

1. Nadzór nad zdrowiem roślin	5
1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju	5
1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych	5
1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych.....	17
1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2012.....	17
1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2012 roku.	28
1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi	28
1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego	28
1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego.....	33
1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich	34
1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej.....	36
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów	36
1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej.....	39
1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych	40
1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.	41
2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką	42
2.1. Obrót, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin	42
2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin.....	42
2.1.2. Kontrola obrotu i stosowania środków ochrony roślin.....	45
2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu.....	53
2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony	60
2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin.....	65
2.2. Badanie zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego	71
2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy	73
2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań.....	73
2.3.2. Badania opryskiwaczy	74
2.4. Integrowana produkcja	75
2.4.1. Zgłoszenia do systemu.....	75
2.4.2. Certyfikacja.....	79
2.4.3. Kontrole	83
2.5. Nadzór nad badaniami skuteczności środków ochrony roślin	84
3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem	85
3.1. Ocena polowa materiału siewnego.....	85
3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne	85
3.1.1.4. Plantacje nasienne ziemniaka	93
3.2. Nadzór nad materiałem siewnym	97
3.2.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców i rolników prowadzących obrót materiałem siewnym	97
3.2.2. Kontrola materiału siewnego.....	99
3.3. Rolnictwo ekologiczne	102
Ocena polowa materiału szkółkarskiego.....	105

4. Diagnostyka laboratoryjna.....	112
4.1. Badania laboratoryjne.....	112
4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN.....	112
4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji	119
4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego.....	119
4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim	119
4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji.....	121
4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości	121
4.3.2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.....	121
5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.	122
5.1. Ocena laboratoryjna.	122
5.1.1. Ogólne podsumowanie.	123
5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.	124
5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.	124
5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.....	125
5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.	126

1. Nadzór nad zdrowiem roślin

1.1. Kontrola roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w kraju

1.1.1. Kontrola występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

1.1.1.1. Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych

Rejestracja występowania organizmów kwarantannowych i regulowanych była prowadzona przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie na identycznych zasadach jak w latach ubiegłych. W planach dotyczących kontroli zdrowotności, brano pod uwagę zdrowotnościowe wymagania specjalne dla roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów. W 2012 roku w skali całego województwa inspektorzy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonali łącznie 12 840 kontroli zdrowotności pod kątem występowania organizmów kwarantannowych. Kontrolami zdrowotności objęto m.in. uprawy roślin, produkty roślinne i przedmioty w przechowalniach i magazynach, miejscach przeładunku, na giełdach i targowiskach. Ogółem kontroli poddano 7175,3 ha upraw roślin, 29415,3 t, 30261963 szt. oraz 121378,4 m³ produktów roślinnych i przedmiotów. W poszczególnych oddziałach liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności była zróżnicowana i zależała od rodzaju upraw, produktów roślinnych lub przedmiotów, znajdujących się na danym terenie. Najwięcej kontroli zdrowotności przeprowadzono w oddziałach: Płock – 1350 kontroli, Piaseczno – 1309 kontrole, Mińsk Mazowiecki – 1275 kontroli, Warszawa – 947 kontrole, Wyszaków – 726 kontroli, Grodzisk Mazowiecki – 671 kontroli, Ciechanów 657 kontroli i Przysucha 631 kontroli.

Najmniej kontroli wykonano w oddziałach: Białobrzegi 164, Lipsko – 178 kontroli oraz Ostrów Mazowiecka – 180 kontroli i Mława 188 kontroli.

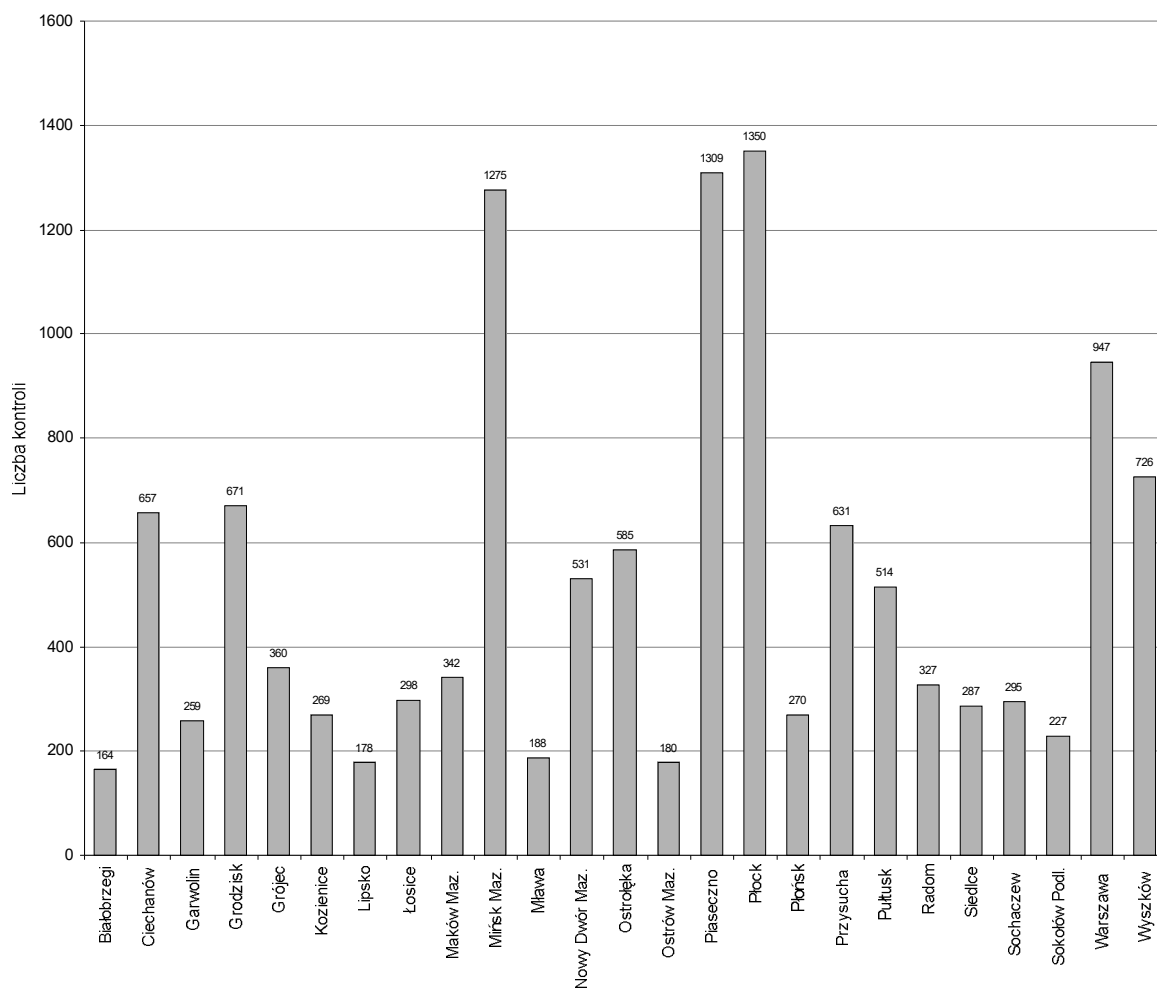
Szczegółowe dane liczbowe dotyczące ilości kontroli zdrowotności wykonanych w 2012 r. w skali całego województwa zostały przedstawione w tabeli 1.1 oraz na wykresie 1.1.

W 2012 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie kontynuował urzędowe działania w celu określenia statusu poszczególnych powiatów, według „Programu ustanawiania na terytorium Polski pól i powiatów wolnych od *Synchytrium endobioticum*”. Ogółem, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., na podstawie przeprowadzonych urzędowych badań, za wolne od tego patogena uznanych zostało 38 powiatów, czyli całe województwo mazowieckie posiada status wolnego od grzyba *Synchytrium endobioticum*.

Tabela 1.1. Zestawienie kontroli zdrowotności (organizmy kwarantannowe), roślin produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2012 roku przez WIORiN w Warszawie.

Lp.	Jednostka	Ogólna liczba kontroli zdrowotności	Wolumen produkcji roślin, produktów roślinnych i przedmiotów poddany kontroli			
			ha	tony	sztuki	m3
1	Białobrzegi	164	222,343	80,043	56302	95
2	Ciechanów	657	165,707	641,674	1531794	442
3	Garwolin	259	125,451	495,059	12002	130
4	Grodzisk Mazowiecki	671	786,05	3136,5	7326823	16176,4
5	Grójec	360	227,89	833,381	523283	200
6	Kozienice	269	158,762	455,197	121465	3753,3
7	Lipsko	178	170,167	106	638	111,61
8	Łosice	298	301,626	5738	7070	0
9	Maków Mazowiecki	342	429,309	687,289	2330	1144
10	Mińsk Mazowiecki	1275	243,934	381,097	834499	492
11	Mława	188	252,93	841,173	1921	5515
12	Nowy Dwór Mazowiecki	531	419,513	3942,036	6042866	2430,1
13	Ostrołęka	585	183,767	353,723	179628	258
14	Ostrów Mazowiecka	180	143,666	353,466	294	88,5
15	Piaseczno	1309	516,234	1231,664	3593685	13450
16	Płock	1350	814,046	2153,306	1155791	18726
17	Płońsk	270	458,189	1075,27	211321	432
18	Przysucha	631	132,303	29,449	36931	170
19	Pułtusk	514	189,478	2439,031	29506	280
20	Radom	327	177,457	88,878	51672	38050
21	Siedlce	287	282,354	1863,324	4654	89,5
22	Sochaczew	295	230,793	191,545	40602	3834,52
23	Sokołów Podlaski	227	179,031	525,898	22292	451,15
24	Warszawa	947	174,03	1367,824	8471585	13444,35
25	Wyszków	726	190,312	403,32	3009	1615
WIORiN RAZEM:		12840	7175.343	29415.246	30261963	121378.43

Wykres 1.1. Liczba kontroli zdrowotności przeprowadzonych w odniesieniu do upraw i partii roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w poszczególnych oddziałach w 2012 roku.

W 2012 roku przeprowadzono 2337 kontroli pod kątem występowania bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Liczba przeprowadzonych kontroli zdrowotności w tym zakresie była zróżnicowana w poszczególnych oddziałach. Najwięcej takich kontroli przeprowadzono w oddziale Łosice 203 kontrole, w oddziale Pułtusk 198 kontroli, w oddziale Grodzisk Mazowiecki 164 kontrole oraz na terenie oddziału Płock 156 kontroli. Najmniej takich kontroli wykonano w oddziałach: Grójec - 16 kontroli, Lipsko – 24 kontrole, Białobrzegi – 25 kontroli, Przysucha - 25 kontroli. Podobną liczbę kontroli przeprowadzono pod kątem występowania bakterii *Ralstonia solanacearum* sprawcy śluzaka.

W związku z zagrożeniem występowania na terenie Unii Europejskiej nowego szkodnika drzew liściastych *Anoplophora chinensis* najwięcej kontroli w liczbie 2344 przeprowadzono pod kątem występowania tego organizmu jak również szkodnika roślin iglastych węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* - 1493 kontrole. Kontrole prowadzone były na materiale szkółkarskim jak również w drzewostanach leśnych i parkach.

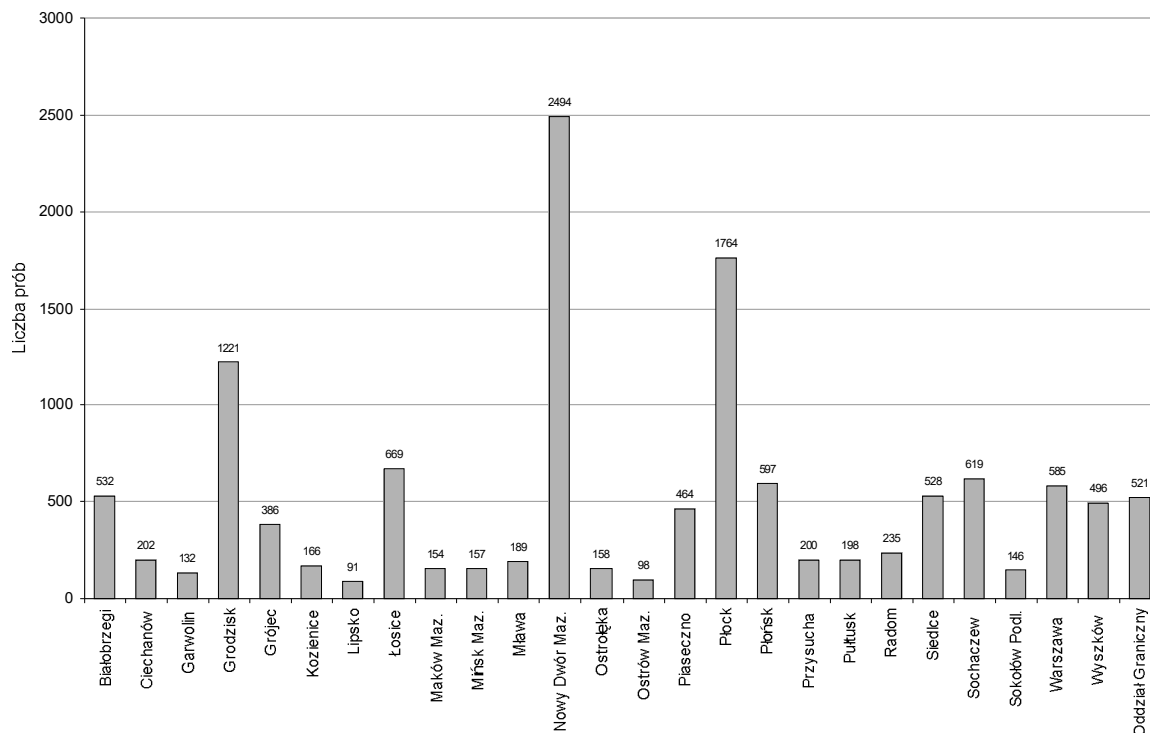
W 2012 roku pracownicy wykonali 730 kontroli pod kątem występowania *Diabrotica virgifera* Le Conte – zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej. W tabeli 1.2 przedstawiono szczegółowe dane o liczbie kontroli zdrowotności przeprowadzonych pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.2. Zestawienie kontroli zdrowotności roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wykonanych w 2012 roku pod kątem występowania wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych.

Lp.	Liczba kontroli zdrowotności pod kątem wybranych organizmów kwarantannowych i regulowanych	Oddział																								
		B 16	C 10	G 17	G 6	G 31	K 16	L 21	M 17	M 4	M 5	N 8	O 44	O 21	P 27	P 86	P 65	P 76	R 18	S 11	S 43	S 25	W 12	W 12	R 10	
1	Apple proliferation mycoplasma																									
2	Bursaphelenchus xylophilus																									
3	Clavibacter michiganensis ssp.sepedonicus	25	104	75	164	16	118	24	203	103	77	116	139	83	78	120	156	73	198	76	133	43	25	44	2337	
4	Diabrotica virgifera	5	7	30	37	4	7	35	18	52	35	30	11	57	30	12	62	19	18	16	59	46	59	18	730	
5	Ditylenchus dipsaci	8	-	-	16	-	-	-	2	-	-	-	161	22	-	-	23	7	1	-	-	9	40	-	296	
6	Globodera rostochiensis	20	15	19	39	31	22	22	133	20	50	13	93	21	18	78	90	35	27	50	55	20	104	72	1117	
7	Plum Pox Virus	32	42	16	31	62	17	-	-	7	64	1	11	73	2	95	213	26	24	45	-	25	45	211	1109	
8	Synchytrium endobioticum	21	15	11	128	27	73	15	172	9	40	17	114	16	10	141	96	33	107	15	79	21	135	58	1418	
9	Gibberella circinata	2	60	15	23	-	2	9	13	23	71	5	7	14	11	15	39	30	46	12	3	4	51	8	517	
10	Anoplophora chinensis	5	113	22	65	144	58	34	2	60	330	5	19	20	19	276	547	27	87	16	9	45	184	215	2344	
11	Erwinia amylovora	33	134	70	49	168	43	13	5	28	123	2	22	77	3	213	164	18	43	35	3	39	74	336	1872	
12	Ralstonia solanacearum	20	105	77	122	17	119	24	203	103	79	120	140	167	79	122	183	74	199	77	141	46	38	45	2446	

W 2012 r. podczas przeprowadzanych kontroli zdrowotności pobrano 12 995 prób do badań laboratoryjnych. Najwięcej prób pobrano w Oddziale w Nowym Dworze Mazowieckim - 2494, Płocku – 1764, Grodzisku Mazowieckim – 1221. Najmniej prób pobrano w Oddziałach: Lipsko – 91, Ostrów Mazowiecka – 98. Na wykresie 1.2 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby pobranych prób.

Wykres 1.2. Liczba pobranych prób w 2012 r.

W 2012 roku w wyniku prowadzonych inspekcji i wykonanych analiz laboratoryjnych w miejscach produkcji na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono ogółem występowanie 7 organizmów kwarantannowych. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2012 roku na terenie województwa mazowieckiego stwierdzano obecność bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* sprawcy bakteriozy pierścieniowej ziemniaka. Wyżej wymienioną bakterię stwierdzono w 202 miejscach produkcji. Najwięcej wykryć odnotowano na terenie oddziału w Płocku, Kozienicach, Mławie, Pułtusku Łosicach i Radomiu, najmniej porażonych miejsc produkcji przez ten organizm kwarantannowy stwierdzono na terenie oddziału Piaseczno, Ostrów Mazowiecka, Sochaczew, Sokołów Podlaski. Nie stwierdzono występowania bakteriozy pierścieniowej ziemniaka tylko na terenie oddziału w Wyszakowie. (dane w tabeli 1.3).

Ponadto, w 2012 r. stwierdzono występowanie:

- nicienia *Ditylenchus destructor* w sadzeniaku ziemniaka w 1 miejscu produkcji na terenie oddziału w Siedlcach

Wśród szkodników owadzych odnotowano występowanie zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej - *Diabrotica virgifera* Le Conte - w 4 miejscach produkcji, w ilości od 1 do 4 chrząszczy na terenie oddziału w Lipsku, Radomiu, Przysusze.

Wśród wirusów odnotowano znaczny wzrost występowania wirusa ospowatości śliw (**Plum pox virus**). W 2012 r. zanotowano go w 10 miejscach produkcji – na terenie 7 oddziałów.

W roku sprawozdawczym analogicznie jak w 2011 roku, najczęściej stwierdzanym nicieniem był mątwik ziemniaczany (*Globodera rostochiensis*) – wykryto go w 9 miejscach produkcji. Przy czym najwięcej wykryć odnotowano na terenie Oddziału w Wyszakowie - 2 wykrycia i na terenie oddziału w Grodzisku Mazowieckim stwierdzono - 2 wykrycia.

W oddziałach: Maków Mazowiecki, Mińsk Mazowiecki, Nowy Dwór Mazowiecki, Ostrów Mazowiecka, Pułtusk, stwierdzono po 1 wykryciu w 1 miejscu produkcji. W porównaniu do roku 2010 liczba miejsc produkcji, w których wykryto mątwika ziemniaczanego w znacznym stopniu zmalała.

Ponadto w 2012 roku na terenie województwa mazowieckiego stwierdzono występowanie **Apple proliferation mycoplasma** na terenie oddziału w Warszawa.

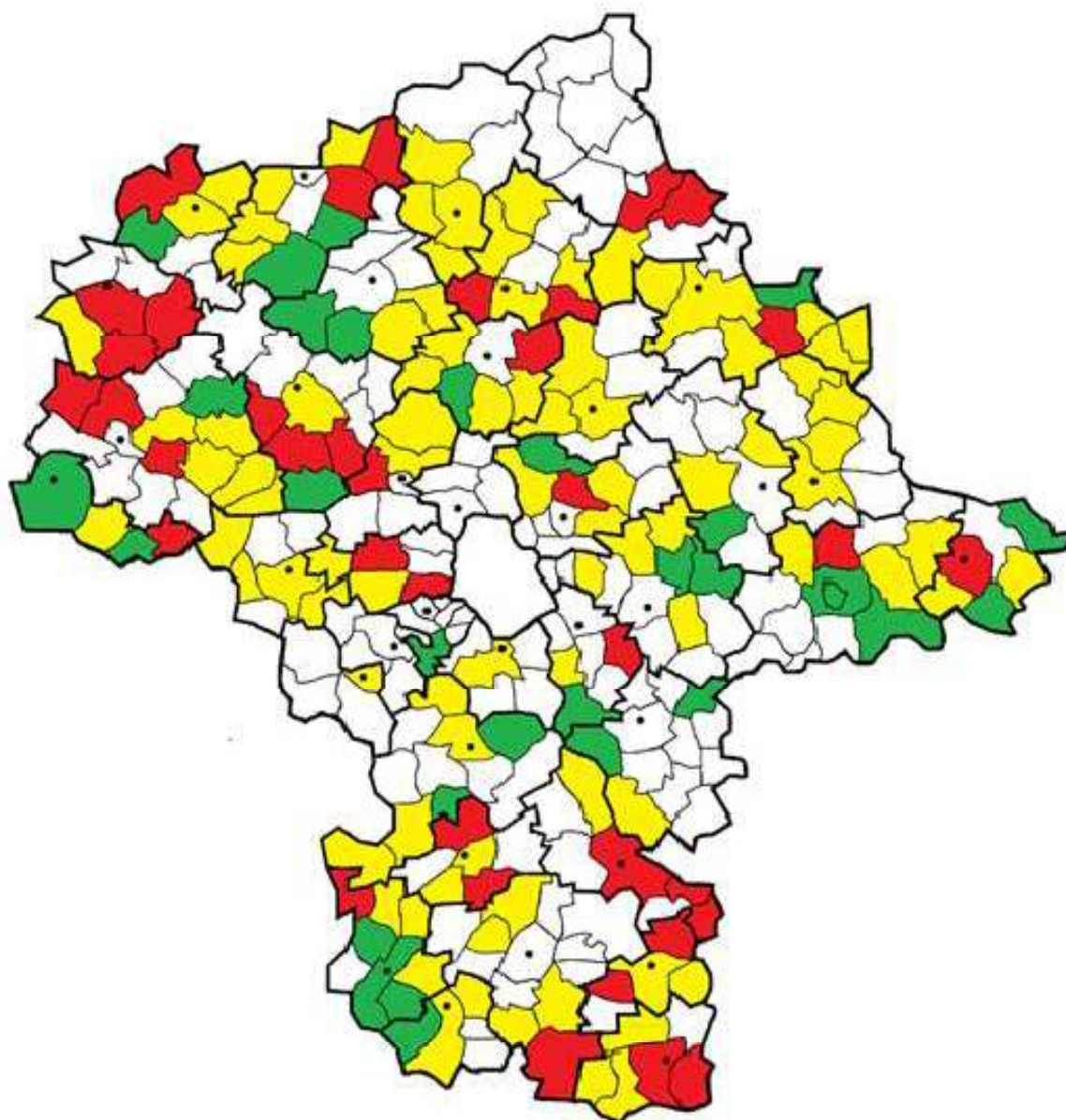
Szczegółowe dane o liczbie miejsc produkcji, gdzie wykryto w 2012 r. poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane przedstawia poniższa tabela 1.3.

Tabela 1.3. Liczba miejsc produkcji, w których wykryto poszczególne organizmy kwarantannowe i regulowane w 2012 r.

Lp.	Organizm kwarantannowy	<i>Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i>	<i>Globodera rostochiensis</i>	<i>Xanthomonas campestris pv phaseoli</i>	Plum pox potyvirus	<i>Ditylenchus destructor</i>	<i>Diabrotica virgifera</i> Le Conte	Apple proliferation mycoplasma	RAZEM
01	Białobrzegi	9							9
2	Ciechanów	7			1				8
3	Garwolin	7							7
4	Grodzisk Mazowiecki	9	2	1					12
5	Grójec	4			1				5
6	Kozienice	18							18
7	Lipsko	7					1		8
8	Łosice	12							12
9	Maków Mazowiecki	6	1						7
10	Mińsk Mazowiecki	7	1						8
11	Mława	14							14
12	Nowy Dwór Maz.	5	1						6
13	Ostrołęka	6							6
14	Ostrów Mazowiecka	2	1						3
15	Piaseczno	2							2
16	Płock	23			2				25
17	Płońsk	8							8
18	Przysucha	11			1		1		13
19	Pułtusk	14	1		1				16
20	Radom	12			1		2		15
21	Siedlce	8				1			9
22	Sochaczew	2							2
23	Sokołów Podlaski	3		1					4
24	Warszawa	6						1	7
25	Wyszków		2		3				5
RAZEM		202	9	2	10	1	4	1	229

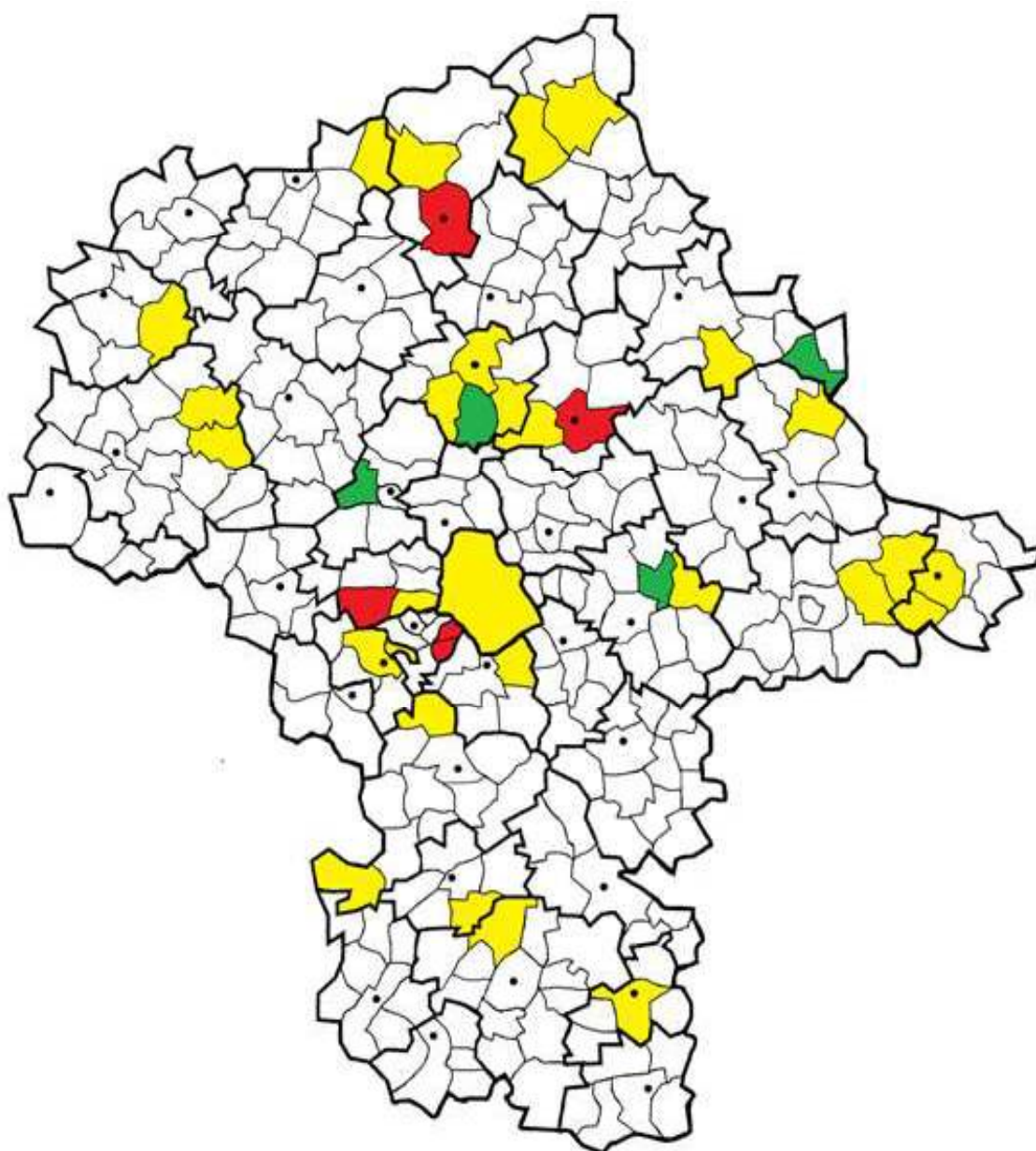

Mapa 1. Ogniska bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

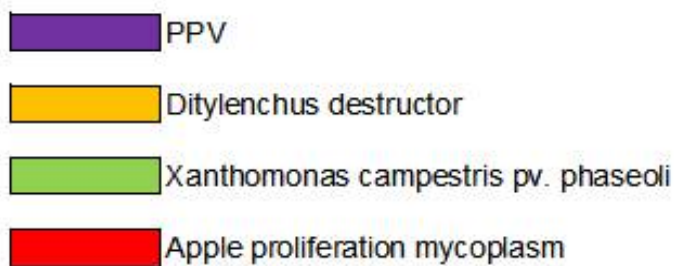
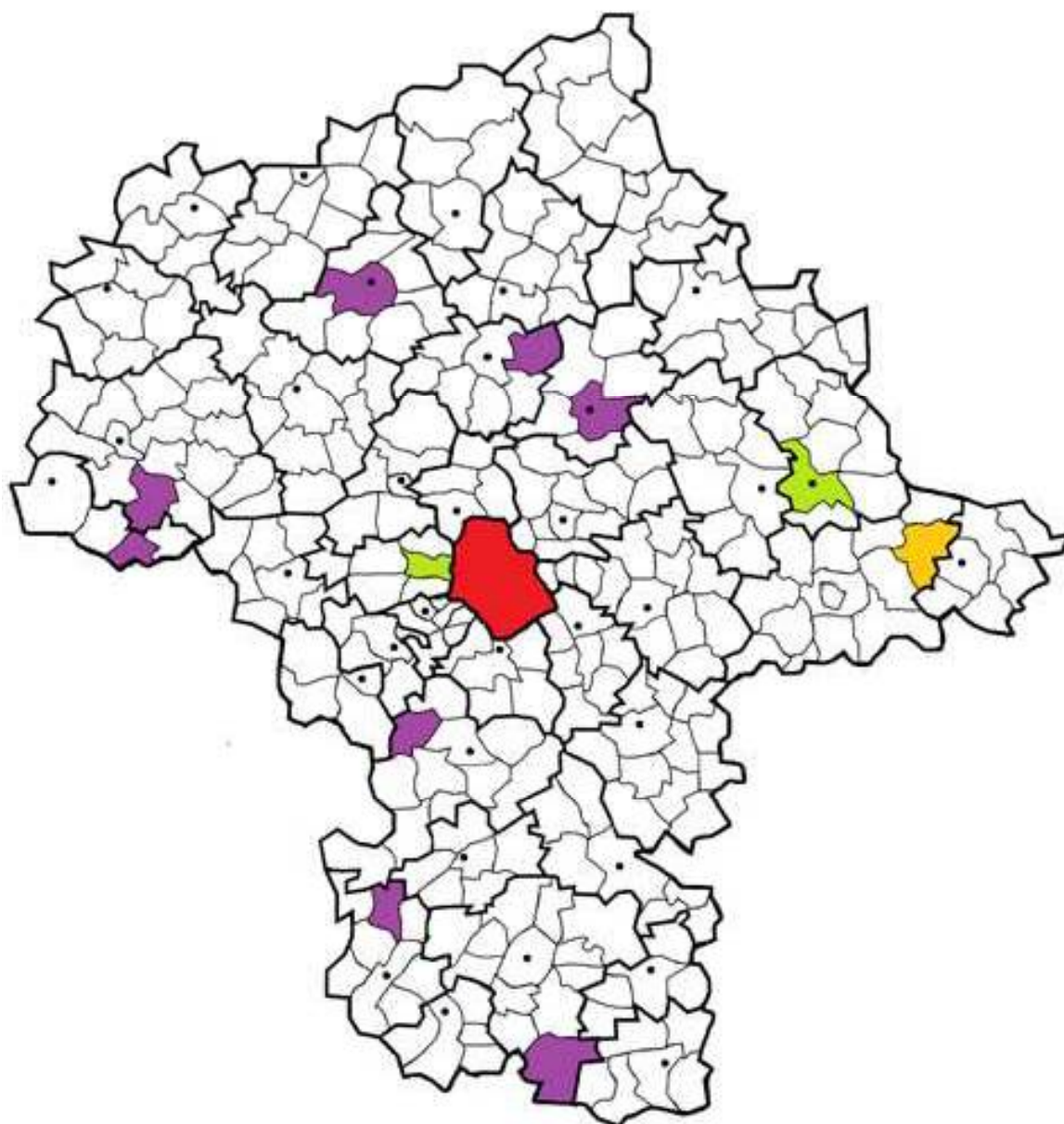
- Gminy, w których w 2012 r. wykryto nowe ogniska *Cms*
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*
i w których w 2012 r. wykryto nowe ogniska
- Gminy, w których występują ogniska *Cms*

Mapa 2. Ogniska *Globodera rostochiensis* w poszczególnych gminach na terenie województwa mazowieckiego.

- Gminy, w których w 2012 r. wykryto nowe ogniska *Globodera rostochiensis*
- Gminy, w których występują ogniska *Globodera rostochiensis* i w których w 2012 r. wykryto nowe ogniska
- Gminy, w których występują ogniska *Globodera rostochiensis*

Mapa 3. Wykrycia innych organizmów kwarantannowych w podziale na gminy, które wykryto w 2012 roku.

1.1.1.2. Zwalczenie organizmów kwarantannowych i regulowanych

W związku z wykryciami organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2012 roku wydano 227 decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania tych organizmów w tym 45 umarzających postępowanie.

Ze względu na obowiązki określone w decyzjach administracyjnych dotyczących zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się tych organizmów, pracownicy Inspekcji przeprowadzali kontrole w zakresie wykonania tych obowiązków przez producentów. W 2012 roku przeprowadzono 664 kontrole wykonania decyzji.

Najwięcej takich kontroli przeprowadzono na terenie oddziału w Płocku – 74 kontrole, Radomiu – 50 kontroli, Kozienice – 45 kontroli, Pułtusk – 40 kontroli. Najmniej kontroli wykonania decyzji przeprowadzono na terenie oddziału Piaseczno – 7 kontroli, Sochaczew – 8 kontroli, Grójec – 9 kontroli.

Łącznie w województwie mazowieckim w 2012 roku było 468 ognisk, które były objęte nadzorem Inspekcji w zakresie zwalczania organizmów kwarantannowych.

Tabela 1.4. Zestawienie liczby decyzji w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych w 2012 roku.

Lp.	Oddziały	Liczba decyzji administracyjnych w sprawie zwalczania organizmów kwarantannowych i regulowanych
1	Białobrzegi	8
2	Ciechanów	6
3	Garwolin	6
4	Grodzisk Mazowiecki	12
5	Grójec	3
6	Kozienice	10
7	Lipsko	6
8	Łosice	18
9	Maków Mazowiecki	9
10	Mińsk Mazowiecki	8
11	Mława	12
12	Nowy Dwór Mazowiecki	5
13	Ostrołęka	4
14	Ostrów Mazowiecka	8
15	Piaseczno	-
16	Płock	36
17	Płońsk	8
18	Przysucha	11
19	Pułtusk	11
20	Radom	15
21	Siedlce	14
22	Sochaczew	2
23	Sokołów Podlaski	4
24	Warszawa	5
25	Wyszków	6
	RAZEM	227

1.1.1.3. Działania w zakresie kontroli występowania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej

W celu obserwacji pojawu osobników dorosłych stonki kukurydzianej, inspektorzy WIORiN w Warszawie prowadzili monitoring za pomocą wabiących pułapek feromonowych, wystawionych na terenie województwa mazowieckiego. Działania monitorujące prowadzone były przez pracowników Inspekcji od końca czerwca do połowy października zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora „Wytyczne do prowadzenia monitoringu występowania oraz identyfikacji zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (*Diabrotica virgifera* Le Conte)”. Pierwsze pułapki zostały wystawione na początku lipca, głównie na plantacjach kukurydzy prowadzonych w monokulturze, a także zlokalizowanych przy trasach komunikacyjnych i przy lotnisku Okęcie w Warszawie. Przed rozpoczęciem okresu prowadzenia działań monitoringowych, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie zakupił i przekazał do swoich Oddziałów terenowych 111 zestawy pułapek feromonowych. W sumie w roku 2012 pułapki do odłowu samców zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie całego województwa wystawiono w 77 lokalizacjach o łącznej powierzchni 493,07 ha, które regularnie lustrowano. Ogółem wykonano 730 lustracji na powierzchni 988 ha. Pierwszy osobnik został odłowiony w dniu 25.07.2012 r., w miejscowości Gardzienice Kolonia gmina Ciepiałów, powiat lipski. Kolejne wykrycia organizmu miały miejsce w dniu 02.08.2012 r., w miejscowości Polany Kolonia, gmina Wierzbica, powiat radomski, w dniu 03.08.2012 r. w miejscowości Tynica, gmina Tczów, powiat zwoleniński oraz w dniu 07.08.2012 r. w miejscowości Brzezinki, gmina Gielniów, powiat przysuski. W sumie odłowiono 95 osobników stonki kukurydzianej w sezonie wegetacyjnym 2012 r.

W 2012 roku ukazało się Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 czerwca 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej gdzie do strefy ryzyka zalicza się następujące powiaty białobrzeski, garwoliński grodziski, grójecki, łosicki, miński, otwocki piaseczyński pruszkowski, przysuski, siedlecki, szydlowiecki, warszawski zachodni, żyrardowski oraz miasta na prawach powiatu Siedlce i miasta stołecznego Warszawa.

1.1.1.4. Uprawa ziemniaków odmian nieodpornych lub o nie ustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum*

Zgodnie z zapisami Traktatu Akcesyjnego, które zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się grzyba *Synchytrium endobioticum* (Dz. U. Nr 183, poz. 1891, ze zm.) do sadzenia na terytorium Polski przez okres

10 lat od dnia uzyskania akcesji do UE, dopuszcza się wyłącznie ziemniaki odmian wpisanych

do krajowego rejestru odmian lub wspólnotowego katalogu, o pełnej odporności polowej i laboratoryjnej na grzyba *Synchytrium endobioticum*. Za odmianę odporną, w myśl przepisów

ww. rozporządzenia uważa się odmianę, która w badaniach przeprowadzonych zgodnie ze Standardami EPPO, reaguje na porażenie czynnikiem patogenicznym w taki sposób, że nie istnieje możliwość wtórnego porażenia, wykazując pełną odporność laboratoryjną i polową na określone patotypy grzyba *Synchytrium endobioticum*.

Ziemniaki odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum* mogą być uprawiane w Polsce pod warunkiem wydania przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa decyzji o dopuszczeniu uprawy takich ziemniaków, o ile Komisja Europejska również zezwoli na prowadzenie takiej uprawy. Ponadto ziemniaki takich odmian, mogą być wysadzone tylko w miejscu produkcji, które po

badaniach, przeprowadzonych przez właściwego terenowo wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa, zostało uznane za wolne od tego patogena.

W 2012 r. na potrzeby uprawy przedmiotowych ziemniaków na terenie województwa mazowieckiego zostało uznanych za wolne od grzyba *Synchytrium endobioticum* 15 miejsc produkcji (gospodarstw).

W związku z powyższym do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wpłynęło 15 wniosków dotyczących uzyskania zezwolenia na uprawę ziemniaków odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum*. Ogółem w 2012 r. Główny Inspektor wydał 15 decyzji dotyczących uprawy przedmiotowych ziemniaków.

W 2012 r. ziemniaki odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum* uprawiało 15 producentów (2 – z terenu oddziału w Płońsku, 12 – z terenu oddziału w Grodzisku Mazowieckim oraz 1 – z terenu oddziału w Sochaczewie).

Ogólna powierzchnia uprawy przedmiotowych ziemniaków wynosiła 276,63 ha, z czego cały areal ziemniaków uprawiano z przeznaczeniem do przerobu przemysłowego. Na terenie województwa mazowieckiego uprawiano odmianę Lady Rosetta, Atlantic , Newton oraz Smiths Comet.

Ponadto nadzorem objęto Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin Oddział w Młochowie prowadzący hodowlę twórczą ziemniaka.

W 2012 r., kontrolą zdrowotności podczas wegetacji objęto wszystkie plantacje, na których były uprawiane ziemniaki odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum*, przeprowadzono również kontrole wizualne bulw po zbiorach.

W wyniku przeprowadzonych lustracji, nie stwierdzono objawów grzyba *Synchytrium endobioticum*. Po zakończeniu uprawy, w każdym miejscu produkcji, w którym uprawiano ziemniaki przemysłowe, były prowadzone monitoringowe badania gleby pod kątem występowania ww. patogena – pobrano próbki gleby do badań laboratoryjnych z 10 % powierzchni każdego, uznanego za wolne od grzyba *Synchytrium endobioticum*, miejsca produkcji (281prób).

Dotychczas zakończone badania w tych miejscach produkcji pozwoliły na utrzymanie statusu tych miejsc. Tabela nr 1.5. zawiera szczegółowe dane dotyczące kontroli zdrowotności w uprawach przedmiotowych ziemniaków.

Tabela 1.5. Dane dotyczące przeprowadzonych kontroli zdrowotności upraw ziemniaków nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba *Synchytrium endobioticum* w 2012 roku.

Oddział	Liczba kontroli zdrowotności w trakcie wegetacji	Liczba kontroli zdrowotności bulw po zbiorach	Próbki gleby pobrane do badań laboratoryjnych (monitoringowo - z 10 % powierzchni miejsca produkcji)			
			Liczba próbek pobranych	Liczba próbek przebadanych	Liczba próbek w trakcie badań	Wyniki
Grodzisk Mazowiecki	28	29	249	249	-	negatywne
Płońsk	1	1	26	26	-	negatywne
Sochaczew	1	1	6	6	-	negatywne
Razem	30	31	281	281	-	negatywne

1.2. Kontrola występowania organizmów niekwarantannowych

1.2.1. Ocena stanu fitosanitarnego roślin uprawnych na terenie województwa mazowieckiego w roku 2012

W roku 2012 rejestracja, tj. ocena występowania ważnych gospodarczo chorób i szkodników roślin uprawnych, prowadzona była przez wszystkie 25 jednostek Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie. Dane z rejestracji tych organizmów są wykorzystywane do opracowania informacji o stanie zdrowotności upraw w roku sprawozdawczym. Zakres obserwowanych agrofagów (29 agrofagów) został ustalony w oparciu o strukturę roślin ważnych gospodarczo dla poszczególnych rejonów województwa. Wyniki obserwacji agrofagów, przekazywane są do Zakładu Metod Prognozowania i Rejestracji Agrofagów Instytutu Ochrony Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego w Poznaniu. Stanowią materiał źródłowy dla tworzonej komputerowej bazy danych, pozwalają na uchwycenie dynamiki zmienności w nasileniu występowania poszczególnych agrofagów oraz stanowią podstawę dla prognozowania ich pojawu w latach następnych.

Obserwacje występowania organizmów niekwarantannowych wykorzystywane są również przy prowadzeniu sygnalizacji. Sygnalizacja terminów wykonywania zabiegów zwalczających agrofagi ma na celu wspomaganie decyzji posiadaczy roślin i produktów roślinnych o potrzebie i terminie wykonania takich zabiegów. Jednostki organizacyjne WIORiN informują podmioty o czasie i sposobie zwalczania agrofagów niekwarantannowych wydając komunikaty sygnalizacyjne umieszczane w Internetowym Systemie Sygnalizacji Agrofagów. W 2012 roku sygnalizacja prowadzona była w oparciu o 47 rodzajów komunikatów (na wniosek WIORiN w centralnej bazie komunikatów dokonano zmiany w treści komunikatu dotyczącego zwalczania połyśnicy marchwianki tak aby obejmował on oba pokolenia tego szkodnika.)

ROŚLINY ROLNICZE

W 2012 roku w uprawach pszenicy ozimej na terenie województwa odnotowano zwiększone nasilenie występowania **mączniaka prawdziwego zbóż i traw** w porównaniu do roku ubiegłego. Średni procent porażenia roślin wynosił 12% (w roku 2011 – 10%). Choroba występowała powszechnie w uprawach pszenicy ozimej. Do obszarów gdzie mączniak prawdziwy zbóż i traw wystąpił w większym nasileniu należały powiaty radomski - 37% i mławski 23% również w powiecie makowskim i ostrowskim - 16% zanotowano porażenie silniej wykraczające ponad średnią województwa, lokalnie sięgające nawet 100%. Powiaty, w których obserwowano mniejsze nasilenie choroby to teren, na którym obserwacje prowadzą Oddziały Płock, Pułtusk – 3% i Maków Mazowiecki - 5%. We wszystkich powiatach w których prowadzono obserwacje pod kątem tej choroby stwierdzono jej występowanie w uprawach pszenicy.

Obserwowano po raz kolejny znaczni zmniejszone nasilenie występowania **septoriozy paskowanej liści pszenicy** w pszenicy ozimej w porównaniu do roku ubiegłego, które wynosiło 99% porażonych roślin pszenicy (w roku 2011 ok. 11%, a w 2010 ok. 22%). Septorioza paskowana liści pszenicy wystąpiła w wyższym nasileniu na plantacjach pszenicy ozimej, zlokalizowanych w następujących powiatach: sokołowskim, węgrowskim i łosickim lokalnie do 30% porażonych kłosów. Najniższe nasilenie choroby na poziomie 1% odnotowano w powiatach należących do Oddziału Maków Mazowiecki. Objawów choroby przy prowadzonych obserwacja nie stwierdzono na plantacjach zlokalizowanych w powiecie mińskim. Obserwacje prowadzone tylko przez cztery Oddziały.

Nasilenie **rdzy brunatnej pszenicy** w stosunku do roku 2011 nie zmieniło się i kształtowało się jak w roku ubiegłym średnio w skali województwa na poziomie 3% . Do rejonów gdzie porażenie chorobą było najwyższe należy zaliczyć powiaty zlokalizowane na południu województwa powiat radomski i zwoleński sięgające 22% lokalnie porażenie ok 64% oraz powiat kozienicki i przysuski – 6%. Powyżej średniej wojewódzkiej porażenie notowały również Oddziały w Ciechanowie i Płocku 6 i 4 % (powiaty zlokalizowane w pasie północno zachodnim województwa mazowieckiego). Prowadzone obserwacje jak w roku ubiegłym nie wykazały zagrożenia chorobą w uprawach pszenicy zlokalizowanych na wschodniej stronie województwa w powiatach makowskim, ostrowskim, sokołowskim węgrowskim i siedleckim. Bardzo podobne rozmieszczenie choroby obserwowano również w latach ubiegłych.

Analogiczną sytuację widać porównując nasilenie porażenia **lamliwością podstawy źdźbła** w roku bieżącym i ubiegłym, utrzymało się ono na poziomie 2% w skali województwa. Znacznie powyżej średniej występowanie objawów choroby zanotowane zostało na plantacjach pszenicy producentów z terenu powiatu siedleckiego 9% oraz radomskiego i zwoleńskiego 5% (lokalnie aż do 30%). Oddziały, w których porażenie notowane było na poziomie średniej wojewódzkiej to Ostrów Mazowiecka, Płock, Przasnysz, Pułtusk. Zagrożenia związane z chorobą nie stwierdzono w powiatach makowskim i przasnyskim jak również sokołowskim i węgrowskim.

Notowana wielkość populacji szkodników zasiedlających plantacje pszenicy w obecnym sezonie wegetacyjnym utrzymywała się na poziomie ubiegłego roku. Zwiększyła się jedynie rejestrowana wielkość populacji **Mszyca czeremchowo- zbożowa** w 2012 roku opanowała średnio 4 % źdźbeł pszenicy ozimej i jest to wartość wyższa o 1% w porównaniu do roku ubiegłego. Teren, na których w roku 2012 przy prowadzeniu obserwacji nie stwierdzono występowania szkodnika należy do Oddziału Siedlce. Również w roku 2011 na tych terenach populacja mszycy czeremchowo- zbożowej nie występowała. Niskie nasilenie szkodnika notowana w powiatach ciechanowskim, mińskim, pułtuskim, sokołowskim i węgrowskim- na poziomie 1% Porażenie plantacji na poziomie średniej stwierdzono w powiatach: przysuskim i szydlowieckim. Do rejonów, w których szkodliwość mszycy była większa wykraczając ponad średnią maksymalnie do 11 % porażenia należą powiaty radomski, zwoleński, ostrowski, oraz pas północny województwa powiaty przasnyski, makowski mławski i żuromiński. Lokalnie występowanie mszycy określono na 40% czyli aż o 23% więcej niż

najwyższa lokalna wartość porażenia z roku ubiegłego. Szkodliwość **skrzypionek** wynosiła średnio dla województwa 4% uszkodzonych źdźbeł pszenicy i była identyczna jak wartość ubiegłoroczna. Mniejsze nasilenie szkodnika (poniżej średniej) notowano w powiatach kontrolowanych przez Oddziały Maków Mazowiecki, Sokołów Podlaski, i Siedlce. Na poziomie średniej występowanie szkodnika stwierdziły Oddziały Ciechanów i Łosice.. Problem ze szkodnikiem, którego populacja wyrządziła straty powodując porażenie na poziomie 8 i 10% stwierdzały Oddziały Mińsk Mazowiecki, Radom i Płońsk.

Jak w roku poprzednim tak i w sezonie 2012 na terenie województwa tylko w nielicznych powiatach notowano występowanie **pryszczarka zbożowca**. Średnio w skali województwa, uszkodzenia źdźbeł pszenicy ozimej spowodowane przez larwy tego szkodnika wynosiły 1%. Lokalnie większą liczebność szkodnika odnotowano jak w roku ubiegłym w powiecie szydłowieckim i przysuskim (L 3%). Zakres występowania i wartości identyczne jak w roku 2011. Zestawienie występowania agrofagów porażających pszenicę na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.3.

Na plantacjach kukurydzy w całym województwie notowano uszkodzenie roślin spowodowane występowaniem **omacnicy prosowianki** na poziomie 2% (w roku ubiegłym 4% w 2010 -5,5%). Większe nasilenie szkodnika notowano na plantacjach zlokalizowanych w południowych rejonach - powiaty: radomski, kozienicki, zwoleński, – maksymalnie do – 44%, lokalnie nawet do 83% (powiat ciechanowski). W pozostałych powiatach nasilenie szkodnika oscylowało od 1 do 5%. Natomiast w przeważającej części Oddziałów prowadzących obserwacje (powiaty: łosicki, makowski i przasnyski, miński, mławski i żuromiński, nowodworski i legionowski, ostrołęcki oraz piaseczyński) nie stwierdzono występowania szkodnika na plantacjach kukurydzy.

Uszkodzenia spowodowane przez **ploniarkę zbożówkę** w 2012 roku kształtowało się na poziomie średnio 3% Zestawienie występowania agrofagów porażających kukurydzę na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.4.

Na plantacjach ziemniaka w roku 2012 roku nie zaobserwowano zmiany występowania zarazy **ziemniaka**, kształtujące się średnio dla województwa mazowieckiego porażenie na poziomie 17%, było notowane w ubiegłym sezonie. Nasilenie choroby było największe w następujących powiatach wchodzących w skład Oddziałów w Mławie - 64%, Warszawie - 44%, Przysusze – 39%, Łosicach - 38%, Ostrołęce - 35% i Kozienicach – 23% (lokalnie nawet do 100% porażenia plantacji). Nasilenie choroby zbliżone do średniej województwa dotyczyło następujących powiatów: radomskiego i zwoleńskiego – 18%, białobrzzeskiego - 12%. W pozostałych powiatach, dla których prowadzona była obserwacja tego agrofaga porażenie zarazą ziemniak oscylowało w granicach 1-11%. W powiatach obsługiwanych przez Oddział Maków Mazowiecki w sezonie wegetacyjnym 2011 nie stwierdzono objawów wskazujących na porażenie przez tego agrofaga.

Na plantacjach ziemniaków poziom liczebności **stonki ziemniaczanej** wzrósł nieznacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym. Średnio na terenie województwa mazowieckiego szkodnik spowodował uszkodzenie 6% roślin, tj. o ok. 1% więcej niż w roku 2011. Najwięcej uszkodzonych roślin stwierdzono w powiatach: łosickim - 25% i piaseczyńskim - 19%. Powyżej średniej województwa szkodnik notowany był również w powiatach: radomskim i zwoleńskim 11% jak również w powiatach przysuskim i szydłowieckim oraz pułuskim 8%. Najmniejsze uszkodzenia roślin na poziomie 1% stonka ziemniaczana spowodowała w powiatach wchodzących w skład Oddziałów Lipsko, Maków Mazowiecki, Siedlce, Sochaczew, Sokołowie Podlaskim i Warszawie.

W 2012 wzorem roku ubiegłego roku lustracjom poddano towary magazynowane (bulwy ziemniaka) stwierdzając wystąpienie głównie **parcha zwykłego ziemniaka** i **fuzarioz** (m. in. sucha zgnilizna bulw ziemniaka). Występowanie chorób było powszechne na terenie województwa i kształtowało się na poziomie odpowiednio 4% i 2% są to wartości niższe niż notowane w roku ubiegłym. Zestawienie występowania agrofagów porażających ziemniaka na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.5.

Na plantacjach rzepaku ozimego istotnym szkodnikiem dla tej uprawy jest **ślodyszek rzepakowy**, który wystąpił w znacznie większym nasileniu w porównaniu z rokiem ubiegłym, tj. średnio 7% (w roku 2011 – 3%). Najwięcej uszkodzonych pąków odnotowano w powiatach kontrolowanych przez Oddziały Nowy Dwór Mazowiecki - 62% Płock – 10% i Płońsk - 10%. Najmniej uszkodzonych pąków kwiatowych zanotowano w powiatach sochaczewskim, żyrardowskim, sokołowskim i węgrowskim - 1% porażenie.

Z analizy występowania **chowaczy** w uprawach rzepaku ozimego wynika, iż występowanie szkodników w porównaniu do roku poprzedniego utrzymało się na porównywalnym poziomie za wyjątkiem chowacza brukwiaczka, który wystąpił w nasileniu nieznacznie większym około 3%. Średnie uszkodzenia roślin wynosiły odpowiednio dla: **chowacza czterozębnego** – 2% (w roku 2011 – 2%), **chowacza brukwiaczka** – 3% (w roku 2011 – 2%) uszkodzonych roślin, dla **chowacza podobnika** 3–% (w roku 2011 - 3%) uszkodzonych łuszczyn. Dość dużą szkodliwość spowodowaną przez chowacze odnotowano na plantacjach rzepaku zlokalizowanych powiecie: płońskim 8% i 10% lokalnie do 12%, taką samą sytuację obserwowano w roku ubiegłym choć w sezonie 2012 notowane wartości porażen są nieco niższe.

Porażenie roślin **suchą zgnilizną krzyżowych** w porównaniu z rokiem 2011 zmniejszyło się o 1% i wynosiło średnio – 1 % (w roku 2011 – 2 %). Obserwujemy tendencję spadkową porażen przez tego agrofaga rok 2010 to 2,8% Najwięcej roślin z objawami choroby obserwowano w powiecie ciechanowskim- 4% porażenia, lokalnie dochodzące nawet do 5%. Powyżej średniej wojewódzkiej porażenie odnotował również Oddział Maków Mazowiecki - 3%. Zestawienie występowania agrofagów porażających rzepak na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.6.

ROŚLINY WARZYWNICZE

W uprawach ogórków gruntowych **mączniak rzekomy dyniowatych** spowodował, średnio w skali województwa, porażenie ok. 5% roślin jest to wartość identyczna w porównaniu do roku ubiegłego, gdy również notowano 5%. Największe straty choroba wyrządziła w uprawach zlokalizowanych na terenie kontrolowanym przez pracowników Oddziału Kozienice i Nowy Dwór Mazowiecki, gdzie średni procent porażenia wynosił do 30%, a lokalnie sięgał nawet 45%. Na terenie kontrolowanym przez Oddziały Maków Mazowiecki, Mińsk Mazowiecki, Siedlce i Sochaczew w trakcie prowadzonych obserwacji nie stwierdzono występowania porażenia roślin ogórka tym patogenem. W pozostałych powiatach, dla których prowadzone były obserwacje poziom porażenia nie przekroczył średnie wojewódzkiej. **Kanciasta plamistość** spowodowała w 2012 roku porażenie średnio – 6% liści ogórka, lokalnie aż do 25%, w 2011 roku nasilenie choroby wynosiło również 6% . Znacznie powyżej średniej występowanie agrofaga widoczne było na plantacjach kontrolowanych przez Oddziały Kozienice i Nowy Dwór Mazowiecki. Zestawienie występowania agrofagów porażających ogórka gruntowego na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.7.

Mączniak rzekomy cebuli wystąpił w nasileniu średnio 4% i jest to o 1% więcej w porównaniu z rokiem 2011. Najsilniej choroba wystąpiła na południu województwa w powiecie białobrzzeskim, gdzie średnie porażenie kształtowało się na poziomie 14%, lokalnie osiągając nawet 30%. Znacznie poniżej średniej wojewódzkiej na poziomie 1% porażenie stwierdzano na plantacjach kontrolowanych przez Oddział Sochaczew i Garwolin

W roku 2011 liczebność **polyśnicy marchwiarki**, która średnio w województwie wynosiła 1% uległa znacznemu spadkowi w porównaniu do roku ubiegłego (2011 - 3%). Jednakże obserwacje prowadzone były tylko przez dwa Oddziały – Grodzisk Mazowiecki i Piaseczno.

Uszkodzenia spowodowane zerowaniem gąsienic **bielinka kapustnika** wynosiły w 2012 roku 4% i nie zmieniły się w stosunku do roku ubiegłego. Występowanie **mszycy kapuścianej** na terenie województwa mazowieckiego 4% porażenie roślin nieznacznie różniło się od poziomu zaobserwowanego w roku poprzednim 2011 - 5%. Jedynie na plantacjach rozmieszczonych w powiecie płońskim i kozienickim porażenie osiągnęło zdecydowanie wyższy poziom 10% i 8% lokalnie dochodząc do 18%.

ROŚLINY SADOWNICZE I TRUSKAWKI

Porażenie owoców jabłoni przez **parcha jabłoni** w 2011 roku wynosiło średnio w skali województwa 7% i było to porażenie wyższe o 4% w porównaniu do roku ubiegłego (w roku 2011 – 3 %). Warunki pogodowe sprzyjały częstym infekcjom choroby jednak w rejonach gdzie produkcja owoców jest wiodącą prowadzenie zintensyfikowanej odpowiednio stosowanej ochrony przyczyniło się do zminimalizowania strat spowodowanych przez patogena. Oddziały Grójec, Nowy Dwór Mazowiecki, Piaseczno, Radom Siedlce i Warszawa notowały porażenie znacznie poniżej średniej wojewódzkiej na poziomie 1-2 %. Większe porażenie owoców stwierdzono w powiatach położonych głównie na terenach północnych województwa – Oddział Wyszaków 20%, Płock 14%, Ostrów Mazowiecka 12%, Mińsk Mazowiecki 10% i Łosice 9% . Na poziomie powyżej średniej choroba porażała również sady w powiatach białobrzeskim 8% lokalnie aż do 25%. Jednakże największe lokalne porażenie sięgające 70% stwierdzono w sadzie powiatu mińskiego.

Szkody spowodowane w sadach śliwowych przez **owocówkę śliwkóweczkę** wynosiły średnio 5% uszkodzonych owoców śliw, spadek w stosunku do roku 2011 o 2% i jest to poziom rejestrowany w roku 2010, kiedy również odnotowano 5%. Jedynie w powiecie płońskim analogicznie do roku ubiegłego kiedy notowano porażenie wyższe od średniej wojewódzkiej sięgające 12% w obecnym sezonie również stwierdzono najwyższe porażenie na poziomie 11%

Sezon 2012 przyniósł spadek nasilenia występowanie porażenia drzew pestkowych przez **brunatną zgniliznę**, które średnio wynosiło 4% dla wiśni z najwyższą lokalną wartością 16% co w porównaniu do lat ubiegłych 2010 i 2011 jest wyraźnie widoczna tendencją spadkową, również w przypadku maksymalnych lokalnych porażen. 2011 – 30%, 2010 -80%

W 2012 roku porażenie owoców truskawki przez **szarą pleśń** wynosiło średnio 6% i było identyczne jak stwierdzone nasilenie choroby w roku 2011. Choroba największe straty spowodowała na plantacjach zlokalizowanych na terenie, na którym obserwacje prowadzone były przez inspektorów Oddziału Przysucha - 10%, Płońsk - 9% i Radom- 9%, lokalnie do 30%. Zestawienie występowania agrofagów porażających rośliny sadownicze i truskawkę na przełomie trzech lat prezentuje wykres 1.8.

INNE

W sezonie wegetacyjnym 2012 roku zgodnie zaleceniem Głównego Inspektora odstąpiono od prowadzenia monitoringu występowania roślin z rodzaju *Ambrosia* spp. (gat. występujące w Polsce, tj. *Ambrosia artemisiifolia* L., *Ambrosia pilostachya* D.C., *Ambrosia trifida* L.) .

Tabela 1.6. Średni procent porażenia roślin uprawnych przez choroby i szkodniki w 2012 roku na terenie poszczególnych oddziałów (rejestracja agrofagów ważnych w woj. mazowieckim).

Lp.	agrofag	oddział	Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grojec	Kozienice	Lipsko	Łosice	Maków Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrow Mazowiecka	Piasечно	Plock	Płonsk	Przysucha	Pułtusk	Radom	Siedlce	Sochaczew	Sokolów Podlaski	Warszawa	Wyszków	MORIN
1	Mączniak prawdziwy zboż i traw <i>Erysiphe graminis</i> pszenica ozima		7/II (L10)						10/II (L20)	11/I (L30)	5/I (L11)	16/I (L100)	23/I (L60)			16/I (L24)		3/I (L6)	12/II (L13)	11/I (L60)	3/I (L7)	37/I (L100)	8/I (L50)		11/I (L40)			12/II (L100)
2	Rdza brunatna pszenicy <i>Puccinia recondita</i> f.sp. <i>tritici</i> pszenica ozima		5/III (L10)				6/I (L6)			0 (L3)	0 (L1)	1/I (L1)				0/0		4/I (L5)		6/I (L14)	1/I (L3)	22/I (L64)	0 (L2)		0 (L1)			3/I (L64)
3	Septorioza paskowana liści pszenicy <i>Septoria tritici</i> pszenica ozima									11/I (L20)	1/I (L1)	0/0													14/I (L30)			9/I (L30)
4	Zgorzel podstawy źdźbła pszenicy <i>Gaeumannomyces graminis</i> pszenica ozima		4/III (L4)						5/I (L5)	0 (L1)	0 (L1)				4/I (L4)			1/I (L2)		1/I (L2)	2/I (L3)	7/I (L15)	2/I (L5)		0 (L1)			2/I (L15)
5	Łamliwość podstawy źdźbła <i>Pseudocercospora</i> <i>herpotrichoides</i> pszenica ozima		4/III (L5)							0 (L1)	0 (L1)		4/II (L4)		2/I (L3)			2/I (L3)		2/I (L4)	2/I (L4)	5/I (L18)	9/I (L30)		0 (L1)			2/I (L15)
6	Fuzariozy zboż <i>Fusarium</i> spp. pszenica ozima		6/I (L10)	4/III (L5)	5/I (L10)		3/I (L4)				0/0	0/0	9/I (L6)		1/I (L4)			1/I (L5)	12/II (L13)	3/I (L5)	0 (L1)	8/I (L14)	0/0		1/I (L40)			4/I (L40)
7	Mszyca czeremchowo zbożowa <i>Rhopalosiphum padi</i> pszenica ozima		1/I (L2)							6/I (L9)	1/I (L2)	6/I (L6)	6/I (L6)		8/I (L8)			3/I (L5)		4/I (L5)	1/I (L2)	11/I (L40)	0/0		1/I (L10)			4/I (L40)
8	Skrzypionki Lema ssp. pszenica ozima		4/III (L4)							4/I (L8)	3/I (L7)	8/I (L20)	7/I (L10)		6/I (L17)			3/I (L10)	10/I (L12)	3/I (L5)	7/I (L25)	10/I (L52)	2/I (L8)		2/I (L4)			4/I (L52)
9	Pyszczałek zbożowiec <i>Haplodiplosis equestris</i> pszenica ozima									0 (L1)	0 (L1)				0 (L1)			1/I (L2)		2/I (L3)	0/0 (L2)	1/I (L2)	0/0		0/0			1/I (L20)
10	Płonarka zbożówka <i>Occinus frit</i> kukurydza				2/I (L5)	1/I (L1)	3/I (L6)			1/I (L1)	0/0 (L1)	0 (L1)	3/I (L6)	0/0 (L6)	0/0 (L1)			3/I (L20)			3/I (L6)	1/I (L3)	1/I (L3)	1/I (L1)	2/I (L5)	1/I (L1)		3/I (L50)
11	Omacnica prosowianka <i>Pyrausta nubilalis</i> kukurydza				4/I (L83)	2/I (L5)	16/I (L22)			0 (L1)	0 (L1)	0 (L1)	0/0 (L1)	0/0 (L1)	0/0 (L27)			3/I (L10)			3/I (L4)	44/I (L65)	1/I (L1)	6/I (L8)	1/I (L2)	4/I (L12)		2/I (L83)

c.d.

agrofag	oddział	Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grojec	Kozienice	Lipisko	Łosice	Maków Mazowiecki	Minsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrow Mazowiecka	Piasczno	Plock	Płońsk	Przysucha	Pułtusk	Radom	Siedlce	Sochaczew	Sokolów Podlaski	Warezawa	Wyszoków	WMORIN	
Lp.																												
	Zaraza ziemniaka	12/II (L20)	1/1 (L1)	9/1 (L30)	4/1 (L8)		23/1 (L80)	1/1 (L1)	38/III (L90)	0/0	1/1 (L2)	64/II (L90)	30/II (L30)	35/1 (L72)	2/1 (L8)	11/1 (L15)	3/1 (L10)	10/1 (L12)	39/II (L90)	5/1 (L30)	18/1 (L63)	10/1 (L35)	1/1 (L1)	1/1 (L6)	44/II (L100)	9/1 (L40)	17/1 (L100)	
12	<i>Phytophthora infestans</i> ziemniak	4/1 (L8)	4/1 (L10)	4/1 (L10)	4/1 (L10)		3/1 (L4)	1/1 (L1)	25/1 (L95)	1/1 (L2)	5/1 (L12)	6/1 (L15)	0/0	4/1 (L12)	3/1 (L11)	19/II (L25)	5/1 (L15)	11/1 (L14)	8/1 (L19)	8/1 (L40)	11/1 (L60)	1/1 (L4)	1/1 (L1)	1/1 (L2)	1/1 (L3)	4/1 (L10)	6/1 (L95)	
13	Stonka ziemniaczana <i>Leptinotarsa decemlineata</i> ziemniak																											
14	Parch zwykły ziemniak <i>Streptomyces scabiei</i> ziemniak - bulwy				1/1 (L1)												3/1 (L10)			4/1 (L10)	10/1 (L20)		4/1 (L4)				4/1 (L20)	
15	bulw ziemniak) <i>Fusarium</i> spp. ziemniak - bulwy																1/1 (L1)			3/1 (L5)	2/1 (L6)		1/1 (L1)				2/1 (L15)	
16	Sucha zgnilizna kapustnych <i>Phoma lingam</i> rzepak ozimy		4/II (L5)							3/1 (L4)							2/1 (L3)						1/1 (L1)				1/1 (L5)	
17	Stodyszek rzepakowy <i>Metigaethes aeneus</i> rzepak ozimy		5/III (L9)							3/1 (L7)		4/1 (L10)	62/II (L75)				10/1 (L25)	10/1 (L11)					1/1 (L1)	1/1 (L4)			7/1 (L75)	
18	Chowacz czterozębny <i>Ceutorrhynchus quadridens</i> rzepak ozimy		5/II (L7)							1/1 (L3)		4/1 (L7)	6/1 (L10)				1/1 (L5)	8/1 (L9)					0 (L2)				2/1 (L10)	
19	Chowacz brukwiaczek <i>Ceutorrhynchus napi</i> rzepak ozimy		5/II (L8)							2/1 (L5)		3/1 (L5)					2/1 (L5)	10/1 (L12)					1/1 (L3)				3/1 (L12)	
20	Chowacz poćobnik <i>Ceutorrhynchus assimilis</i> rzepak ozimy		3/II (L4)							1/1 (L2)		4/1 (L5)	0/0				4/1 (L16)	10/1 (L12)					1/1 (L6)				3/1 (L16)	
21	Mączniak rzekomy dyniowatych <i>Pseudoperonospora cubensis</i> ogórek	2/1 (L3)					20/1 (L45)			0 (L1)	0/0		30/1 (L30)						1/1 (L1)			0/0	0/0		4/1 (L5)	5/1 (L25)		
22	Kanciasta plamistość liści ogórka <i>Pseudomonas syringae</i> ogórek	3/1 (L5)					11/1 (L25)	2/1 (L2)		0 (L2)	0/0		10/1 (L10)						2/1 (L2)			0/0			5/1 (L8)	6/1 (L45)		

c.d.

LP	agrofag	oddział	Białobrzegi	Ciechanów	Garwolin	Grodzisk Mazowiecki	Grojec	Kozienice	Lipisko	Łosice	Maków Mazowiecki	Mińsk Mazowiecki	Mława	Nowy Dwór Mazowiecki	Ostrołęka	Ostrow Mazowiecka	Piaseczno	Plock	Płońsk	Przysucha	Pułtusk	Radom	Siedlce	Sochaczew	Sokolowski	Warszawa	Wyszki	WMORIN
23	Mączniak rzekomy cebuli <i>Peronospora destructor</i> cebula		14/1 (L30)		1/1 (L5)	3/1 (L5)								6/1 (L10)										1/1 (L1)				4/1 (L30)
24	Bielonek kapustnik <i>Pieris brassicae</i> kapusta				2/1 (L5)	4/1 (L8)	4/1 (L8)	1/1 (L2)			1/1 (L2)						9/1 (L18)		10/1 (L12)						1/1 (L2)			4/1 (L18)
25	Miszyca kapuściana <i>Brevicoryne brassicae</i> kapusta				3/1 (L5)	3/1 (L5)	8/1 (L18)	0 (L1)			2/1 (L4)								10/1 (L12)						1/1 (L1)			4/1 (L18)
26	Pokrzywnica marchwiarka <i>Psila rosae</i> marchew				2/1 (L4)	2/1 (L4)										0/0												1/1 (L4)
27	Parch jabłoni <i>Venturia inaequalis</i> jabłoni - owoce		8/1 (L25)		4/1 (L10)	1/1 (L4)	6/1 (L8)	9/1 (L50)		9/1 (L50)		10/1 (L70)		2/1 (L3)		12/1 (L23)	2/1 (L4)	14/1 (L50)		5/1 (L8)		1/1 (L1)	0/0			2/1 (L3)	20/III (L20)	7/1 (L70)
28	Owocówka śliwkoweczka <i>Laspheyssia funebrana</i> śliwa					3/1 (L8)	2/1 (L3)	2/1 (L3)				1/1 (L1)				10/1 (L12)	2/1 (L2)	11/1 (L14)				3/1 (L5)	0/0					5/1 (L14)
29	Brunatna zgnilizna drzew pestkowych <i>Monilinia laxa</i> wiśnia							0 (L1)				0/0				7/1 (L8)	0/0	0/0				5/1 (L5)		1/1 (L1)				4/1 (L16)
30	Szara pleśń truskawek <i>Botrytis cinerea</i> truskawka									2/1 (L5)								1/1 (L1)	9/1 (L11)	10/1 (L12)		9/1 (L21)	5/1 (L30)			6/1 (L15)		6/1 (L30)

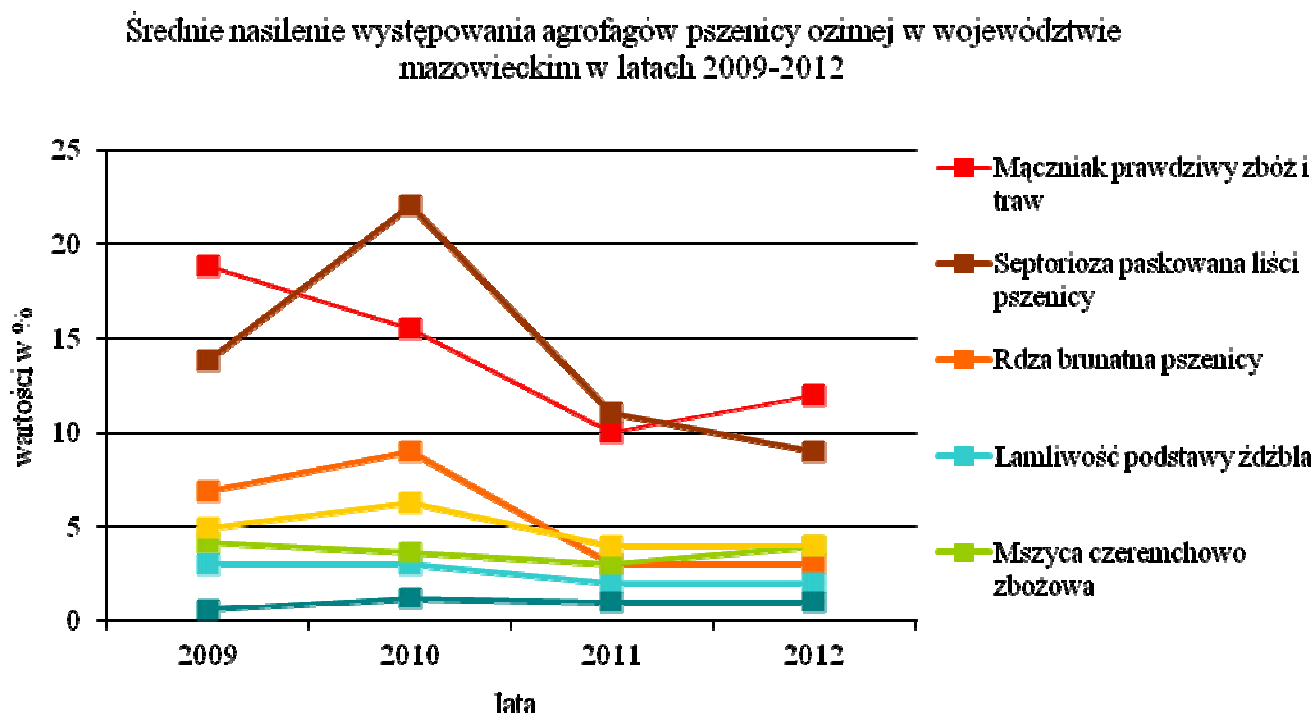
(L) – lokalne porażenie roślin przez choroby lub uszkodzenia roślin przez szkodniki

(I)- stopień nasilenia

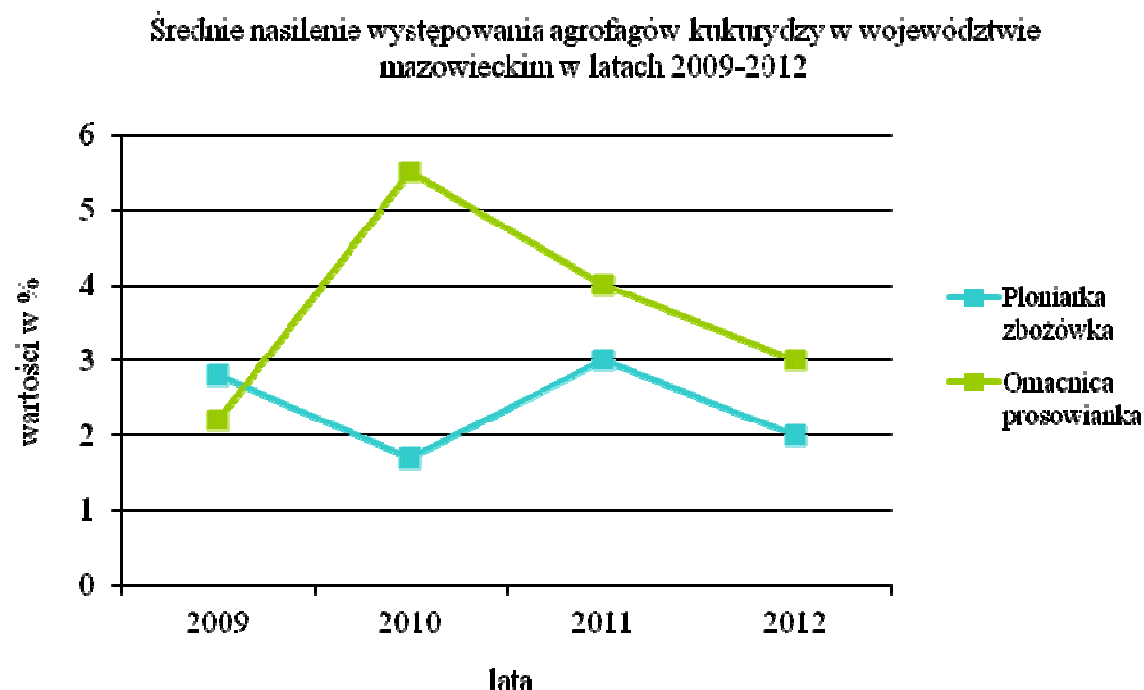

– obserwacje nie były prowadzone głównie ze względu na brak upraw w skali towarowej

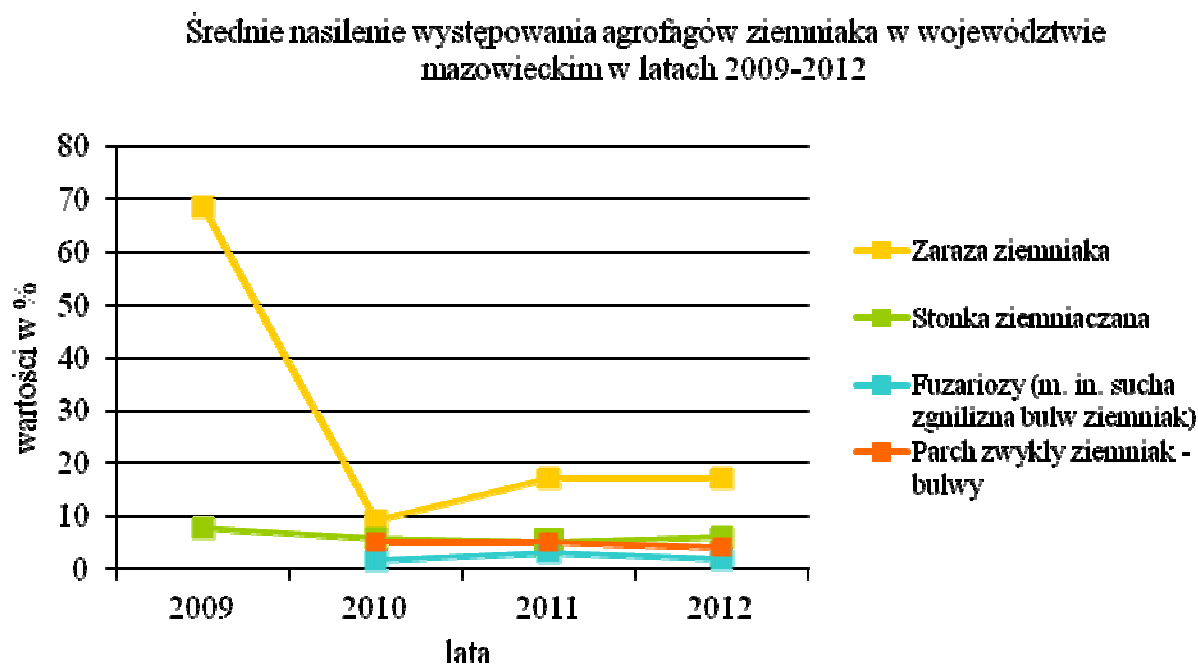
Wykres 1.3. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje pszenicy ozimej w latach 2009-2012.

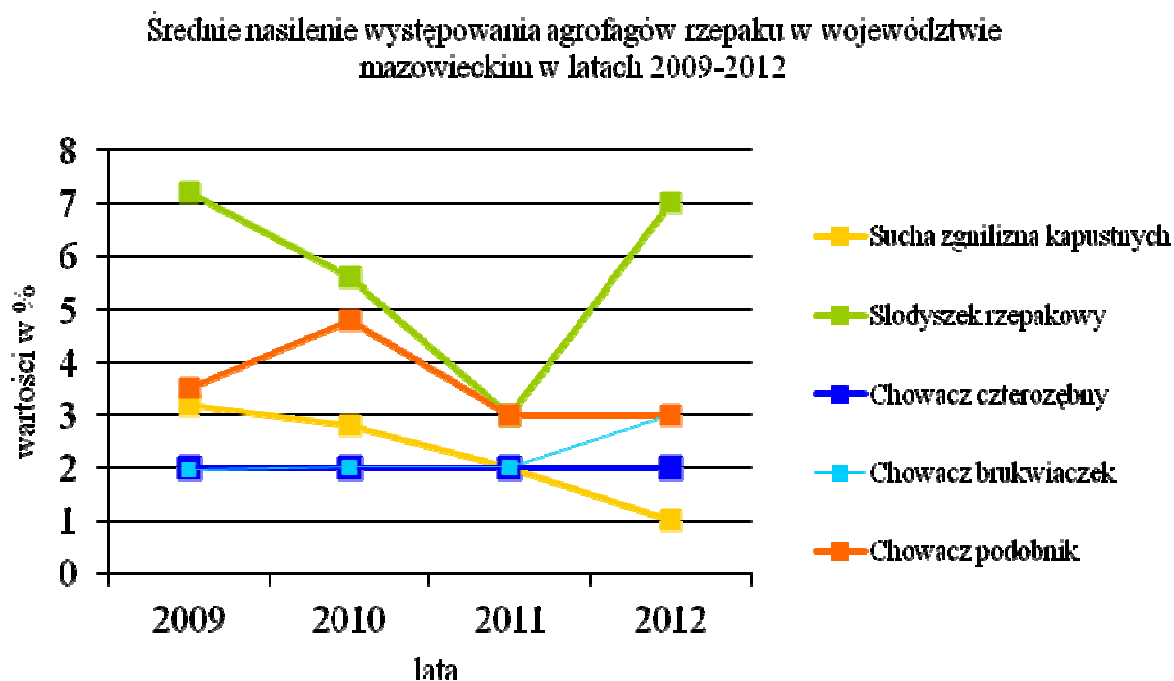
Wykres 1.4. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje kukurydzy w latach 2009-2012.

Wykres 1.5. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ziemniaka w latach 2009-2012.

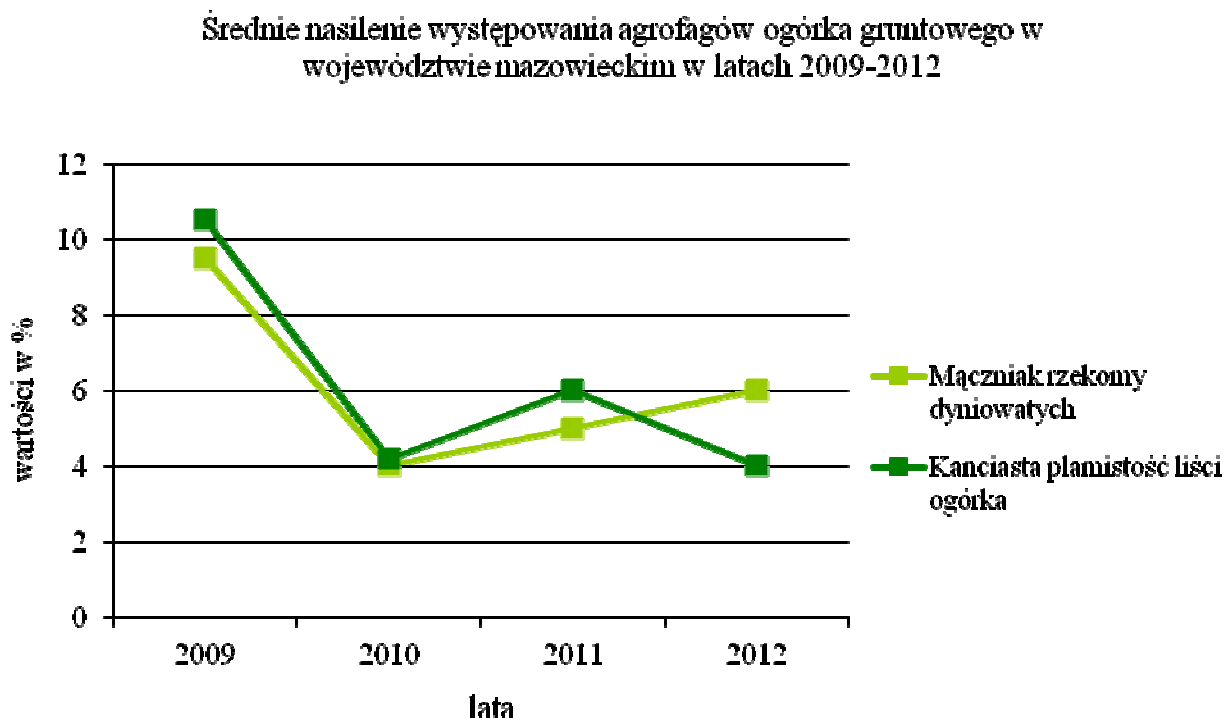

Wykres 1.6. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje rzepaku w latach 2009-2012.

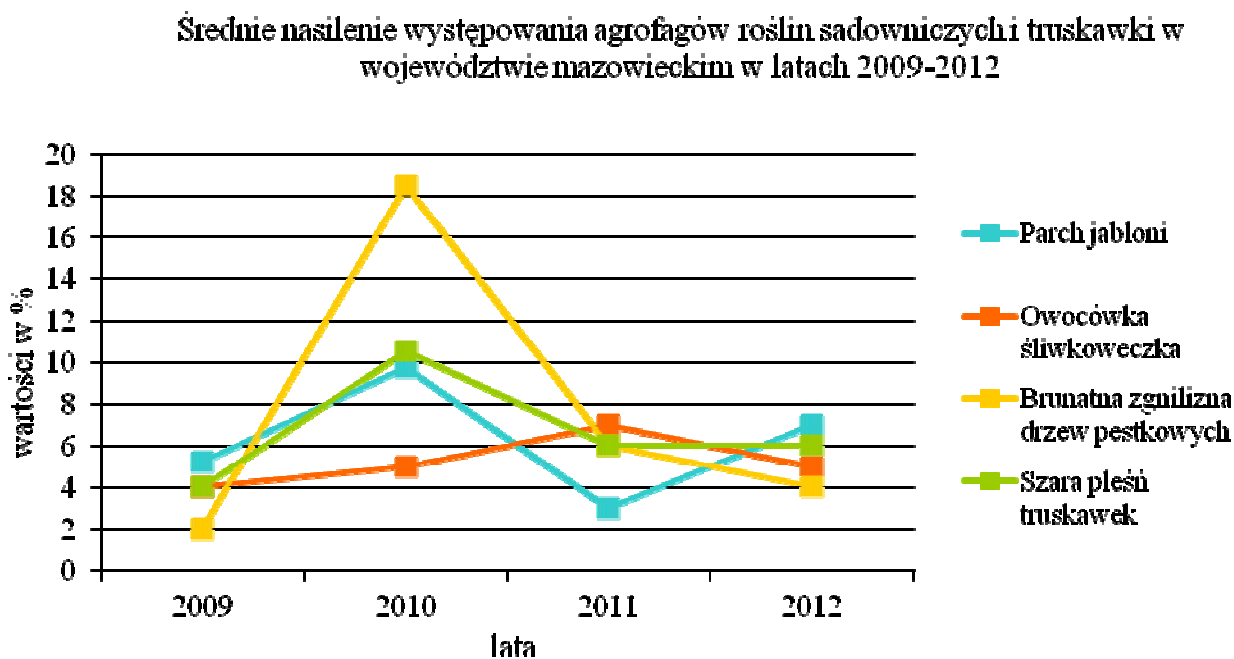

Wykres 1.7. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje ogórka gruntowego w latach 2009-2012.

Wykres 1.8. Zestawienie występowania agrofagów porażających plantacje roślin sadowniczych i truskawki w latach 2009-2012.

1.2.2. Działania podejmowane w ramach współpracy z placówkami naukowymi i badawczymi w 2012 roku.

W 2012 roku jak i w latach ubiegłych Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadził współpracę z placówkami naukowymi w ramach realizowanych przez te instytucje wieloletnich programów badawczych. Zakres i rodzaj podejmowanych działań był przydzielany wybranym Oddziałom w sposób umożliwiający najefektywniejsze wykonanie prac w ramach współpracy, a jednocześnie nie wpływający na wykonywanie zadań ustawowych Inspekcji.

Jednym z realizowanych działań była współpraca z Zakładem Technologii Produkcji Roślin Okopowych Oddziałem Bydgoszcz Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowym Instytutem Badawczym w ramach tematu „Monitorowanie zmian w populacji patogena *Rhizoctonia solani* – sprawcy rizoktoniozy korzeni buraka cukrowego”. W ramach tego porozumienia Oddziały Ciechanów, Maków Mazowiecki, Mława i Płońsk prowadziły monitoring plantacji buraka cukrowego w poszukiwaniu roślin porażonych patogenem. Objawów choroby nie stwierdzono.

Oddziały Mława, Radom (dla powiatu radomskiego i zwoleńskiego), Sokołów Podlaski (dla powiatu sokołowskiego i węgrowskiego) opracowywały ankiety dotyczące podstawowych agrofagów w uprawie ziemniaka, prognozowania pojawu łądogowej i liściowej formy zarazy ziemniaka oraz monitoringu form grzyba *Phytophthora infestans* odpornych na fenyloamidy. W ramach tej współpracy pobierano również i przesyłano próby porażonych roślin do Zakładu Nasiennictwa i Ochrony Ziemniaka w Boninie jednostki IHAR-PIB.

W ramach w współpracy z Instytutem Ochrony Roślin – Państwowym Instytutem Badawczym Zakładem Biologicznych Metod, Wojewódzki Inspektorat proszony był również o pomoc przy pozyskiwaniu materiału badawczego w postaci okazów wciornastków w ramach Programu Wieloletniego na lata 2011-2015 „Charakterystyka genetyczna oraz identyfikacja wciornastków *Trips palmi* Karny i *Frankliniella occidentalis* Pengande przy wykorzystaniu technik biologii molekularnej”. Oddziały które podjęły współpracę i przekazały pobrane okazy owadów do IOR-PIB to Oddział Garwolin, Oddział Kozienice i Oddział Przysucha.

WIORiN przygotował także informacje dotyczącą występowania omacnicy prosowianki w województwie mazowieckim w latach 2011-2012 w podziale na jednostki terytorialne inspekcji. Dane zebrane zostały i przesłane do Terenowej Stacji Doświadczalnej IOR-PIB w Rzeszowie.

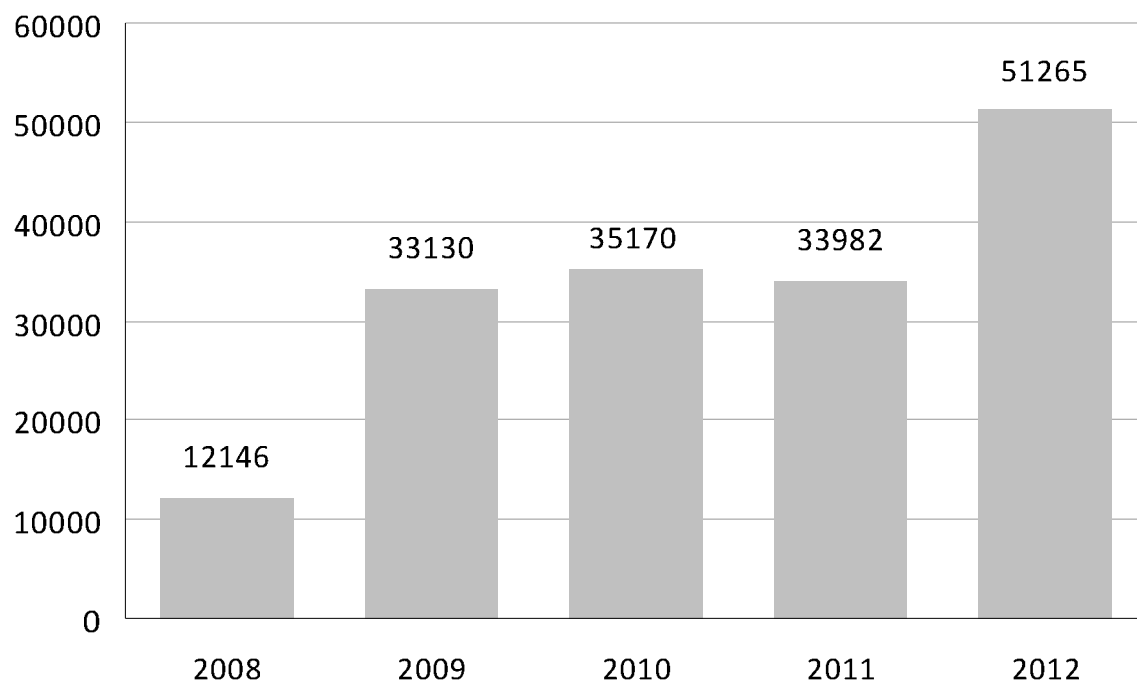
1.3. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami z krajami trzecimi

1.3.1. Kontrola towarów eksportowanych na terenie województwa mazowieckiego

W roku 2012 w jednostkach organizacyjnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydano łącznie 51 265 sztuk świadectw fitosanitarnych, w tym:

51 248 sztuk dla eksportu i 17 sztuk dla reeksportu. W porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano znaczny wzrost wydanych świadectw. Najwięcej świadectw fitosanitarnych wystawiono na owoce i warzywa świeże eksportowane do Federacji Rosyjskiej. Liczbę wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2012 przedstawia wykres 1.9.

Wykres 1.9. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych w latach 2008–2012 (w sztukach).

W 2012 roku największą liczbę świadectw fitosanitarnych wystawiono w oddziałach w Grójcu (26 433 szt.), w Piasecznie (4 690 szt.) i Siedlcach (3701 szt.). Porównanie udziału poszczególnych oddziałów w ogólnej liczbie wystawionych w województwie mazowieckim świadectw przedstawia tabela 1.7.

Tabela 1.7. Porównanie liczby wystawionych świadectw fitosanitarnych przez oddziały Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie.

Lp .	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa Warszawie Oddział w	Ilość wydanych świadectw	
		Szt.	% udział w ogólnej liczbie wystawionych w WIORiN Warszawa świadectw
1	Grójcu	26433	51,561
2	Piasecznie	4690	9,149
3	Siedlcach	3701	7,219
4	Garwolinie	2996	5,844
5	Łosicach	2528	4,931
6	Grodzisk Mazowieckim	2476	4,830
7	Białobrzegach	2386	4,654
8	Radomiu	2133	4,161
9	Płońsku	1171	2,284
10	Sochaczewie	1081	2,109
11	Nowym Dworze Mazowieckim	503	0,981
12	Warszawie	385	0,751
13	Przysusze	232	0,453
14	Kozienicach	194	0,378
15	Lipsku	158	0,308
16	Ciechanowie	124	0,242
17	Płocku	33	0,064
18	Mińsku Mazowieckim	20	0,039
19	Sokołowie Podlaskim	16	0,031
20	Ostrołęce	5	0,010
21	Makowie Mazowieckim	0	0
22	Mławie	0	0
23	Ostrowi Mazowieckiej	0	0
24	Puławsku	0	0
25	Wyszkowie	0	0
	Razem:	51265	100

Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne zawiera tabela 1.7 oraz tabela 1.8

Tabela 1.8. Szczegółowe dane z ilości eksportowanych i reeksportowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów w 2012 roku, dla których wystawione zostały dokumenty fitosanitarne.

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięta zieleń	0,003	0	0
inne rośliny / gałęzie z liśćmi, cięte kwiaty i inne / cięte kwiaty	0	816500	0
inne rośliny / inne / korzenie	0,4	0	0
inne rośliny / inne / rosnące rośliny	4,88	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / orzechy	22,393	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. b. liści i szyp.	17342,076	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / ow. cytr. z liśćmi i szyp.	216,318	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoc. pd. - inne	2765,104	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / owoce św.	727042,267	0	0
inne rośliny / owoce i warzywa / warz. św.	93575,664	22536	0
inne rośliny / ziemniaki konsumpcyjne i przemysłowe / ziemniaki kons.	7940,852	0	0
inne rośliny / ścięte drzewa z liśćmi / ścięte drzewa z liśćmi i gałęziami i szyszkami	0	3345	0
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. okor.	108,745	1	0
produkty / drewno i kora / drewno r. igl. z korą	15,373	0	117,78
produkty / drewno i kora / drewno r. liść z korą	0	0	79,12
produkty / drewno i kora / drewno r. liść. okor.	95,056	6839	281,387
produkty / drewno i kora / kora	45,832	0	0
produkty / drewno i kora / opakowania	55	0	0
produkty / inne / inne	2790,944	52940	165,5
produkty / nasiona / nasiona	0,946	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / kolby	2,1	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / liście susz.	5798,219	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / otręby	9,504	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / szyszki	1,89	0	0
produkty / pochodne produkty pochodzenia roślinnego / słód	6478,25	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / grzyby św.	45999,897	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / kasza	1,52	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / mąka	63,016	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce mroż.	42,003	0	0

Towar	Towar skontrolowany		
	tony	ilość sztuk	metry sześciennie
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / owoce susz.	80,344	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / płatki	15,502	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / susz	302,29	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / warz. mroż.	0,01	0	0
produkty / produkty przechowywane niezdolne do kiełkowania / warz. susz.	207,786	0	0
produkty / ziarno kons. / ziarno kons.	0,22	0	0
przedmioty / przedmioty / opakowania drewniane	0	155	0
przedmioty / przedmioty / przedmioty	729,608	318	0
rośl. do sadzenia / inne / bonsai	0	1925	0
rośl. do sadzenia / inne / grzybnia	0,19	0	0
rośl. do sadzenia / inne / podkładki	0	50000	0
rośl. do sadzenia / inne / rośl. akwar.	0	1	0
rośl. do sadzenia / inne / rośl. doniczkowe	0	122470	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / drzewka	0	437350	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / nasiona	5,736	55620	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / podkładki wegetatywne	0	780500	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / rośl. w kult. tkan.	0	1455600	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. nieukorz.	0	400000	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. b. podł.	0	1048024	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / sadz. ukorz. z podł.	13,46	1051820	0
rośl. do sadzenia / mat.rozmn. / zrazy	0	3000	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulw. łod. podz.	0	4474	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwocebule	0	42400	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / bulwy	0,803	352712	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / cebule	3,376	2147001	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / dymka	1	0	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / korzenie	0,002	13780	0
rośl. do sadzenia / organy podziemne / kłącza	0,097	182361	0
RAZEM:	911778,676	9051672	643,787

Tabela 1.9. Szczegółowe dane dotyczące ilości eksportowanych w 2012 roku owoców i warzyw

Towar	Ilość wyeksportowanych w 2012 roku owoców i warzyw	
	tony	sztuki
Owoce Razem	728425	0
Jabłko	668780	0
Gruszka	33115	0
Inne	26530	0
Warzywa Razem	93718	0
Kapusta pekińska	37416	0
Pomidor	27942	0
Inne	28360	0
Owoce i Warzywa Razem	822143	0

1.3.2. Zakwestionowania towarów roślinnych eksportowanych z terenu województwa mazowieckiego

W 2012 r. wystawiono 33 notyfikacje w odniesieniu do przesyłek zaopatrzonych w świadectwa fitosanitarne wydane przez inspektorów WIORiN w Warszawie. Dane dotyczące przyczyn zakwestionowania, rodzaju zakwestionowanych towarów roślinnych oraz państw, których służby fitosanitarne dokonały zatrzymania, podano w tabeli 1.11.

Tabela 1.10. Zestawienie zakwestionowanych przesyłek ze wskazaniem przyczyn.

Kraj kwestionujący (Kraj przeznaczenia)	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłko	<i>Wykrycie Grapholita molesta</i>	18
Federacja Rosyjska (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłko	<i>Brak wymaganych oznakowani na części opakowań</i>	3
Białoruś (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłko	<i>Błędnie podany numer hologramu</i>	1
Białoruś (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - jabłko	<i>Błędnie podany asortyment</i>	1
Białoruś (Federacja Rosyjska)	owoce świeże - gruszka	<i>Błędnie podany kraj pochodzenia towaru</i>	1
Białoruś (Białoruś)	grzyby świeże - pieczarka	<i>Błędnie podany numer hologramu</i>	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - brzoskwinia	<i>Błędnie podany numer hologramu</i>	1
Białoruś (Białoruś)	warzywa i owoce świeże – pomidory i pomarańcze	<i>Wykrycie Tuta absoluta</i>	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - nektaryna	<i>Wykrycie Ceratitis capitata</i>	3
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - kaki	<i>Wykrycie Ceratitis capitata</i>	1
Białoruś (Białoruś)	owoce świeże - mandarynka	<i>Wykrycie Ceratitis capitata</i>	2

1.3.3. Graniczna kontrola fitosanitarna roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, importowanych z krajów trzecich

W 2012 roku inspektorzy Oddziału Granicznego w Warszawie poddali kontroli 3,97 ton, 14 336 089 szt. roślin i produktów roślinnych lub przedmiotów, podlegających granicznej kontroli fitosanitarnej przy wprowadzaniu na terytorium Polski i innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Wydanych zostało:

- **709 decyzji administracyjnych zezwalających** na wprowadzenie na terytorium Polski (i innych państw UE) przede wszystkim:
  - rośliny do sadzenia, (sadzonki roślin ozdobnych, rośliny akwariowe, rośliny w kulturach tkankowych, nasiona, organy podziemne, cebule, kłącza),
  - kwiaty cięte,
  - owoce i warzywa południowe,
  - liście *Ocimum spec.*
- **10 decyzji administracyjnych zakazujących** wprowadzenia na terytorium Polski (i innych państw UE) roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów, z powodu:
  - brak świadectwa fitosanitarnego – 5
  - brak dodatkowych deklaracji – 3
  - brak oznakowania ISPM 15 - 2

- **brak decyzji administracyjnych nakazujących.**

Dodatkowo w 2012 roku ocenie poddano (monitoring) **214** przesyłek z roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami, które nie podlegają granicznej kontroli fitosanitarnej. Przesyłki te, zawierały m.in. warzywa i owoce południowe, kwiaty cięte, nasiona kwiatów, warzyw i drzew, zieleń ciętą, liście, które nie należą do towarów regulowanych.

Tabela 1.11. Zestawienie ilości roślin, produktów roślinnych i przedmiotów wprowadzanych na terytorium UE, które zostały poddane granicznej kontroli fitosanitarnej w latach 2011 i 2012.

Jednostka miary	2011 rok	2012 rok	Stosunek wolumenu towarów roślinnych zaimportowanych w roku 2011 do roku 2012
tony	4.62	3.97	spadek o ok. 14,07 %
sztuki *)	12385113	14336089	wzrost o ok. 15,75 %
m ³	0	0	-

*) bez opakowań drewnianych aktualnie używanych do transportu towarów

Tabela 1.12. Zestawienie liczby decyzji administracyjnych dotyczących postępowania z roślinami, produktami roślinnymi przedmiotami pochodzącymi z państw trzecich, wydanych w latach 2011 i 2012.

Rodzaj decyzji	2011 rok	2012 rok	Stosunek ilości decyzji granicznych, wydanych w roku 2011 do roku 2012
decyzje zezwalające na wprowadzenie na terytorium Polski (i państw UE)	688	709	wzrost o ok. 3,05 %
decyzje zakazujące wprowadzenia na terytorium Polski (i państw UE)	12	10	spadek o ok.16,66 %

Tabela 1.13. Asortyment i wolumen skontrolowanych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów.

Asortyment	Ilość towaru skontrolowana na granicy			W tym ilość towaru objęta decyzjami zezwalającymi na wwóz			W tym ilość towaru objęta decyzjami zakazującymi wwozu		
	Tony	Sztuki	m3	Tony	Sztuki	m3	Tony	Sztuki	m3
INNE ROŚLINY	1,45	631385	0	1,43	631385	0	0,02	0	0
GAŁĘZIE Z LIŚĆMI, CIĘTE KWIATY I INNE	0	631385	0	0	631385	0	0	0	0
CIĘTE KWIATY	0	631385	0	0	631385	0	0	0	0
LIŚCIE	1,38	0	0	1,38	0	0	0	0	0
LIŚCIE	1,38	0	0	1,38	0	0	0	0	0
OWOCE I WARZYWA	0,07	0	0	0,06	0	0	0,02	0	0
OWOC. PD. - INNE	0,06	0	0	0,04	0	0	0,01	0	0
OWOCE ŚW.	0,01	0	0	0,01	0	0	0	0	0
WARZ. ŚW.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PRZEDMIOTY	0,1	37	0	0,1	36	0	0	1	0
PRZEDMIOTY	0,1	37	0	0,1	36	0	0	1	0
OPAKOWANIA DREWNIANE	0	1	0	0	0	0	0	1	0
PRZEDMIOTY	0,1	36	0	0,1	36	0	0	0	0
ROŚL. DO SADZENIA	2,42	13704667	0.00	2,42	13704623	0.000	0.00	44	0.000
INNE	0	1897489	0	0	1897489	0	0	0	0
ROŚL. AKWAR.	0	1897486	0	0	1897486	0	0	0	0
ROŚL. DONICZKOWE	0	3	0	0	3	0	0	0	0
MAT.ROZMN.	2,39	11806409	0	2,39	11806365	0	0	44	0
NASIONA	2,16	0	0	2,16	0	0	0	0	0
ROŚL. W KULT. TKAN.	0,23	192849	0	0,23	192814	0	0	35	0
SADZ. NIEUKORZ.	0	10445698	0	0	10445698	0	0	0	0
SADZ. UKORZ. B. PODŁ.	0	110649	0	0	110640	0	0	9	0
SADZ. UKORZ. Z PODŁ.	0	1057213	0	0	1057213	0	0	0	0
ORGANY PODZIEMNE									
BULWY	0	2	0	0	2	0	0	0	0
KORZENIE	0,03	0	0	0,03	0	0	0	0	0
KŁĄCZA	0	767	0	0	767	0	0	0	0
RAZEM	3,97	14336089	0	3,95	14336044	0	0,02	45	0

1.4. Obrót roślinami, produktami roślinnymi i przedmiotami w kraju oraz wewnątrz Unii Europejskiej

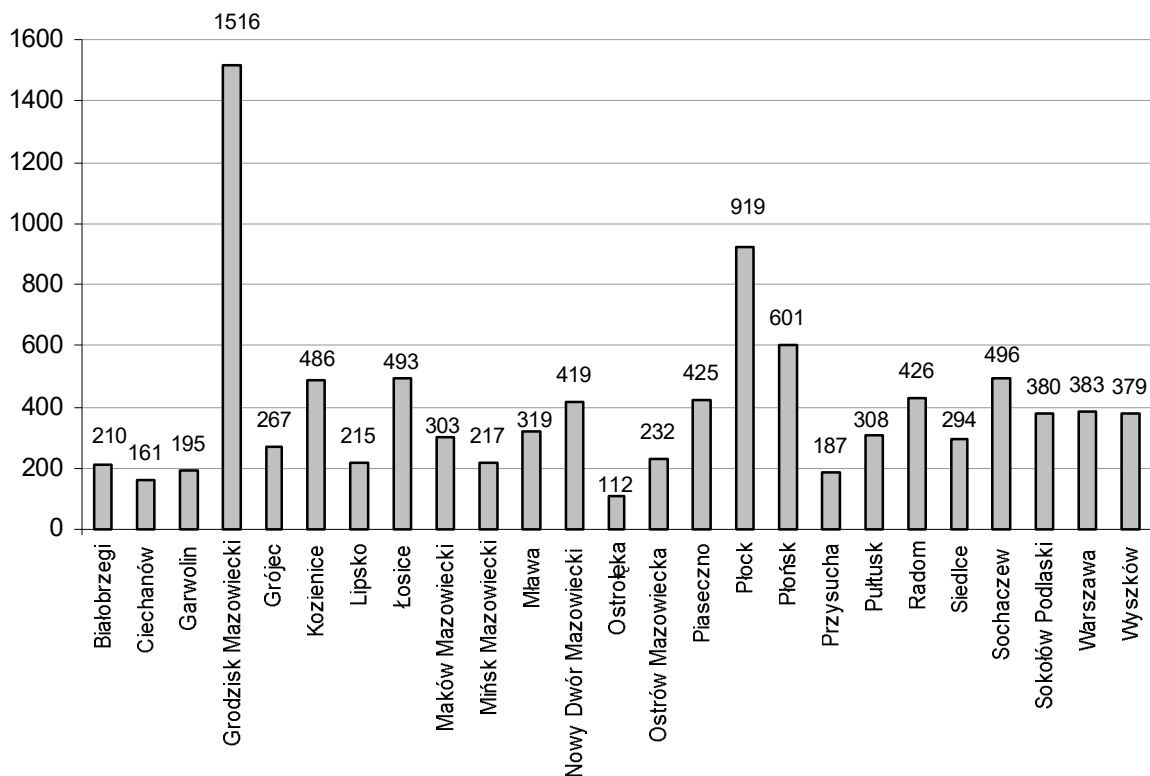
1.4.1. Urzędowa rejestracja przedsiębiorców oraz paszportowanie roślin, produktów roślinnych i przedmiotów

W rejestrze przedsiębiorców, prowadzonym przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na koniec 2012 roku, zarejestrowanych było 9943 podmiotów. Ze względu na rolę fitosanitarną, (wg stanu na dzień 31.12.2012 r.), zarejestrowanych jest 8703 przedsiębiorców. Największą liczbę zarejestrowanych odnotowano w oddziałach: Grodzisk Mazowiecki (1516) Płock (919), Płoński (601). W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba zarejestrowanych podmiotów zmniejszyła się o 976 podmiotów. Główną przyczyną wyrejestrowania się podmiotów było zaprzestanie działalności, na którą zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 ze zm.), wymagane było dokonanie wpisu do rejestru przedsiębiorców.

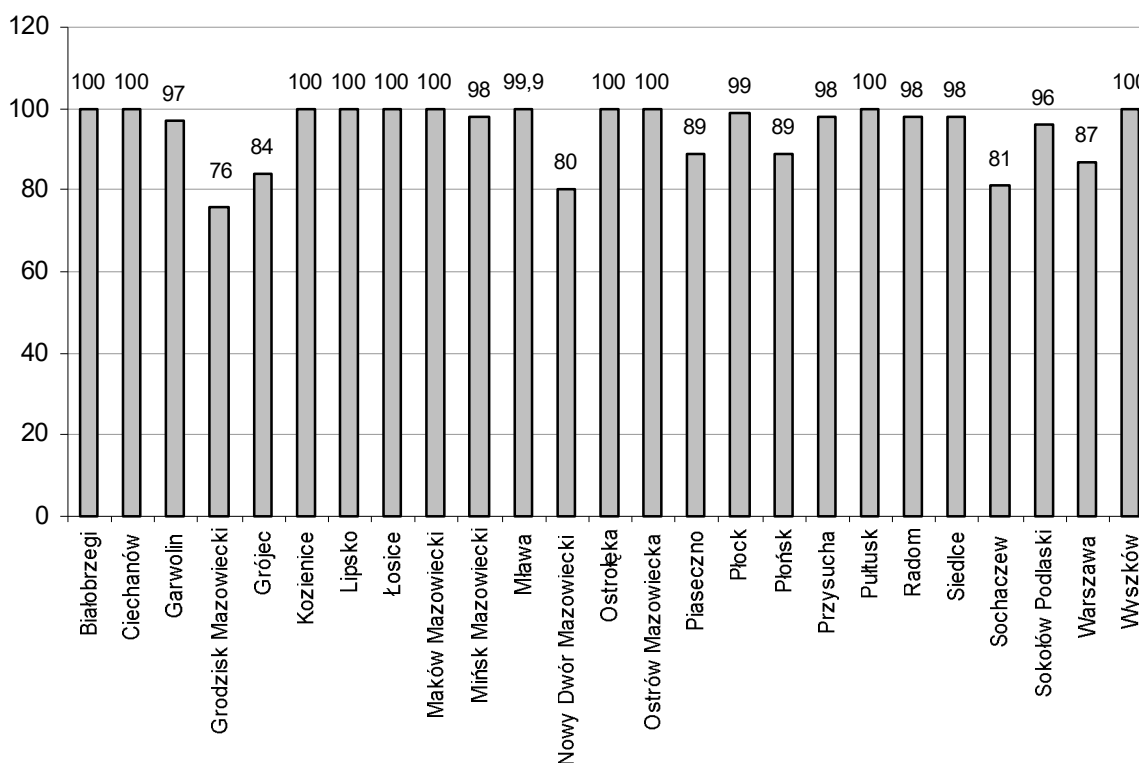
Liczbę podmiotów, wpisanych do urzędowego rejestru, prowadzonego przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, w podziale na poszczególne oddziały, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., przedstawia wykres nr 1.10.

Łącznie w okresie 01.01. – 31.12.2012 r. przeprowadzono 9337 urzędowych kontroli w zakresie spełnienia wymagań określonych w art. 14, ust. 1 ustawy o ochronie roślin. Ogólnie na terenie województwa mazowieckiego przedmiotowe kontrole zostały przeprowadzone na poziomie 91% wszystkich zarejestrowanych. Procent przeprowadzonych kontroli dokumentów w poszczególnych oddziałach WIORIN w Warszawie przedstawia wykres nr 1.11.

Wykres 1.10. Zestawienie liczby przedsiębiorców zarejestrowanych w poszczególnych oddziałach (według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.)

Wykres 1.11. Procent skontrolowanych podmiotów w rozbiciu na oddziały.

Zgodnie z zasadami systemu nadzoru nad zdrowotnością roślin, obowiązującego w państwach członkowskich UE, rośliny, produkty roślinne i przedmioty uznane za stwarzające ryzyko przeniesienia organizmów kwarantannowych, mogą znajdować się w obrocie na rynku wspólnotowym tylko po ich zaopatrzeniu w tzw. „paszport roślin”. Paszport roślin gwarantuje, że opatrzona nim partia towaru roślinnego spełnia ustalone przepisami specjalne wymagania fitosanitarne (jest wolna od organizmów kwarantannowych i tzw. regulowanych), a ponadto, że została wyprodukowana przez urzędowo zarejestrowanego producenta, którego miejsce produkcji było regularnie kontrolowane przez służbę ochrony roślin i nasiennictwa. W roku sprawozdawczym Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie wydał 412716 sztuk paszportów roślin, w tym w podległych WIORiN oddziałach terenowych wystawiono 157 423 szt. paszportów w tym Oddział Graniczny wystawił 4 040 szt. paszportów roślin. Tabela nr 1.15 przedstawia liczbę wydanych paszportów w rozbiciu na oddziały.

Tabela 1.14. Liczba wydanych paszportów roślin (stan na 31.12.2012 r.) w rozbiciu na oddziały.

Lp.	Oddział	Liczba wydanych paszportów (malejąco)
1	WIORiN	251253
2	Nowy Dwór Mazowiecki	61390
3	Grodzisk Mazowiecki	22978
4	Płock	18914
5	Warszawa	10887
6	Płońsk	9598
7	Piaseczno	7280
8	Wyszków	4781
9	Przysucha	4724
10	Graniczny	4040
11	Ostrołęka	2739
12	Grójec	2537
13	Kozienice	1979
14	Sokołów Podlaski	1875
15	Białobrzegi	1504
16	Ciechanów	1080
17	Radom	1022
18	Garwolin	794
19	Pułtusk	678
20	Lipsko	643
21	Mińsk Mazowiecki	611
22	Maków Mazowiecki	578
23	Sochaczew	475
24	Mława	224
25	Ostrów Mazowiecka	122
26	Łosice	6
27	Siedlce	4
	Razem	412716

1.4.2. Zakwestionowania przesyłek towarów roślinnych w obrocie wewnątrz Unii Europejskiej

W 2012 roku służby fitosanitarne innych krajów członkowskich Unii Europejskiej zakwestionowały 1 przesyłkę roślin i produktów roślinnych polskiego pochodzenia, przemieszczanych w ramach obrotu wspólnotowego. Zestawienie zakwestionowanych towarów i przyczyny ich zakwestionowania przedstawia poniższa tabela 1.16.

Tabela 1.15. Zestawienie przesyłek roślin lub produktów roślinny, polskiego pochodzenia zakwestionowanych przez służby ochrony roślin innych państw członkowskich Unii Europejskiej (ze wskazaniem przyczyny zakwestionowania)

Kraj kwestionujący	Towar	Przyczyna zakwestionowania	Liczba zakwestionowań	Postępowanie
Bułgaria	Bulwy ziemniaka innego niż sadzeniaki	Brak zaświadczenia potwierdzającego niewystępowanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> w bulwach ziemniaków oraz brak wymaganego oznakowania	1	W przedmiotowej sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające w wyniku, na podmiot nałożona została opłata sanacyjna w wysokości 2270 zł oraz mandat karny w wysokości 300 zł
Łącznie liczba zakwestionowanych przesyłek			1	

1.4.3. Nadzór nad wykorzystaniem organizmów kwarantannowych lub porażonych/zakazanych materiałów roślinnych w pracach naukowo – badawczych lub pracach nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych

Prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz prac nad tworzeniem nowych odmian roślin uprawnych z wykorzystaniem organizmów kwarantannowych oraz materiałów roślinnych porażonych lub niespełniających ustalonych wymagań zdrowotnościowych lub też takich materiałów roślinnych, których nie wolno wprowadzać i przemieszczać na obszarze Wspólnoty, wymaga uzyskania pozwolenia Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa [art. 33 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 roku o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2008 roku Nr 133 poz. 849 ze zm.)]. Podczas prowadzenia tego rodzaju prac wymagane jest spełnienie określonych warunków organizacyjno-technicznych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa fitosanitarnego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadzi nadzór nad czterema podmiotami prowadzącymi prace naukowo – badawcze.

Tabela 1.16. Wykaz jednostek prowadzących prace naukowo badawcze na terenie województwa mazowieckiego.

Lp.	Nazwa Podmiotu	Przedmiot pozwolenia	Data obowiązywania decyzji
1	Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, Wydział Rolnictwa i Biologii, Katedra Botaniki, ul. Nowoursynowska 159, bud. 37, 02-776 Warszawa	wykorzystanie nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> , <i>Globodera pallida</i> ,	31.12.2015 r.
2	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Młochowie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2017 r.
3	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Oddział w Jadwisinie	wykorzystanie bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	31.12.2015 r.
4	Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, 05-870 Błonie – Pracownia Chorób Ziemniaka w Radzikowie	wykorzystanie - 25 szczepów bakterii <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i> - 7 patotypów (patotyp: 1(D ₁), 6 (O ₁), 18 (T ₁), Ch ₁ , M ₁ , 2 (G ₁), grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> - 20 szczepów rasy 3 biowar 2 bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> - 2 gatunków nicieni <i>Globodera rostochiensis</i> (patotyp: Ro1, Ro2, Ro3, Ro4, Ro5) i <i>Globodera pallida</i> (patotyp: Pa1, Pa2, Pa3)	31.12.2015 r.

W minionym roku Dział Nadzoru Fitosanitarnego przeprowadził kontrolę u każdego z wymienionych powyższej podmiotów, celem sprawdzenia bezpieczeństwa fitosanitarnego prowadzonych prac. W czasie kontroli nie stwierdzono uchybień.

1.4.4. Działania podjęte w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zdrowia roślin, które skutkowały nałożeniem 77 mandatów na łączną kwotę 11400 zł i 24 decyzji o opłacie sankcyjnej na łączną kwotę 54480 zł. Zestawienie nałożonych mandatów i decyzji sanacyjnych zostało przedstawione w tabeli 1.19

Tabela 1.17. Zestawienie liczby wydanych decyzji sankcyjnych i mandatów.

Lp.	Oddziały	Liczba wydanych decyzji sankcyjnych	Liczba grzywien – mandaty
1	Białobrzegi		
2	Ciechanów		1
3	Garwolin		
4	Grodzisk Mazowiecki	5	9
5	Grójec	2	
6	Kozienice	1	
7	Lipsko		10
8	Łosice		
9	Maków Mazowiecki	1	
10	Mińsk Mazowiecki	1	3
11	Mława		
12	Nowy Dwór Mazowiecki	3	
13	Ostrołęka		
14	Ostrów Mazowiecka		
15	Piaseczno	2	7
16	Płock	2	1
17	Płońsk	2	1
18	Przysucha		
19	Pułtusk		
20	Radom		5
21	Siedlce		
22	Sochaczew	2	3
23	Sokołów Podlaski		
24	Warszawa	3	37
25	Wyszków		
	RAZEM	24	77

2. Nadzór nad ochroną roślin i techniką

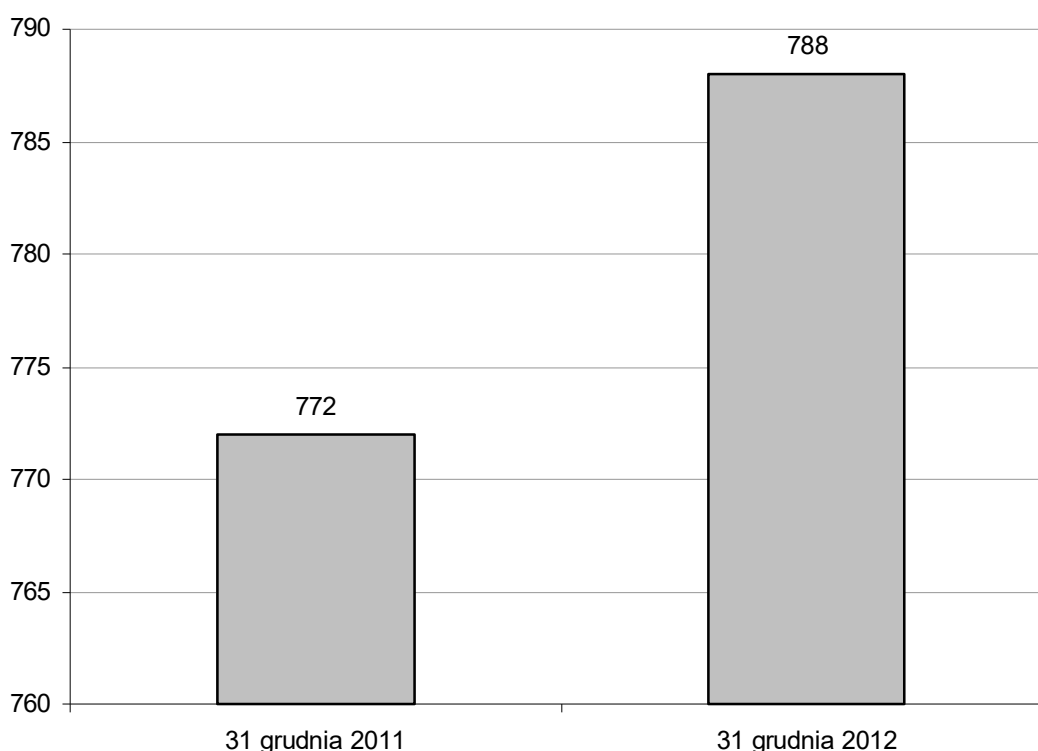
2.1. Obrót, konfekcjonowanie i stosowanie środków ochrony roślin

2.1.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin

Rejestrowanie przedsiębiorców prowadzących obrót lub konfekcjonowanie środków ochrony roślin odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin i ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Polega ono na wpisywaniu przedsiębiorców prowadzących przedmiotową działalność do rejestru działalności regulowanej, prowadzonego przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa.

W rejestrze przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin według stanu na 31.12.2012 r. znajdują się 664 wpisy dotyczące 707 przedsiębiorców. Konfekcjonowanie lub obrót środkami ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego prowadzony jest w **788** punktach (w tym konfekcjonowanie 1 punkt).

Wykres. 2.1. Liczba punktów prowadzących konfekcjonowanie lub obrót środkami ochrony roślin.

Dane te świadczą o wzroście o 16 punktów sprzedaży środków ochrony roślin w porównaniu do stanu na 31.12.2011 r.

Szczegółowe zestawienie punktów obrotu lub konfekcjonowania środków ochrony roślin na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie prezentuje tabela 2.1.

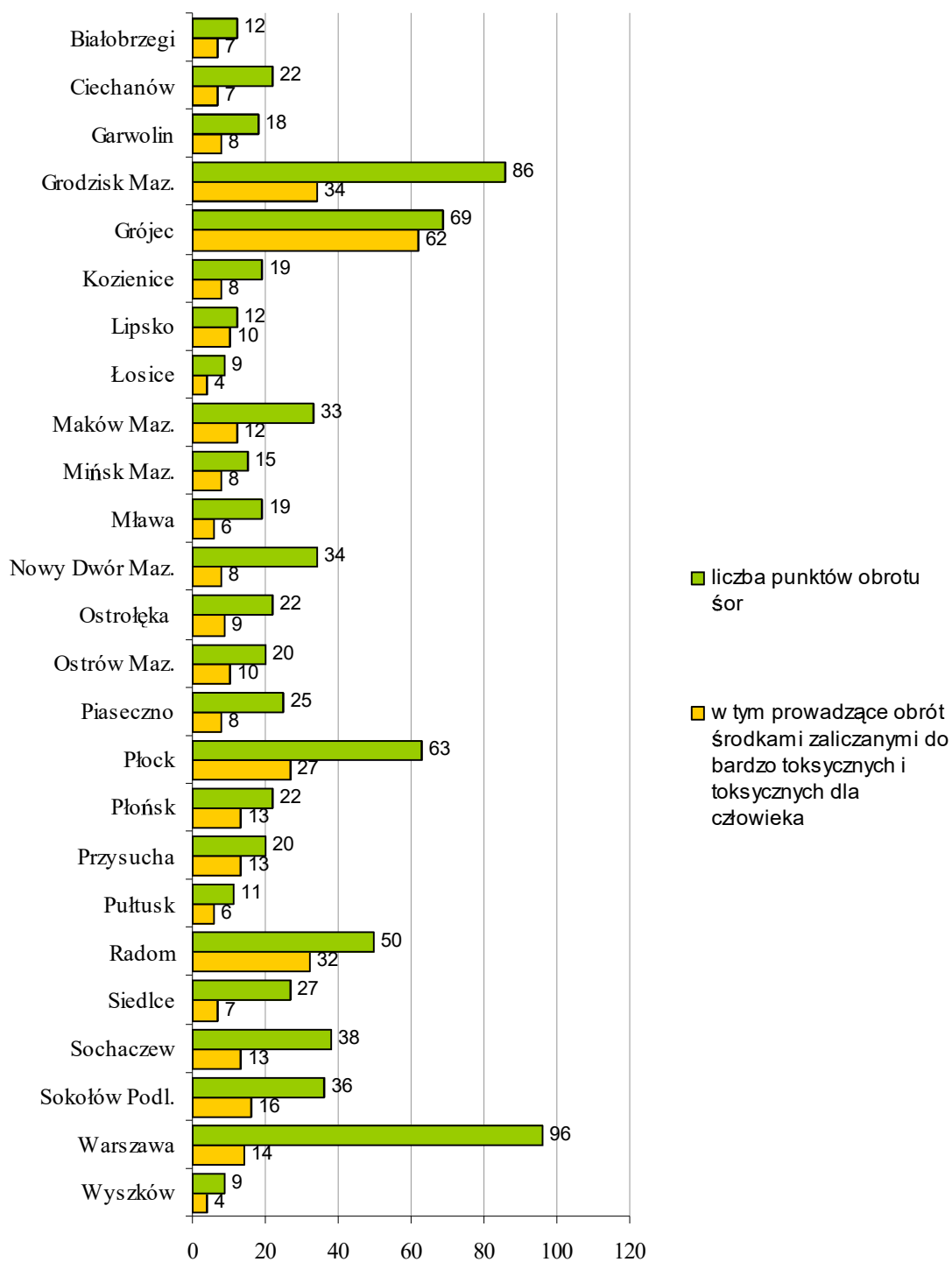
Tabela 2.1. Punkty obrotu lub konfekcjonowania środków ochrony roślin zlokalizowane na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie. (wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r.).

L.p.	Oddział	Ogółem	W tym:		
			Konfekcjonowanie	Sprzedaż hurtowa	Sprzedaż detaliczna
1	Białobrzegi	12	0	0	12
2	Ciechanów	22	0	0	22
3	Garwolin	18	0	1	17
4	Grodzisk Maz.	87	1	30	56
5	Grójec	69	0	3	66
6	Kozienice	19	0	0	19
7	Lipsko	12	0	0	12
8	Łosice	9	0	0	9
9	Maków Maz.	33	0	0	33
10	Mińsk Maz.	15	0	0	15
11	Mława	19	0	0	19
12	Nowy Dwór Maz.	34	0	0	34
13	Ostrołęka	22	0	1	21
14	Ostrów Maz.	20	0	1	19
15	Piaseczno	25	0	0	25
16	Płock	63	0	2	61
17	Płońsk	22	0	0	22
18	Przysucha	20	0	0	20
19	Pułtusk	11	0	0	11
20	Radom	50	0	0	50
21	Siedlce	27	0	3	24
22	Sochaczew	38	0	0	38
23	Sokołów Podlaski	36	0	2	34
24	Warszawa	96	0	6	90
25	Wyszków	9	0	0	9
	Razem	788	1	49	738

W stosunku do ogólnej liczby 788 punktów obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin, 49 z nich, tj. 6,20 % prowadzi sprzedaż hurtową. Najwięcej hurtowni znajduje się na terenie działania Oddziału w Grodzisku Mazowieckim (30 hurtowni). Punktów prowadzących sprzedaż detaliczną jest 738, najwięcej na terenie działania Oddziału w Warszawie (90 sklepów).

Punkty obrotu środkami ochrony roślin prowadzą sprzedaż środków w różnym asortymencie. Spośród wszystkich zarejestrowanych punktów obrotu, 346 prowadzi obrót środkami ochrony roślin w pełnym zakresie toksyczności dla człowieka (stanowi to 43,90 %). Szczegółowe zestawienie liczby punktów obrotu środkami ochrony roślin z wyszczególnieniem prowadzących sprzedaż środkami bardzo toksycznymi i toksycznymi dla człowieka przedstawia wykres 2.2.

Wykres 2.2. Zestawienie punktów obrotu środkami ochrony roślin w województwie mazowieckim ze względu na toksyczność dla człowieka (wg stanu na 31 grudnia 2012r.).

2.1.2. Kontrola obrotu i stosowania środków ochrony roślin

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów obowiązującego prawa w zakresie obrotu i stosowania środków ochrony roślin, pracownicy inspekcji wykonywali czynności kontrolne zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu Nr 11/2011 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 16 lutego 2011r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki oraz zmieniającym je zarządzeniem Nr 24/2011 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 24 maja 2011r. Zgodnie z cytowanymi zarządzeniami wszystkie wykonywane kontrole zostały podzielone na rodzaje kontroli typu A, B, C, D, których szczegółowy zakres przedstawia poniższa tabela.

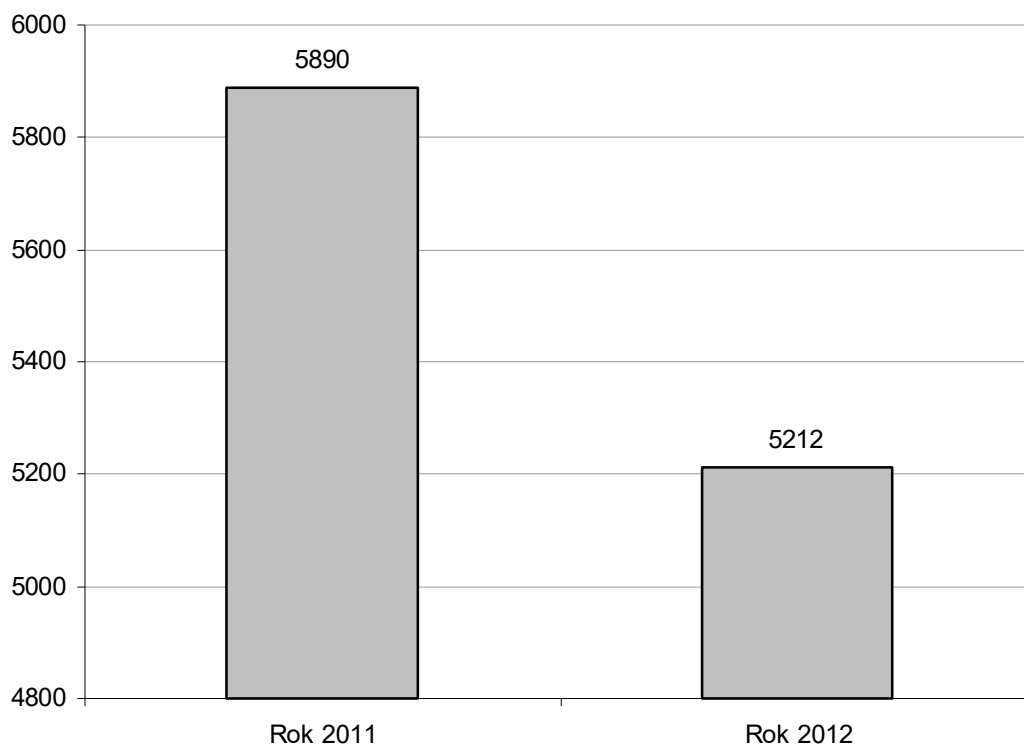
Tabela 2.2 Rodzaj i ilość przeprowadzonych kontroli i rekontroli w 2012r.

Rodzaj kontroli	Kontrole	Rekontrole	Ogółem	%
A - w punktach konfekcjonowania środków ochrony roślin, w hurtowniach, magazynach, punktach obrotu detalicznego, na targowiskach i w innych miejscach gdzie jest lub może być prowadzony obrót środkami ochrony roślin i zaprawionym materiałem siewnym	961	11	972	17,9
B - w gospodarstwach prowadzących towarową produkcję roślinną, w magazynach płodów rolnych, w strefach ochronnych źródeł i ujęć wody, na terenie uzdrowisk, otulin parków narodowych i rezerwatów oraz w innych miejscach, gdzie stosowanie środków ochrony roślin może być ograniczone lub zabronione	4103	137	4240	78,1
C - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do prowadzenia badań sprawności technicznej opryskiwaczy	137	3	140	2,6
D - w jednostkach upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora do przeprowadzania szkoleń ustawowych	75	2	77	1,4
Razem	5276	153	5429	100

W okresie sprawozdawczym w zakresie nadzoru nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin pracownicy inspekcji przeprowadzili **5429 kontrole**, w tym **153** kontroli sprawdzających. W odniesieniu do roku poprzedniego wykonano w tym zakresie o 9,33 % kontroli mniej.

Wśród wykonanych **5429** kontroli największy udział tj. **4240** mają kontrole przeprowadzone w miejscach stosowania środków ochrony roślin (kontrole typu B), natomiast kontrole w zakresie obrotu i konfekcjonowania (kontrole typu A) stanowią 17,9 % ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. Pozostałe kontrole typu C, D stanowią odpowiednio 2,6 % i 1,4 %.

Wykres 2.3. Porównanie ogólnej liczby kontroli i rekontroli typu A i typu B w 2011r. i 2012r.

W okresie sprawozdawczym wykonano znacznie więcej kontroli niż wynikało z planu. Spowodowane to było:

- w zakresie kontroli typu A kontrolami doraźnymi między innymi w związku z podejrzeniem wprowadzenia do obrotu sfałszowanych środków ochrony roślin, środków ochrony roślin nie odpowiadających wymaganiom jakościowym jak również u posiadaczy zezwoleń na dopuszczenie środka do obrotu lub u podmiotów nie posiadających zezwoleń na dopuszczenie środka ochrony roślin do obrotu, gdy zaistniało podejrzenie, że preparat może spełniać kryteria środka ochrony roślin.
- w zakresie kontroli typu B kontrolami wymogów wzajemnej zgodności „cross-compliance” w ramach zawartego Porozumienia w sprawie współpracy pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 23.04.2012r.

Tabela 2.3 Szczegółowe zestawienie liczby kontroli typu A, B, C, D przeprowadzonych w 2012 roku oraz ich wyniki w ukladzie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zalecenia pokontrolne			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń 2012 r.	realizacja zaleceń pokontrolnych [%]	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
1	Białobrzegi	102	11	12	9	3	0	12	0
2	Ciechanów	220	1	4	3	1	0	4	0
3	Garwolin	151	3	7	2	5	0	6	0
4	Grodzisk Maz.	173	10	18	12	6	0	15	0
5	Grójec	586	1	5	2	3	0	3	0
6	Kozienice	171	14	8	2	6	0	7	0
7	Lipsko	162	7	32	20	12	0	32	0
8	Łosice	118	2	2	0	2	0	2	0
9	Maków Maz.	216	5	10	3	7	0	2	0
10	Mińsk Maz.	141	1	5	3	2	0	4	0
11	Mława	259	0	12	3	9	0	16	0
12	Nowy Dwór Maz.	111	3	1	1	0	0	1	0
13	Ostrołęka	214	18	27	21	6	0	19	0
14	Ostrów Maz.	200	1	5	3	2	0	5	0
15	Piaseczno	135	17	11	11	0	0	7	0
16	Płock	431	16	33	32	1	0	25	0
17	Płońsk	122	0	2	2	0	0	1	0
18	Przysucha	230	0	5	0	5	0	5	0
19	Pułtusk	136	3	2	1	1	0	0	0
20	Radom	387	10	20	15	5	0	20	0
21	Siedlce	264	0	0	0	0	0	0	0
22	Sochaczew	137	5	4	4	0	0	3	0
23	Sokołów Podl.	236	1	5	1	4	0	1	0
24	Warszawa	240	22	16	13	3	0	12	0
25	Wyszaków	129	0	0	0	0	0	0	0
26	DORiT	5	2	6	4	2	0	0	4
	Razem:	5276	153	252	167	85	0	202	4

W poszczególnych oddziałach istnieje duże zróżnicowanie, co do ilości kontroli przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym. Jak wynika z zaprezentowanych danych najczęściej kontrole przeprowadzono w oddziałach: Grójec (587), Płock (447), Radom (397), oraz Mława (259), natomiast najmniej odnotowano w oddziałach: Białobrzegi (113), Nowy Dwór Mazowiecki (114), Łosice (120) i Płońsk (122).

W ramach przeprowadzanych kontroli inspektorzy wydali 252 zalecenia z których zrealizowano 167, co stanowi 66,3 %.

Szczegółowe zestawienie wydanych zaleceń w poszczególnych rodzajach kontroli i nałożonych sankcjach karnych przedstawia się następująco:

Tabela 2.4 Szczegółowe zestawienie wydanych w okresie sprawozdawczym zaleceń pokontrolnych i sankcji karnych w rozbiciu na poszczególne rodzaje kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Wydane zlecenia pokontrolne			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	ilość zrealizowanych zaleceń do 31.12.2012r.	Realizacja zaleceń pokontrolnych [%]	wnioski i do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
A	961	11	39	36	92,3	0	19	4
B	4103	137	183	117	64	0	183	0
C	137	3	12	6	50	0	0	0
D	75	2	18	8	44,4	0	0	0
Razem	5276	153	252	167	66,3	0	202	4

Najwięcej nieprawidłowości stwierdzono podczas przeprowadzania kontroli typu B mających na celu sprawdzenie prawidłowości stosowania środków ochrony roślin. W trakcie tych kontroli wydano 72,6 % wszystkich zaleceń pokontrolnych, a ich realizacja została sprawdzona w trakcie 137 rekontroli, co stanowi 89,5 % wszystkich kontroli sprawdzających. Mandaty za nieprawidłowe stosowanie środków ochrony roślin stanowią 90,6 % wszystkich nałożonych mandatów.

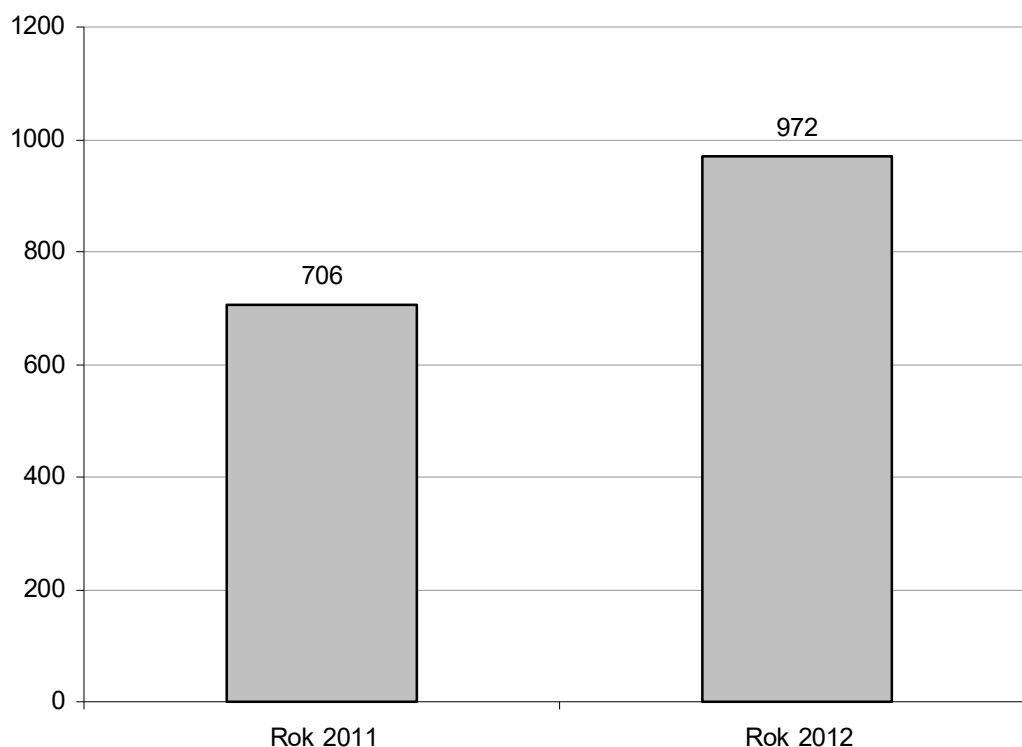
Kontrole typu A

W ramach sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin, inspekcja objęła czynnościami kontrolnymi miejsca, w których jest lub może być prowadzona działalność w zakresie obrotu lub konfekcjonowania środków ochrony roślin.

W 2012 r. przeprowadzono 961 takich kontroli oraz 11 kontroli sprawdzających wykonanie zaleceń pokontrolnych.

Ogólna liczba kontroli typu A w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego zwiększyła się o 27,37 %, w związku ze znaczną ilością kontroli doraźnych.

Wykres 2.4. Liczba kontroli i rekontroli w zakresie nadzoru nad obrotem i konfekcjonowaniem środków ochrony roślin w 2011 i 2012r.

Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2012r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli przedstawiono w poniższej tabeli.

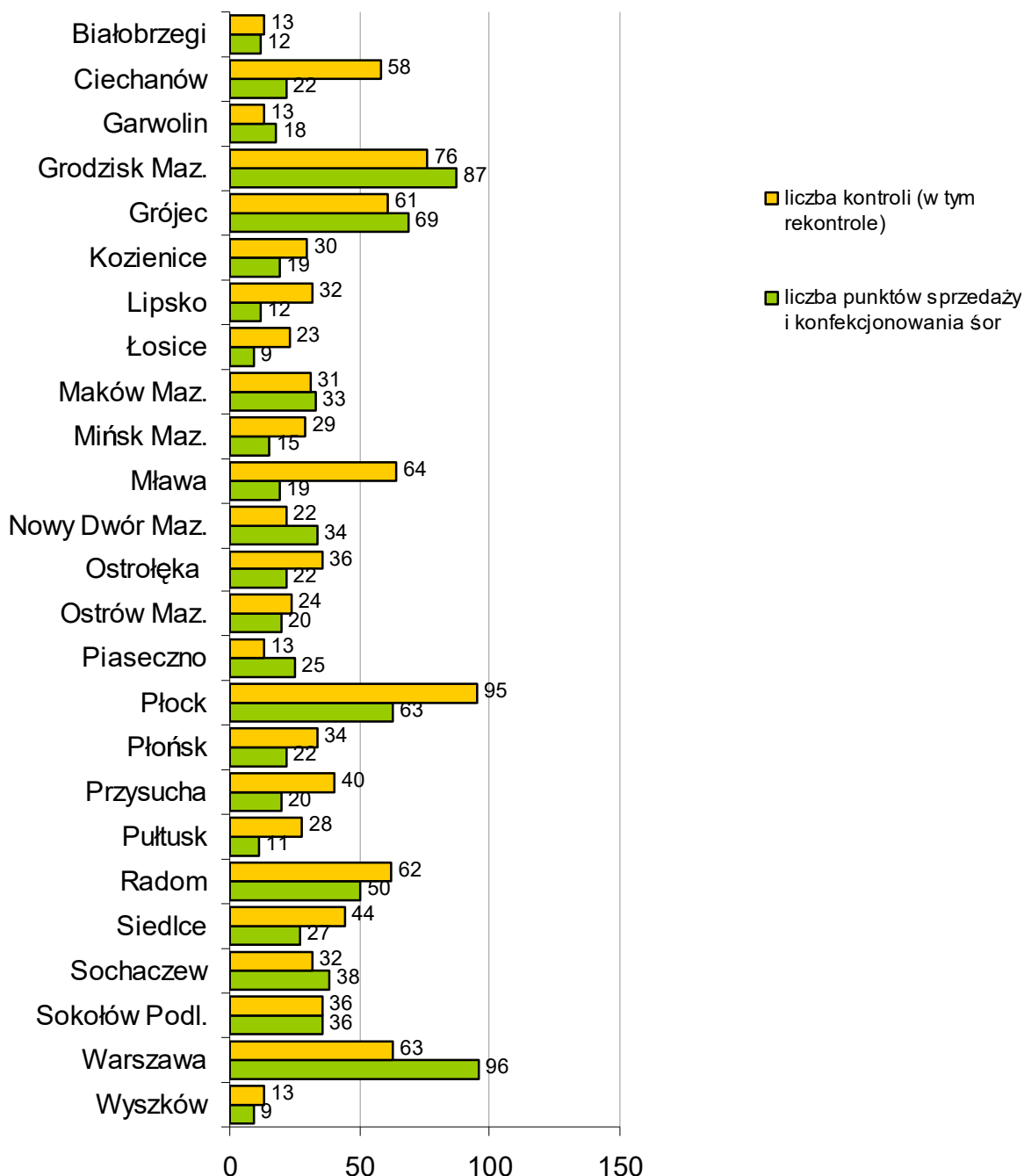
Tabela 2.5 Szczegółowe zestawienie wykonanych w 2012 r. kontroli typu A z podziałem na miejsca prowadzenia kontroli.

Typ kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
			ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
hurtownie środków	79	3	4	2	2	0	2	0
punkty detaliczne środków	802	8	31	30	1	0	15	1
punkty konfekcjonowania środków	1	0	0	0	0	0	0	0
miejsca potencjalnej sprzedaży środków	46	0	2	2	0	0	0	3
inne	33	0	2	2	0	0	2	0
Ogółem	961	11	39	36	3	0	19	4

Kontrole te były przeprowadzane zarówno u zarejestrowanych przez inspekcję przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin, tj. w hurtowniach, punktach obrotu detalicznego, jak również w innych miejscach gdzie jest lub może być prowadzony obrót środkami ochrony roślin i zaprawionym materiałem siewnym np. kwiaciarniach, targowiskach. Przedmiotem kontroli

było sprawdzenie warunków wykonywania działalności w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin zgodnie z wymogami ustawy o ochronie roślin i ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, jak również spełnienia obowiązujących wymogów odnośnie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i zaprawionego materiału siewnego.

Wykres 2.5. Liczba przeprowadzonych kontroli w okresie sprawozdawczym w stosunku do ogólnej liczby punktów sprzedaży (hurtowych i detalicznych) oraz konfekcjonowania śor.

W wyniku przeprowadzenia 972 kontroli typu A stwierdzono 47 nieprawidłowości. Dotyczyły one przede wszystkim: nieaktualnej etykiety-instrukcji stosowania środków ochrony roślin, braku szkolenia w zakresie obrotu lub konfekcjonowania śor, niewłaściwych warunków przechowywania środków ochrony roślin, braku ewidencji nabywców środków bardzo toksycznych i toksycznych dla człowieka, braku szkolenia w zakresie obrotu lub konfekcjonowania śor.

Tabela 2.6. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości na terenie województwa mazowieckiego wykazanych podczas kontroli typu A w 2012r.

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości
etykiety-instrukcji stosowania	11*
szkolenia w zakresie obrotu lub konfekcjonowania śor	11
ewidencji nabywców środków b. toksycznych i toksycznych dla człowieka	4
przeterminowanego środka ochrony roślin*	2*
warunków przechowywania śor	6
niedopuszczenia środka ochrony roślin do obrotu	1
opakowania śor	1*
sprzedaży bez wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin	4
inne	7
Razem	47

*) 1 nieprawidłowość = 1 środek ochrony roślin

Wykazane nieprawidłowości skutkowały wydaniem 39 zaleceń pokontrolnych, 3 decyzje o opłacie sankcyjnej za sprzedaż środków ochrony roślin bez wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie konfekcjonowania lub obrotu środkami ochrony roślin, 4 decyzji dot. wycofania środków ochrony roślin z obrotu, nałożeniem 19 mandatów karnych.

Tabela 2.7. Zestawienie liczby kontroli typu A i wykazanych nieprawidłowości w poszczególnych jednostkach organizacyjnych WIORiN.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna		
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty	decyzje o opłacie sankcyjnej
1	Białobrzegi	13	0	0	0	0	0	0	0
2	Ciechanów	58	0	2	2	0	0	2	0
3	Garwolin	13	0	0	0	0	0	0	0
4	Grodzisk Maz.	73	3	5	2	3	0	3	0
5	Grójec	61	0	0	0	0	0	0	0
6	Kozienice	30	0	1	1	0	0	0	0
7	Lipsko	32	0	0	0	0	0	0	0
8	Łosice	23	0	0	0	0	0	0	0
9	Maków Maz.	29	2	2	2	0	0	1	0
10	Mińsk Maz.	29	0	0	0	0	0	0	0
11	Mława	64	0	1	1	0	0	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	22	0	0	0	0	0	0	0
13	Ostrołęka	36	0	10	10	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	24	0	0	0	0	0	0	0
15	Piaseczno	12	1	2	2	0	0	1	0
16	Płock	95	0	5	5	0	0	2	0
17	Płońsk	34	0	0	0	0	0	0	0
18	Przysucha	40	0	0	0	0	0	0	0
19	Pułtusk	28	0	0	0	0	0	0	0
20	Radom	62	0	2	2	0	0	2	0
21	Siedlce	44	0	0	0	0	0	0	0
22	Sochaczew	31	1	2	2	0	0	1	0
23	Sokołów Podl.	36	0	0	0	0	0	0	0
24	Warszawa	59	4	7	7	0	0	6	0
25	Wyszków	13	0	0	0	0	0	0	0
	Razem:	961	11	39	36	3	0	19	0

Tabela 2.8. Decyzje o opłacie sankcyjnej nałożone w 2012r. na podst. art. 108 ustawy o ochronie roślin zostały wydane przez:

Jednostka organizacyjna WIORiN w Warszawie	Liczba decyzji o opłacie sankcyjnej	Wartość naliczonej opłaty sankcyjnej [zł]	Przyczyny nałożenia opłaty sankcyjnej	Masa środków ochrony roślin objętych wycofywaniem na podstawie art. 108 ustawy o ochronie roślin [kg/l]
DORiT	3	6810	brak wpisu do rejestru	-
DORiT	1*	150	sprzedaż środków ochrony roślin nie posiadających aktualnego zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa	-
Razem	4	6960,00	-	-

* 1 decyzja o opłacie sankcyjnej wydano w związku z kontrolami przeprowadzonymi w punktach obrotu zlokalizowanych poza województwem mazowieckim, należących do przedsiębiorców mających siedzibę na terenie województwa mazowieckiego.

2.1.3. Wycofywanie środków ochrony roślin z obrotu

Środki ochrony roślin niespełniające określonych ustawą z dnia 18 grudnia 2003r. o ochronie roślin wymogów, np. z nieaktualnym terminem ważności, sfałszowane, nie odpowiadające ustalonym wymaganiom jakościowym lub niedopuszczone do obrotu podlegają wycofaniu na mocy decyzji administracyjnej w oparciu o art. 72 cytowanej ustawy.

W 2012 r. na mocy 6 decyzji administracyjnych wycofano z obrotu lub stosowania **183,13** kg/l środków ochrony roślin (w tym 2 decyzje wydano w związku z kontrolami przeprowadzonymi w punktach obrotu zlokalizowanych poza województwem mazowieckim, należących do przedsiębiorców mających siedzibę na terenie woj. mazowieckiego).

Tabela 2.9. Powody wycofywania środków ochrony roślin na podstawie art. 72 ustawy o ochronie roślin.

Przyczyna wycofania środka ochrony roślin	Masa środków ochrony roślin objętych wycofywaniem na podstawie art. 72 ustawy o ochronie roślin (kg/l)	% udział wycofanych środków ochrony roślin
Środki ochrony roślin przeterminowane	154,63	84,43
Środki ochrony roślin nie odpowiadające ustalonym wymaganiom jakościowym	20,00	10,92
Środki ochrony roślin nie posiadające aktualnego zezwolenia ministra właściwego do spraw rolnictwa	7,50	4,10
Środki ochrony roślin podrobione	1,00	0,55

Główną przyczyną wycofywania środków ochrony roślin w 2012 r., było wykazanie w obrocie środków po terminie ważności zezwolenia MRiRW.

Kontrole typu B

W ramach sprawowanego przez Inspekcję nadzoru nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin państwowi inspektorzy ochrony roślin i nasiennictwa przeprowadzali kontrole w miejscach stosowania środków ochrony roślin. W 2012 roku przeprowadzono **4240** takich kontroli (w tym **137** rekontroli).

Głównym przedmiotem przeprowadzanych kontroli było sprawdzenie czy w gospodarstwie prowadzona jest ewidencja wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin, czy w gospodarstwie znajduje się sprawny technicznie opryskiwacz oraz czy rolnik ukończył szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy i wykonuje zabiegi zgodnie z zaleceniami etykiety-instrukcji stosowania, oraz z zarządzeniem Nr 11/2011 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 16 lutego 2011r. w sprawie zasad kontroli z zakresu ochrony roślin i techniki oraz zmieniającym je zarządzeniem Nr 24/2011 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 24 maja 2011r. Wnikliwemu sprawdzeniu podlegały zapisy zawarte w prowadzonej przez rolników ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin. Zestawienie danych nt. przeprowadzonych kontroli w układzie jednostek organizacyjnych WIORiN prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.10. Wykaz kontroli przeprowadzonych w zakresie stosowania środków ochrony roślin w 2012 r.

L.p.	Oddział	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
				ogółem	zrealizowanych	niezrealizowanych	wnioski do sądu	mandaty
1	Białobrzegi	86	11	12	9	3	0	12
2	Ciechanów	158	1	2	1	1	0	2
3	Garwolin	132	3	6	1	5	0	6
4	Grodzisk Maz.	95	7	12	9	3	0	12
5	Grójec	516	1	4	2	2	0	3
6	Kozienice	133	14	7	1	6	0	6
7	Lipsko	126	7	32	20	12	0	32
8	Łosice	90	2	1	0	1	0	2
9	Maków Maz.	179	1	1	1	0	0	1
10	Mińsk Maz.	108	1	5	3	2	0	4
11	Mława	183	0	11	2	9	0	16
12	Nowy Dwór Maz.	88	3	1	1	0	0	1
13	Ostrołęka	169	18	16	10	6	0	19
14	Ostrów Maz.	171	1	5	3	2	0	5
15	Piaseczno	122	16	9	9	0	0	6
16	Płock	303	16	24	23	1	0	23
17	Płońsk	80	0	1	1	0	0	1
18	Przysucha	183	0	5	0	5	0	5
19	Pułtusk	102	2	0	0	0	0	0
20	Radom	314	10	18	13	5	0	18
21	Siedlce	207	0	0	0	0	0	0
22	Sochaczew	98	4	2	2	0	0	2
23	Sokołów Podl.	180	1	1	1	0	0	1
24	Warszawa	170	18	8	5	3	0	6
25	Wyszków	110	0	0	0	0	0	0
	Ogółem:	4103	137	183	117	66	0	183

Kontrole typu B przeprowadzane były w gospodarstwach konwencjonalnych, gospodarstwach prowadzących Integrowaną Produkcję oraz w ramach kontroli wymogów wzajemnej zgodności „cross compliance” również w miejscach prowadzenia fumigacji środkami ochrony roślin, w miejscach zaprawiania materiału siewnego, w firmach usługowego wykonywania zabiegów DDD przy zastosowaniu środków ochrony roślin. Szczegółowe zestawienie liczby kontroli w ww. miejscach przedstawia tabela.

Tabela 2.11. Zestawienie liczby kontroli w zakresie stosowania środków ochrony roślin

Miejsce przeprowadzania kontroli	Liczba kontroli	Liczba rekontroli	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych			Odpowiedzialność karna	
			ogółem:	Zrealizowanych	Niezrealizowanych	Wnioski do sądu	Mandaty
gospodarstwa rolne 1-15 ha produkcja konwencjonalna	1743	95	107	66	41	0	104
gospodarstwa rolne >15 ha produkcja konwencjonalna	1107	41	61	39	22	0	69
gospodarstwa IP 1-15 ha	1028	0	14	11	3	0	9
gospodarstwa IP >15 ha	196	0	1	1	0	0	1
miejsca fumigacji	20	1	0	0	0	0	0
miejsca zaprawiania materiału siewnego	5	0	0	0	0	0	0
pozostałe miejsca stosowania środków	4	0	0	0	0	0	0
Ogółem	4103	137	183	117	66	0	183

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2012r. wydano 183 zaleceń pokontrolnych oraz nałożono 183 mandaty karne. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przede wszystkim braku badania technicznego opryskiwacza (3997 kontroli – 81 nieprawidłowości), braku ukończenia szkolenia w zakresie stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy (4129 kontroli – 69 nieprawidłowości), użycie środków ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania określonym w etykiecie-instrukcji stosowania (4166 kontroli – 41 nieprawidłowości), braku prowadzenia ewidencji wykonywanych zabiegów środkami ochrony roślin (4156 kontroli – 28 nieprawidłowości). Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B przedstawiono w tabeli.

Tabela 2.12. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B

Rodzaj nieprawidłowości w odniesieniu do:	Ogólna liczba kontroli	Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	%
uniemożliwienia lub utrudnienia Inspekcji wykonywania czynności urzędowych	3282	0	0%
użycia środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu	4012	6	2,4%
użycia środka ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania określonym w etykiecie-instrukcji stosowania	4166	41	16,7%
warunków bezpiecznego stosowania środków ochrony roślin(dot. art. 77)	2411	4	1,6%
warunków przechowywania	3970	2	0,8%
ukończenia szkolenia	4129	69	28%
ewidencji wykonywanych zabiegów	4156	28	11,4%
badania sprawności technicznej opryskiwaczy	3997	81	33%
kontroli dotyczącej Integrowanej Produkcji	1224	15	6,1%
Razem		246	100%

Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiciu na jednostki organizacyjne inspekcji przedstawiono w tabeli 2.13.

Tabela 2.13. Szczegółowe zestawienie nieprawidłowości wykazanych podczas kontroli typu B w rozbiuciu na poszczególne jednostki organizacyjne WIORIN w Warszawie w odniesieniu do:

L.p.	Oddział	Uniemżliwienia lub utrudnienia Inspekcji wykonywania czynności urzędowych		Użycia środków ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu		Użycia środków ochrony roślin niezgodnie z zakresem stosowania określonym w etykiecie-instrukcji stosowania		Warunków bezpiecznego stosowania (dot. art. 77)		Warunków przechowywania		Ukończenia szkolenia		Ewidencji wykonywanych za biegów środkami ochrony roślin		Badania sprawności technicznej opryskiwaczy		Kontroli dot. Integrowanej Produkcji	
		liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości	liczba kontroli	liczba nieprawidłowości
1	Białobrzegi	82	0	82	0	97	4	82	0	82	0	97	3	97	1	97	5	48	2
2	Ciechanów	159	0	159	0	159	0	159	0	159	0	159	2	159	0	159	0	0	0
3	Garwolin	135	0	123	0	123	2	123	0	123	0	129	1	123	4	129	1	107	0
4	Grodzisk Maz.	102	0	84	3	84	3	0	0	69	0	71	0	74	0	72	1	50	5
5	Grójec	517	0	517	1	517	1	517	0	517	0	517	1	517	1	517	1	421	0
6	Kozienice	0	0	147	0	147	1	147	0	147	0	147	2	147	2	147	2	60	0
7	Lipisko	0	0	0	0	133	6	0	0	133	0	133	21	133	2	133	25	2	0
8	Łosice	92	0	92	0	92	2	92	0	92	0	92	0	92	0	92	0	0	0
9	Maków Maz.	0	0	180	0	180	1	1	1	180	1	180	1	180	1	180	1	0	0
10	Mińsk Maz.	109	0	109	0	109	0	3	0	101	0	109	1	109	0	108	3	28	1
11	Mława	183	0	183	0	183	5	183	1	183	0	183	5	183	8	183	4	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	0	0	91	0	91	0	0	0	91	0	91	0	91	0	91	1	0	0
13	Ostrołęka	169	0	169	0	169	1	169	0	169	1	169	4	169	0	169	14	0	0
14	Ostrów Maz.	0	0	164	0	170	0	0	0	163	0	164	5	170	0	163	2	0	0
15	Piaseczno	138	0	138	1	138	3	138	1	138	0	138	1	138	0	138	1	102	3
16	Płock	319	0	315	1	315	5	20	1	293	0	305	6	315	5	281	9	8	1
17	Płońsk	80	0	78	0	78	1	78	0	65	0	65	0	78	0	72	0	2	0
18	Przysucha	183	0	183	0	183	0	0	0	183	0	183	5	183	0	183	0	81	0
19	Pułtusk	102	0	102	0	102	0	102	0	102	0	102	0	102	0	102	0	0	0
20	Radom	314	0	314	0	314	3	0	0	314	0	314	8	314	1	314	8	87	3
21	Siedlce	207	0	207	0	207	0	207	0	207	0	207	0	207	0	207	0	33	0
22	Sochaczew	102	0	98	0	98	0	92	0	92	0	97	2	98	0	93	0	74	0
23	Sokołów Podl.	179	0	179	0	179	0	0	0	179	0	179	0	179	1	179	0	1	0
24	Warszawa	0	0	188	0	188	3	188	0	188	0	188	1	188	2	188	3	120	0
25	Wyszkiw	110	0	110	0	110	0	110	0	0	0	110	0	110	0	0	0	0	0
	Ogółem:	3282	0	4012	6	4166	41	2411	4	3970	2	4129	69	4156	28	3997	81	1224	15

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie w 2012r. w związku z realizacją kontroli w zakresie wymogów wzajemnej zgodności „cross – compliance” w ramach zawartego Porozumienia w sprawie współpracy pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 23.04.2012 r. otrzymał 1525 raportów. Pracownicy inspekcji zrealizowali 1521 raportów, natomiast 4 raporty zostały zrealizowane przez inne wojewódzkie inspektoraty ze względu na lokalizację gospodarstw poza terenem województwa mazowieckiego.

Tabela 2.14. Realizacja raportów w zakresie wymogów wzajemnej zgodności „cross – compliance” przez poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie.

L.p.	Oddział	Liczba wytypowanych rolników	Liczba zrealizowanych raportów	Liczba zbadanych próbek roślin
1	Białobrzegi	9	9	0
2	Ciechanów	30	30	0
3	Garwolin	7	6	0
4	Grodzisk Maz.	28	26	1
5	Grójec	70	70	10
6	Kozienice	52	52	5
7	Lipsko	85	85	17
8	Łosice	64	64	1
9	Maków Maz.	131	131	6
10	Mińsk Maz.	5	5	0
11	Mława	148	148	9
12	Nowy Dwór Maz.	6	6	0
13	Ostrołęka	30	30	0
14	Ostrów Maz.	93	93	4
15	Piaseczno	17	17	1
16	Płock	238	238	12
17	Płońsk	2	2	0
18	Przysucha	38	38	3
19	Pułtusk	4	4	0
20	Radom	154	154	9
21	Siedlce	94	94	5
22	Sochaczew	5	5	0
23	Sokołów Podl.	141	141	7
24	Warszawa	34	33	0
25	Wyszków	40	40	0
	Ogółem:	1525	1521	90

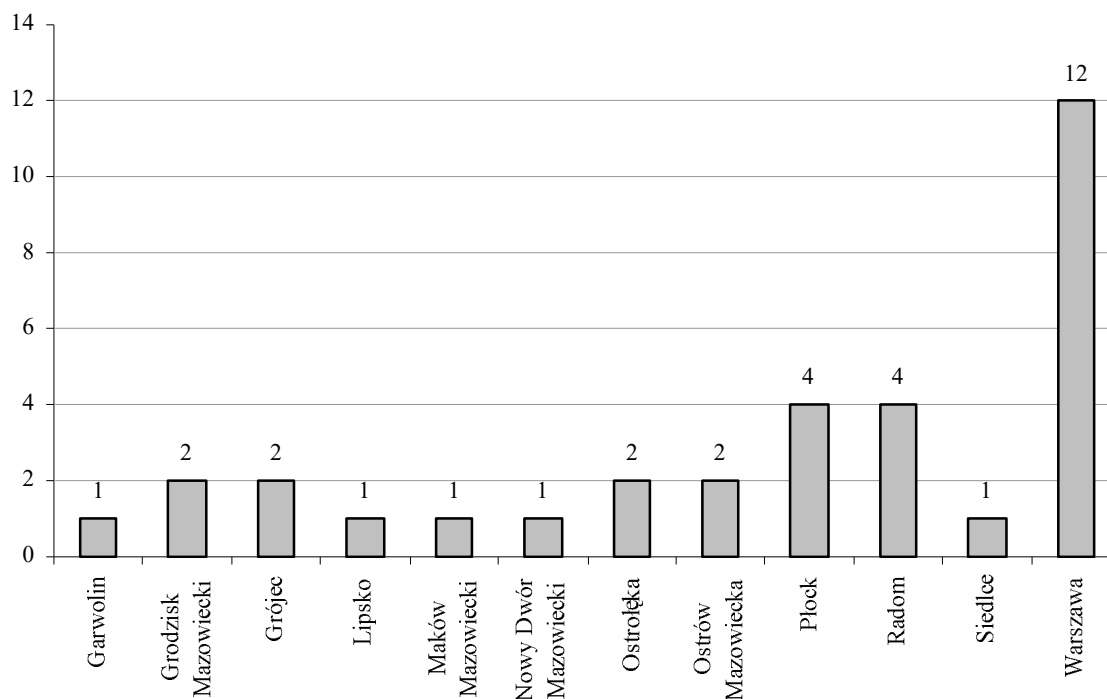
W trakcie przeprowadzonych kontroli wymogów wzajemnej zgodności „cross – compliance” stwierdzono nieprawidłowości u 58 producentów, nałożono 58 mandatów karnych.

2.1.4. Szkolenia dla osób zajmujących się obrotem, konfekcjonowaniem oraz stosowaniem środków ochrony

Działalność polegająca na prowadzeniu szkoleń w zakresie ochrony roślin jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga wpisu do rejestru przedsiębiorców wykonujących działalność w zakresie prowadzenia szkoleń w zakresie ochrony roślin. Podmiot niebędący przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów cytowanej ustawy również może prowadzić szkolenia w zakresie ochrony roślin po uzyskaniu wpisu do rejestrów podmiotów prowadzących szkolenia.

Na terenie działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie, według stanu na dzień 31.12.2012r. wpis do rejestru posiada 25 przedsiębiorców oraz 10 podmiotów – stanowi to łącznie **33** jednostki upoważnione do organizacji i prowadzenia szkoleń w zakresie ochrony roślin. Wykres poniżej przedstawia ich liczbę w poszczególnych oddziałach inspekcji.

Wykres 2.6 Liczba upoważnionych jednostek do przeprowadzania szkoleń ustawowych

W 2012 r. przeprowadzono 31 szkoleń w zakresie obrotu i konfekcjonowania środków ochrony roślin, które ukończyło 637 osób, 308 szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin, które ukończyło 8461 osób oraz 22 szkolenia w zakresie integrowanej produkcji na których przeszkolono 585 osób. W powyższych szkoleniach uczestniczyło 279 osób spoza województwa mazowieckiego. Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2012r. oraz osób przeszkolonych zawiera tabela. 2.15.

Tabela 2.15 Szczegółowe informacje nt. liczby przeprowadzonych szkoleń i ilości przeszkolonych osób

Nazwa jednostki		Obrót i konfekcjonowanie środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy		Integrowana Produkcja	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
1	Stowarzyszenie Inżynierów, Techników Leśnictwa i Drzewnictwa Oddział Wojewódzki w Ostrołęce ul. Zawadzkiego 4, 07-412 Ostrołęka			4	93		
2	Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział w Radomiu ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom	3	64	7	210		
3	Ośrodek Szkolenia Kursowego "ROLEX" - Leszek Kędzia ul. Leśna 1/4, 09-530 Gąbin			6	141		
4	Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Rada Regionalna w Ostrołęce ul. Mazowiecka 6, 07-400 Ostrołęka	3	32				
5	ZDZ Warszawa ul. Podwale 13, 00-252 Warszawa	6	113	1	12		
	ZDZ Warszawa CK w Płocku ul. 1 Maja 7, 09-402 Płock	1	28	14	399		
6	Zespół Szkół Rolniczo – Technicznych w Zwoleniu ul. Wojska Polskiego 78, 26-700 Zwolen			1	22		
7	Ośrodek Szkoleniowo-Dokształcający s.c. Wiesława i Jan Szulborscy ul. Witkiewicza 1, 07-300 Ostrów Maz.			2	38		
8	Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT ul. Armii Krajowej 11, 08-110 Siedlce			6	153		
9	"TARBONUS" Sp. z o.o. ul. Lublańska 34, 31-476 Kraków			1	30		
10	Centrum Doradztwa i Rozwiązań Biznesowych Halina Szulska ul. Chemików 11/44, 05-100 Nowy Dwór Maz			2	56		
11	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chwałowicach Chwałowice 247, 27-100 Iłża			2	40		
12	FreshMazovia.com Spółka Jawna Maciej Majewski ul. Niemojewska 19, 05-660 Warka			16	416	20	532
13	FreshMazovia Consulting Sp. z o.o. ul. Serwituty 25 lok.E106 02-233 Warszawa			1	16		
14	Agrosimex Sp. z o.o. Goliany 43, 05-620 Błędów	3	91	1	18		
15	Doradztwo Rolnicze Anna Bonisławska Chełchy-Klimki 15, 06-425 Karniewo			1	27		

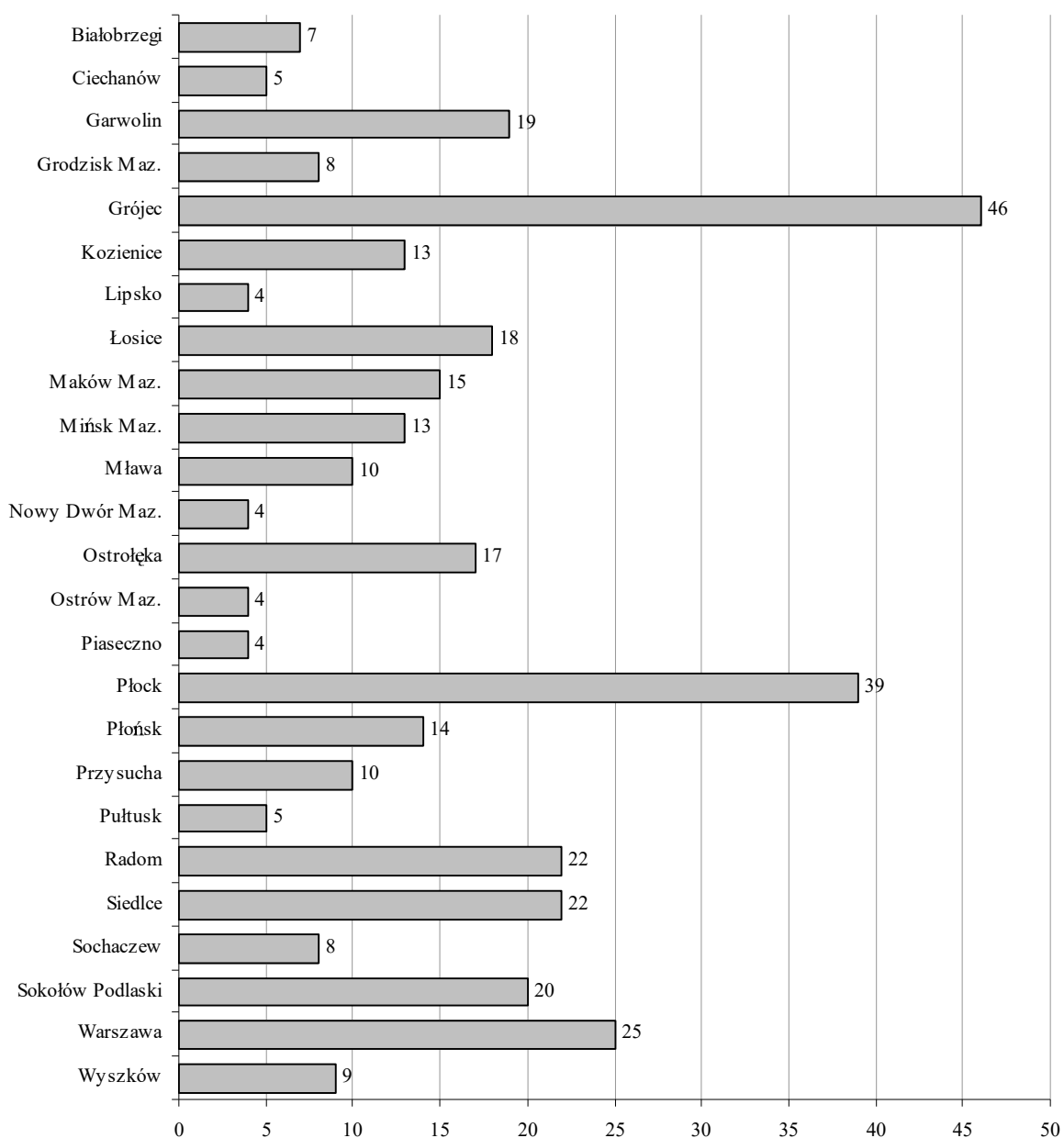
Nazwa jednostki		Obrót i konfekcjonowanie środków ochrony roślin		Stosowanie środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy		Integrowana Produkcja	
		ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób	ilość szkoleń	ilość osób
16	Stowarzyszenie Naukowo – Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa Oddział w Skierniewicach					1	23
17	Zakład Zaopatrzenia Ogrodniczego Warka Sp. z o.o.	2	56	1	17		
18	AGROEKSPERT Jan Wiaderny			1	12		
19	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Płocku ul. Ułańska 1, 09-402 Płock	2	22	2	20		
20	VESPA Łukasz Brożeniuk	6	87				
21	Zespół Szkół Agrotechnicznych i Gospodarki Żywnościowej ul. Woźnicka 125, 26-600 Radom			1	13		
22	DANIEL SOCHACKI SZKOLTEX CENTRUM USŁUG BHP I KADR, Abramowice Prywatne 56, 20-388 Lublin			2	60		
23	Ośrodek Doradztwa Rolniczego Agroexpert Leszek Zajac Abramowice Prywatne 55B, 20-388 Lublin			1	13		
24	Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie ul. Czereśniowa 98, 02-456 Warszawa						
	o/warszawa			21	588		
	o/płock			14	363		
	o/bielice			10	284		
	o/radom			46	1344	1	30
	o/ostrołęka			35	941		
	o/płoński	2	59	33	939		
o/siedlce	3	85	76	2196			
SUMA		31	637	308	8461	22	585
w tym osoby spoza województwa mazowieckiego		x	94	x	146	x	39

Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Warszawie szkolenia w zakresie ochrony roślin organizował i przeprowadzał poprzez swoje oddziały w Bielicach, Ostrołęce, Płocku, Płońsku, Radomiu, Siedlcach i Warszawie.

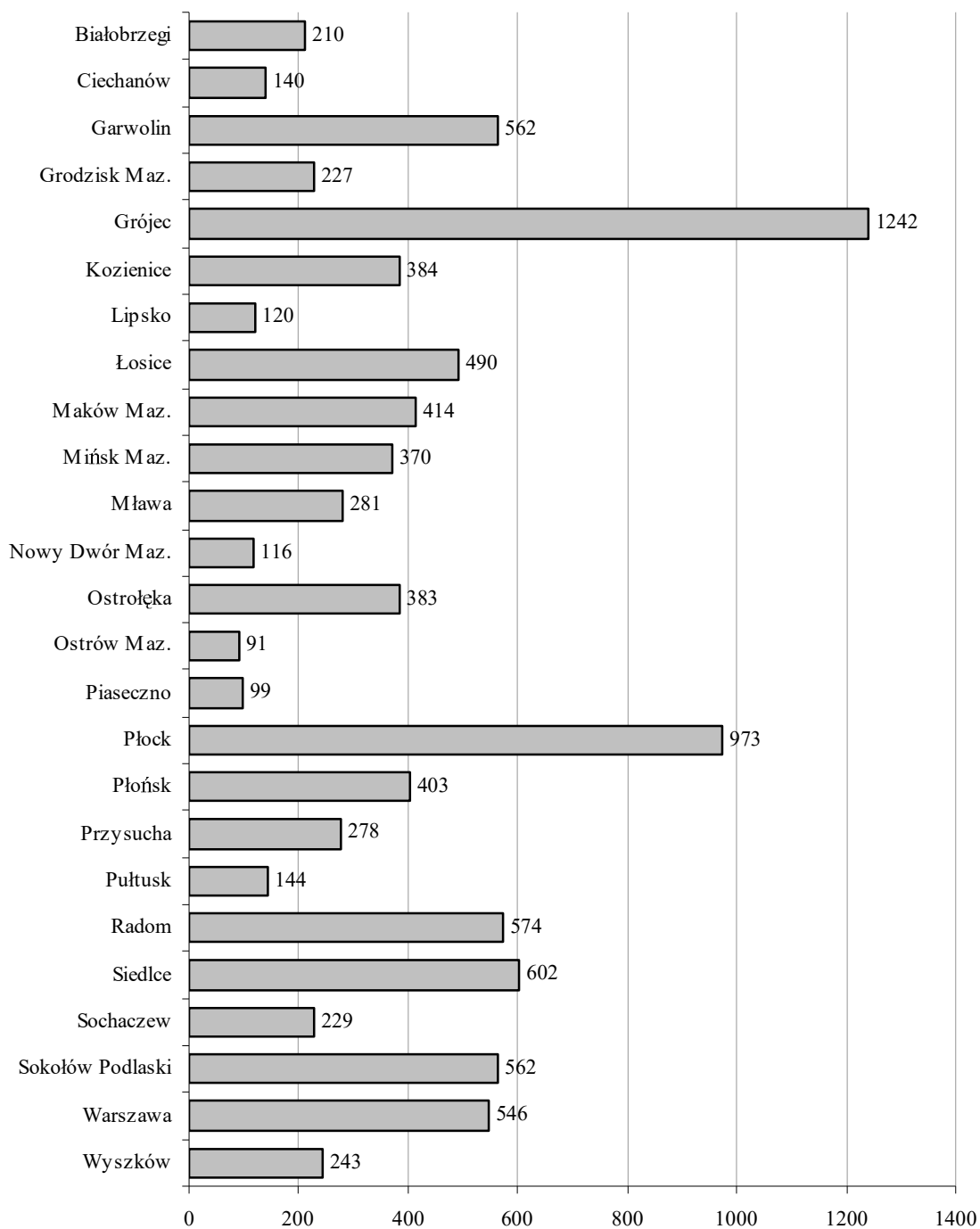
Jak wynika z powyższego zestawienia, na terenie województwa mazowieckiego w 2012 roku, na 361 szkoleniach zostało przeszkolonych 9683 osoby. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba szkoleń w zakresie ochrony roślin zmniejszyła się o 20,3%, natomiast liczba przeszkolonych osób zmniejszyła się o 21,6%.

Szczegółowe dane nt. liczby przeprowadzonych szkoleń w 2012r. oraz ilości osób przeszkolonych na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych inspekcji zawierają wykresy 2.7. i 2.8.

Wykres 2.7 Liczba przeprowadzonych szkoleń w 2012r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

Wykres 2.8 Liczba osób przeszkolonych w 2012r. na terenie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie

2.1.5. Kontrola jakości i pozostałości środków ochrony roślin

2.1.5.1. Badania pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą prawidłowości stosowania środków ochrony roślin w 2012 roku, podobnie jak w latach poprzednich, pobierane były przez upoważnionych inspektorów próbki płodów rolnych w celu poddania ich analizie na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Próbkę płodów rolnych pobierane były zgodnie z harmonogramami otrzymanymi z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa i z wytycznymi zawartymi w zarządzeniu nr 10/2008 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 16 maja 2008r. w sprawie zasad pobierania prób płodów rolnych do badania pozostałości środków ochrony roślin w ramach urzędowej kontroli prawidłowości stosowania środków ochrony roślin oraz bezpieczeństwa żywności na etapie produkcji pierwotnej.

Badania kontrolne pozostałości środków ochrony roślin prowadzone były w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach, GIORiN Centralnym Laboratorium w Toruniu oraz w laboratoriach Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu.

Celem badań było sprawdzenie przestrzegania przez producentów rolnych zapisów art. 68 i 69 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2008r. Nr 133, poz. 849 ze zmianami) oraz rozporządzenia (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni (Dz. U. UE, L 70/1 z dnia 16.03.2005r. z późn. zm.).

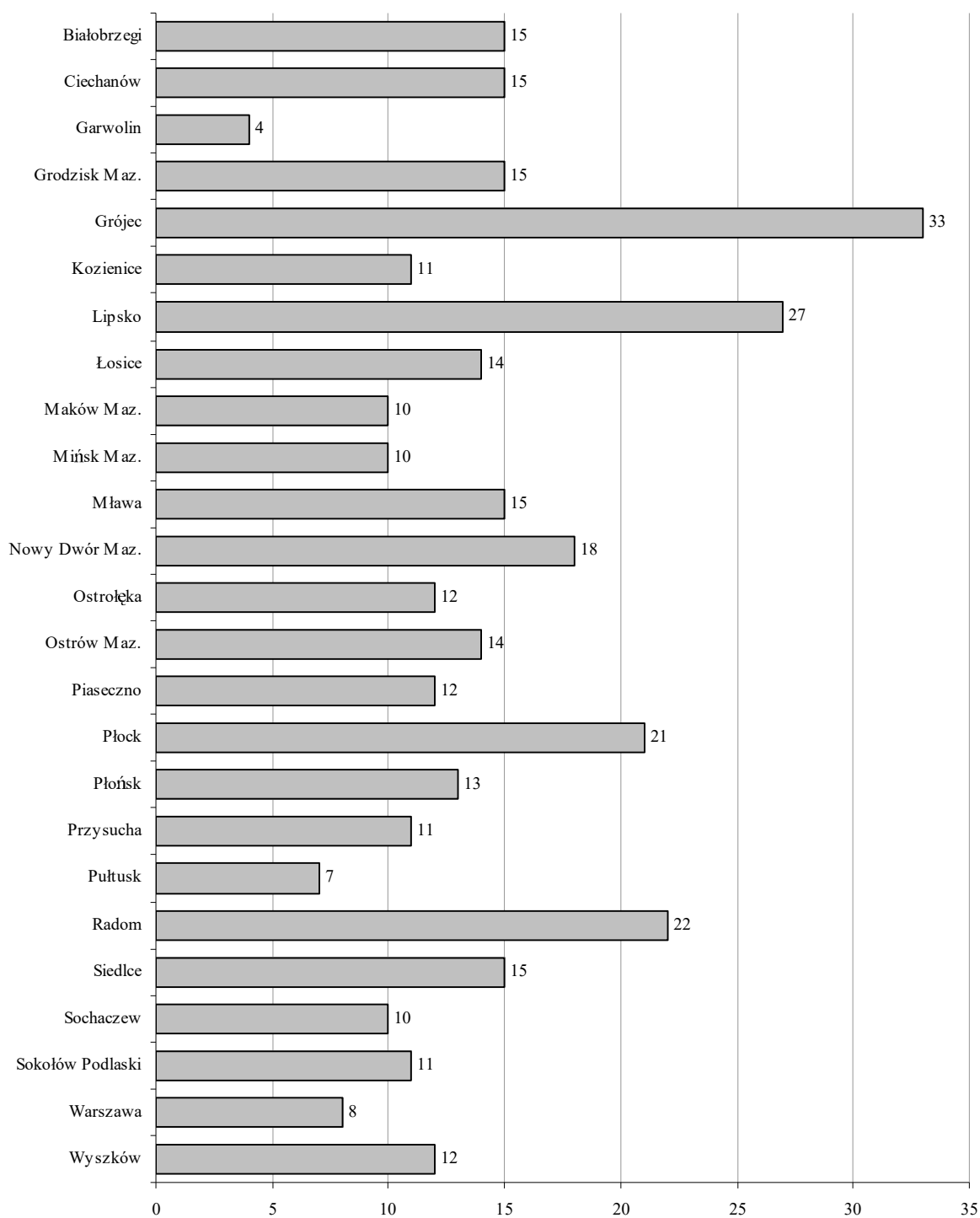
W roku 2012 badania obejmowały 37 upraw w tym: pieczarki, 16 upraw warzywniczych, 8 upraw sadowniczych i 12 upraw rolniczych. Ogółem w ramach urzędowej kontroli przebadano **355** próbek płodów rolnych, tj.:

- GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu przebadano 177 próbek w ramach monitoringu pozostałości środków ochrony roślin w płodach rolnych,
- Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach przebadano 88 próbek, w tym 5 próbek w ramach badań pozostałości środków ochrony roślin w produktach wytworzonych w gospodarstwach ekologicznych,
- Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu przebadano 90 próbek w ramach kontroli cross-compliance.

W porównaniu do 2011r. liczba pobieranych i badanych próbek płodów rolnych zmniejszyła się o 11,5%.

Szczegółowe dane nt. liczby próbek płodów rolnych pobranych zgodnie z harmonogramami przez poszczególne jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie w 2012r. zawiera wykres 2.9.

Wykres 2.9. Liczba próbek płodów rolnych pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie

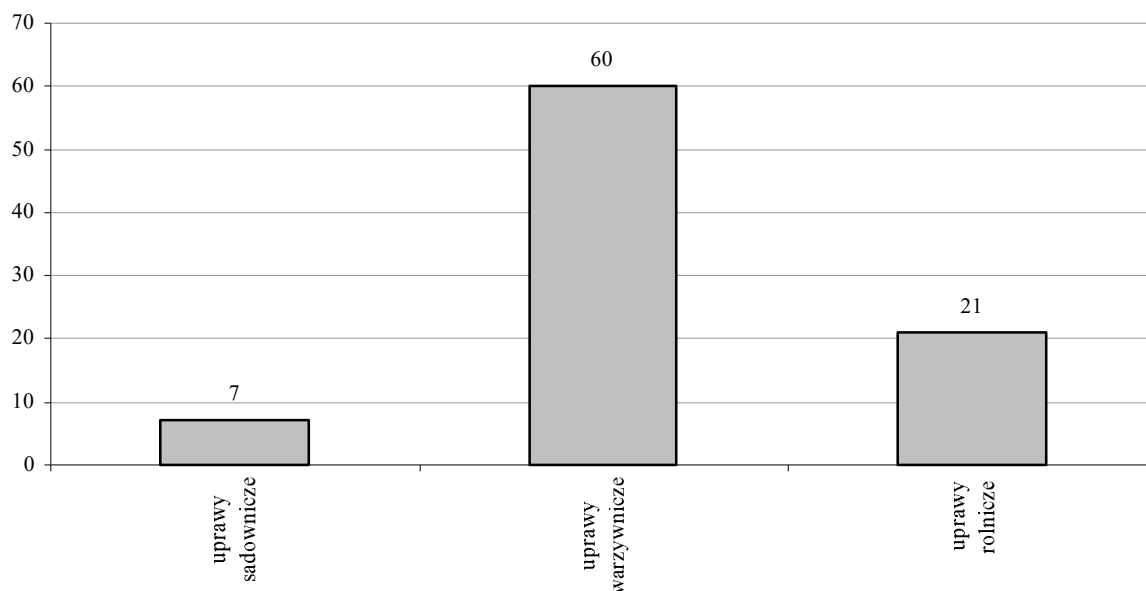

Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach

Badaniami objęto 88 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 7 próbek z upraw sadowniczych, 60 próbek z upraw warzywniczych oraz 21 próbek z upraw rolniczych.

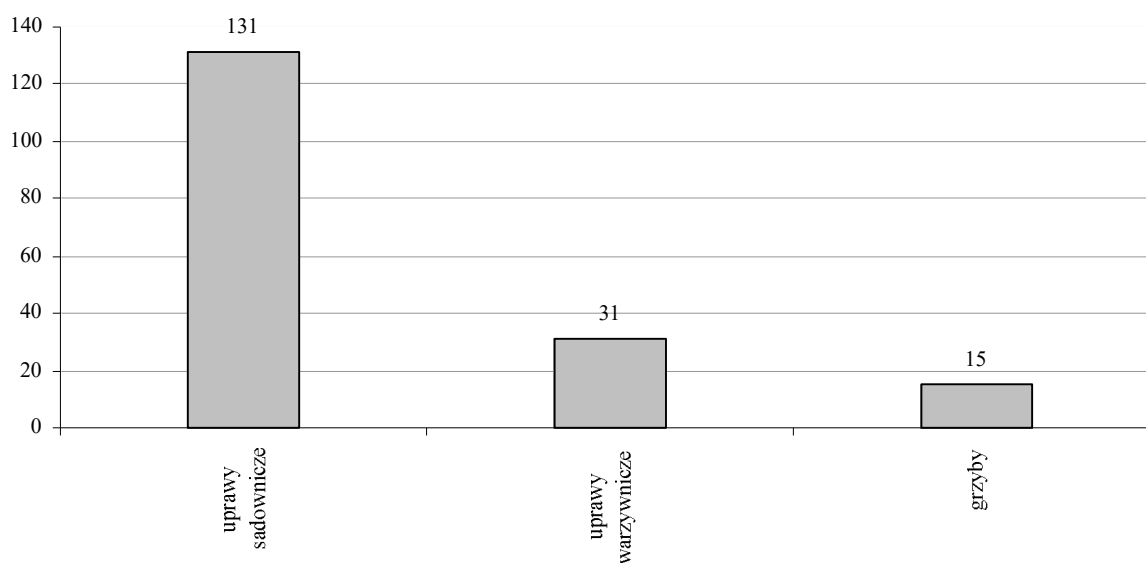
Wykres 2.10 Liczba próbek produktów rolnych przekazanych do laboratorium Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach

GIORiN Centralne Laboratorium w Toruniu

Badaniami objęto 177 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 131 próbek z upraw sadowniczych, 31 próbek z upraw warzywniczych oraz 15 próbek grzybów.

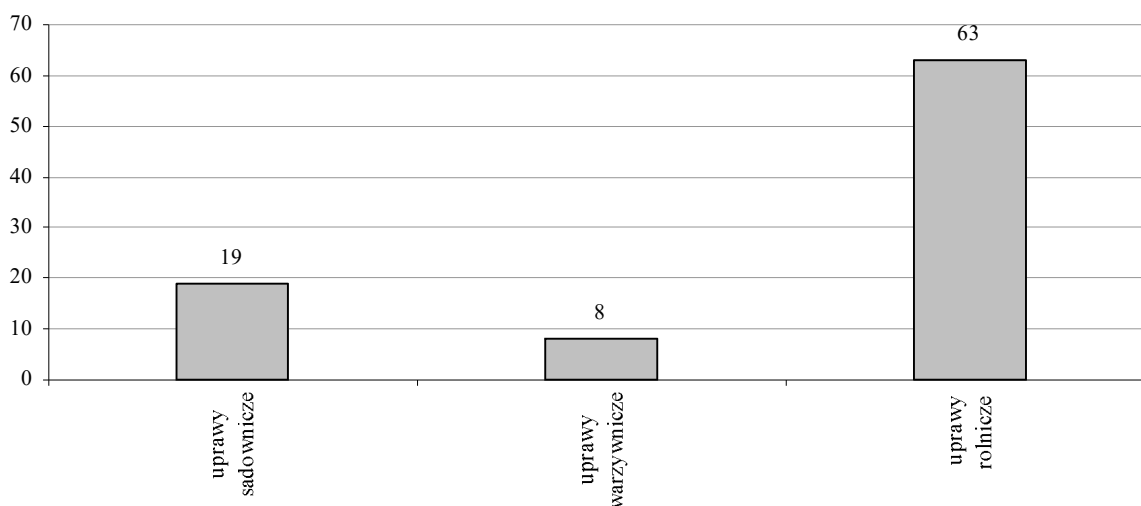
Wykres 2.11 Liczba próbek produktów rolnych przekazanych do GIORiN Centralnego Laboratorium w Toruniu

Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu

Badaniami objęto 90 próbek, w których wykonano analizy na obecność pozostałości środków ochrony roślin. Badania obejmowały 8 próbek z upraw warzywniczych, 19 próbek z upraw sadowniczych oraz 63 próbek z upraw rolniczych.

Wykres 2.12 Liczba próbek produktów rolnych przekazanych do Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu

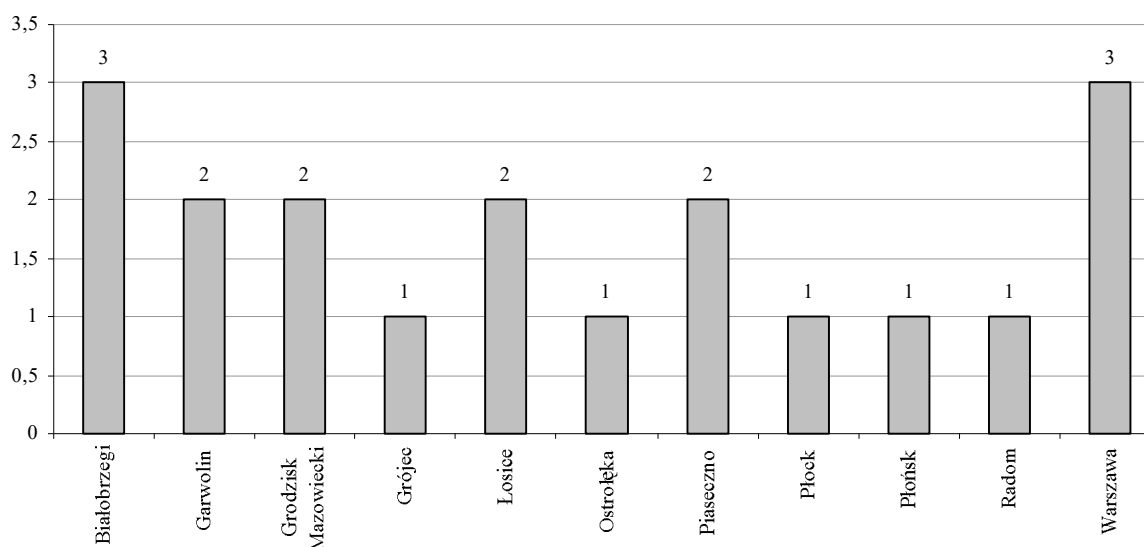

Procedura wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) w 2012r. uruchamiana była **19** razy.

W odniesieniu do 355 próbek pobranych w 2012r. w ramach kontroli urzędowej w 19 powiadomieniach informacyjnych zgłoszono: 17 - zastosowanie preparatu zawierającego substancję niedopuszczoną do stosowania w danej uprawie oraz 2 - zarówno przekroczenie NDP jak i substancję niedopuszczoną do stosowania.

Najczęściej wykrywane nieprawidłowości odnotowano w uprawie jabłek i kapusty pekińskiej.

Wykres 2.13 Liczba powiadomień informacyjnych RASFF w odniesieniu do 355 próbek produktów rolnych pobranych w 2012r.

2.1.5.2. Badania kontrolne jakości środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu.

W związku ze sprawowaną przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa kontrolą nad jakością środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu, wzorem lat ubiegłych, w 2012 roku pobierane były przez inspektorów próbki środków ochrony roślin. Próbki preparatów pobierane były zgodnie z harmonogramem otrzymanym z Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Próbki pobierano na podstawie wytycznych zawartych w zarządzeniu nr 9/2012 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 14 czerwca 2012r. w sprawie zasad urzędowej kontroli jakości środków ochrony roślin.

Badania kontrolne prowadzone były Instytut Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu Oddział w Sośnicowicach w ramach zadania 1.7 programu wieloletniego pod nazwą "Ochrona roślin uprawnych z uwzględnieniem bezpieczeństwa żywności oraz ograniczenia strat w plonach i zagrożeń dla zdrowia ludzi, zwierząt domowych i środowiska".

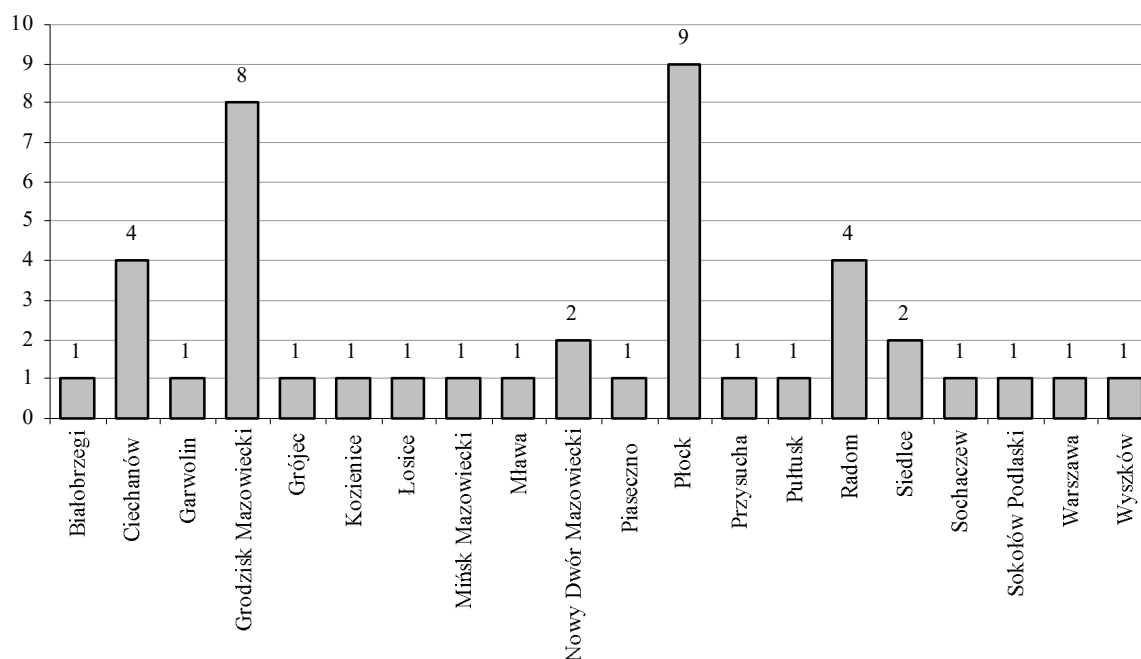
Celem badań było stwierdzenie, czy środki ochrony roślin wprowadzane do obrotu handlowego w Polsce są odpowiedniej jakości i czy ich skuteczność jest dobra – to znaczy, czy spełniają wymagania specyfikacji technicznych ustalonych w procesie rejestracji.

Przekazano do Instytutu ogółem 43 próbki w ramach kontroli urzędowej, tj. 32 próbki - kontrola podstawowa oraz 11 próbek – kontrola interwencyjna.

Tabela 2.16 Zestawienie pobranych do analiz środków ochrony roślin

Herbicydy	Insektycydy, inne	Fungicydy
AMINOPIELIK D 450 SL	ACTARA 25 WG	AMISTAR 250 SC
BASAGRAN 480 SL	ALVERDE 240 SC	ARJO - KAPTAN 80 WG
CALIBAN 178 WG	CHRYZOTEK BEŻOWY 004 XX	CARYX 240 SL
CHWASTOX D 179 SL	FAZOR 80 SG	FUNABEN PLUS 02 WS
CHWASTOX EXTRA 300 SL	MODDUS 250 EC	KAPTAN ZAWIESINOWY 50 WP
CHWASTOX TURBO 340 SL	PELLACOL 10 PA	MIEDZIAN 50 WP
HURAGAN EXTRA 360 SL		PROMAX 450 EC
KOSMIK 360 SL		SYRIUS 02 WS
MAC-RIMSULFURON 25 WG		TANOS 50 WG
MASHONA 500 SC		
METAZANEX 500 SC		
MUSTANG FORTE 195 SE		
NAVIGATOR 360SL		
RUBIN SX 50 SG		
SAMSON 040 SC		
SZPADA 480 EC		
TAIFUN 360 SL		
TARGA SUPER 05 EC		
TITUS 25 WG		

Wykres 2.14 Liczba próbek środków ochrony roślin pobranych przez jednostki organizacyjne WIORiN w Warszawie

2.2. Badanie zużycia środków ochrony roślin na terenie woj. mazowieckiego

Monitoring zużycia środków ochrony roślin jest realizowany przez PIORiN zgodnie z wytycznymi OECD. Od roku 2007 stosuje się losowy wybór ankietowanych gospodarstw. Za losowanie odpowiedzialny jest Główny Urząd Statystyczny. Przekazywanie informacji do bazy danych odbywa się w systemie www.piorin-ankiety.pl. Dane dotyczące zużycia środków ochrony roślin w uprawach o największym znaczeniu gospodarczym służą do opracowania metod zmierzających do ograniczania szkodliwego oddziaływania środków ochrony roślin na środowisko.

Dla potrzeb badań zużycia środków ochrony roślin w 2012 roku wytypowano następujące uprawy: truskawka, jabłoń, ziemniak, kapusta głowiasta, żyto. Główny Urząd Statystyczny wylosował dla województwa mazowieckiego gospodarstwa do przeprowadzenia ankiet. Na terenie działania WIORiN w Warszawie przeprowadzono 661 ankiet.

w tym dla:

uprawy truskawki – 257 ankiet

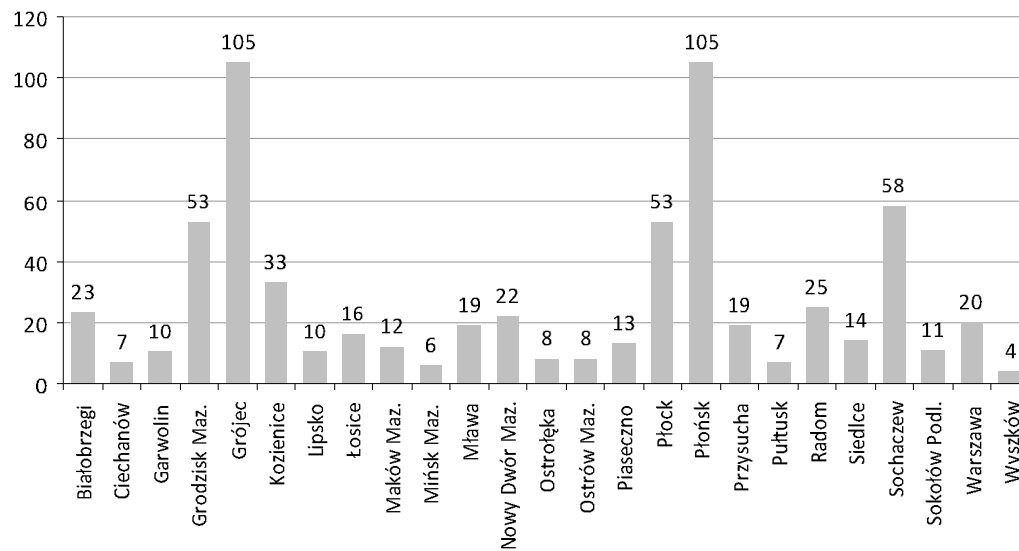
uprawy jabłoni – 182 ankiet

uprawy ziemniaka – 96 ankiet

uprawy kapusty głowiastej – 73 ankiet

uprawy żyta – 53 ankiet

Wykres 2.15. Liczba ankietowanych gospodarstw na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

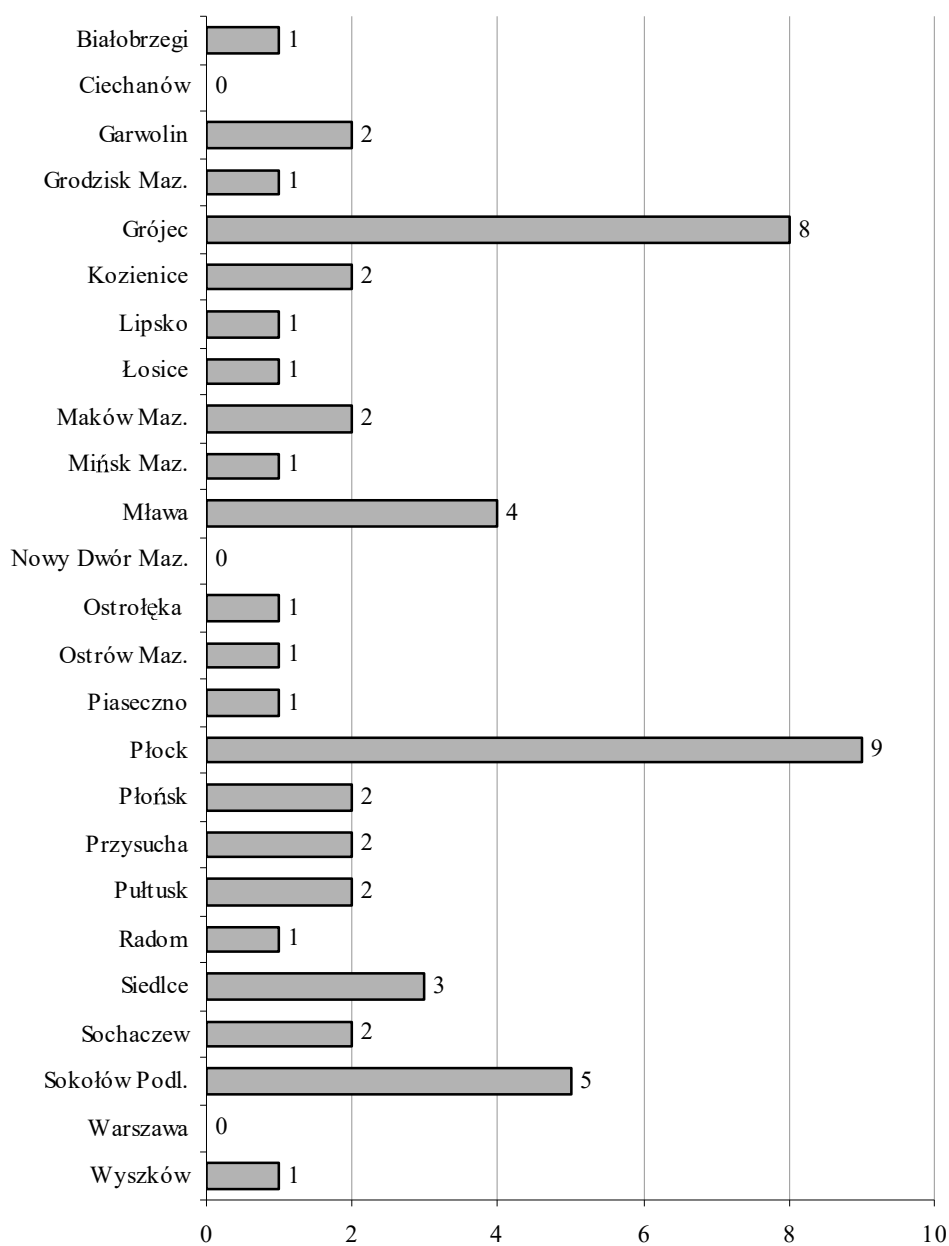

2.3. Badania sprawności technicznej opryskiwaczy

2.3.1. Jednostki upoważnione do przeprowadzania badań

Zgodnie z ewidencją na 31 grudnia 2012 r. upoważnienia do prowadzenia badań posiada 53 jednostki.

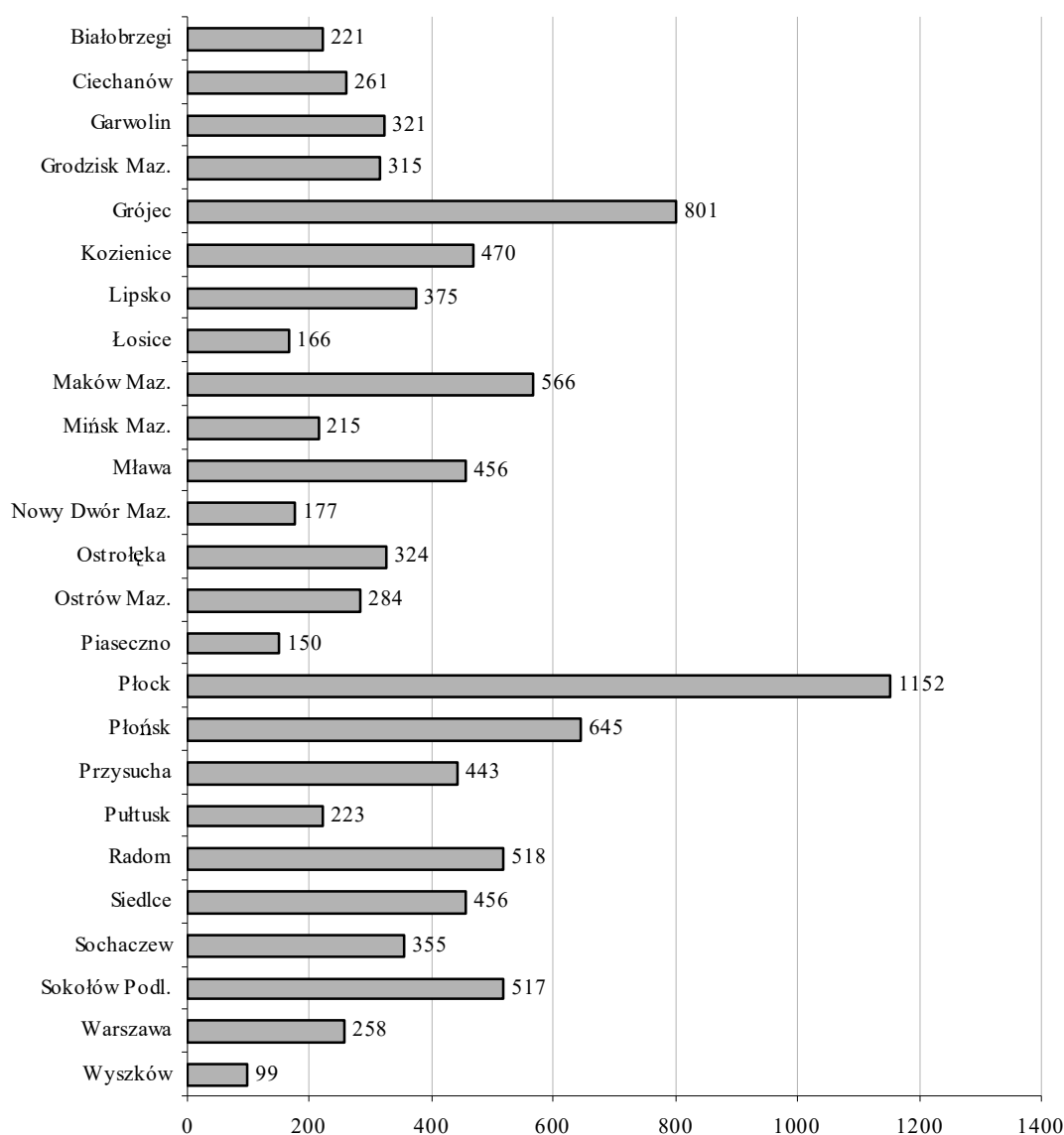
Wykres. 2.16 Liczba jednostek upoważnionych do przeprowadzania badań stanu technicznego opryskiwaczy na terenie jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

2.3.2. Badania opryskiwaczy

Od czasu wprowadzenia ustawowego obowiązku badania opryskiwaczy do dnia 31 grudnia 2012 roku przebadano 88430 opryskiwaczy. W 2012 r. przebadano 9768 opryskiwaczy polowych i sadowniczych, 538 sztuk stanowiły opryskiwacze nowe, wprowadzane po raz pierwszy do użytkowania.

Wykres 2.17 Liczba przebadanych opryskiwaczy na terenie działania jednostek organizacyjnych WIORiN w Warszawie w roku 2012.

Analizując ilość opryskiwaczy przebadanych w okresie sprawozdawczym stwierdza się, że najwięcej opryskiwaczy przebadano na terenie działania Oddziałów: Płock, Grójec, Płońsk. Najmniej badań wykonano na terenie działania Oddziałów: Wyszków, Piaseczno, Łosice.

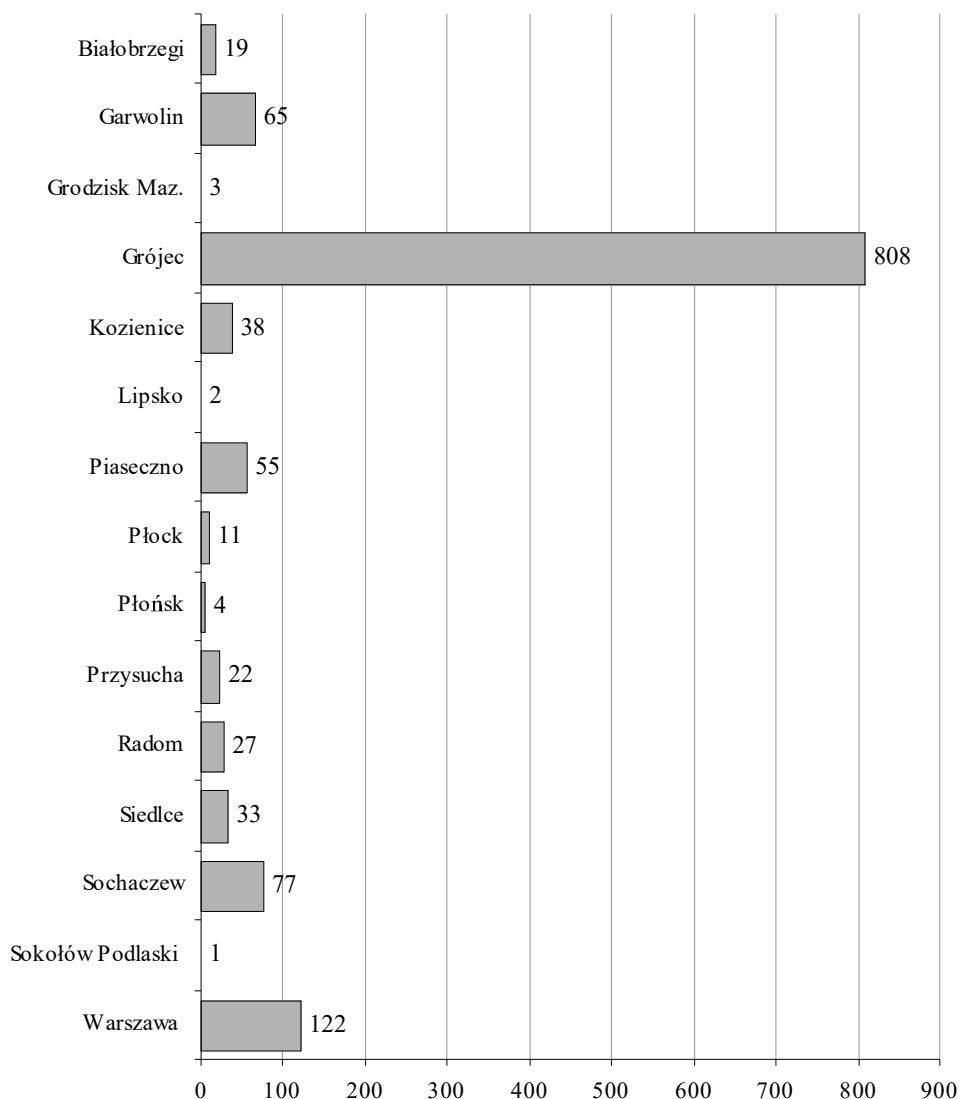
2.4. Integrowana produkcja

Inspekcja w 2012 r. rozpoczęła dziewiąty rok sprawowania nadzoru nad systemem Integrowanej Produkcji.

2.4.1. Zgłoszenia do systemu

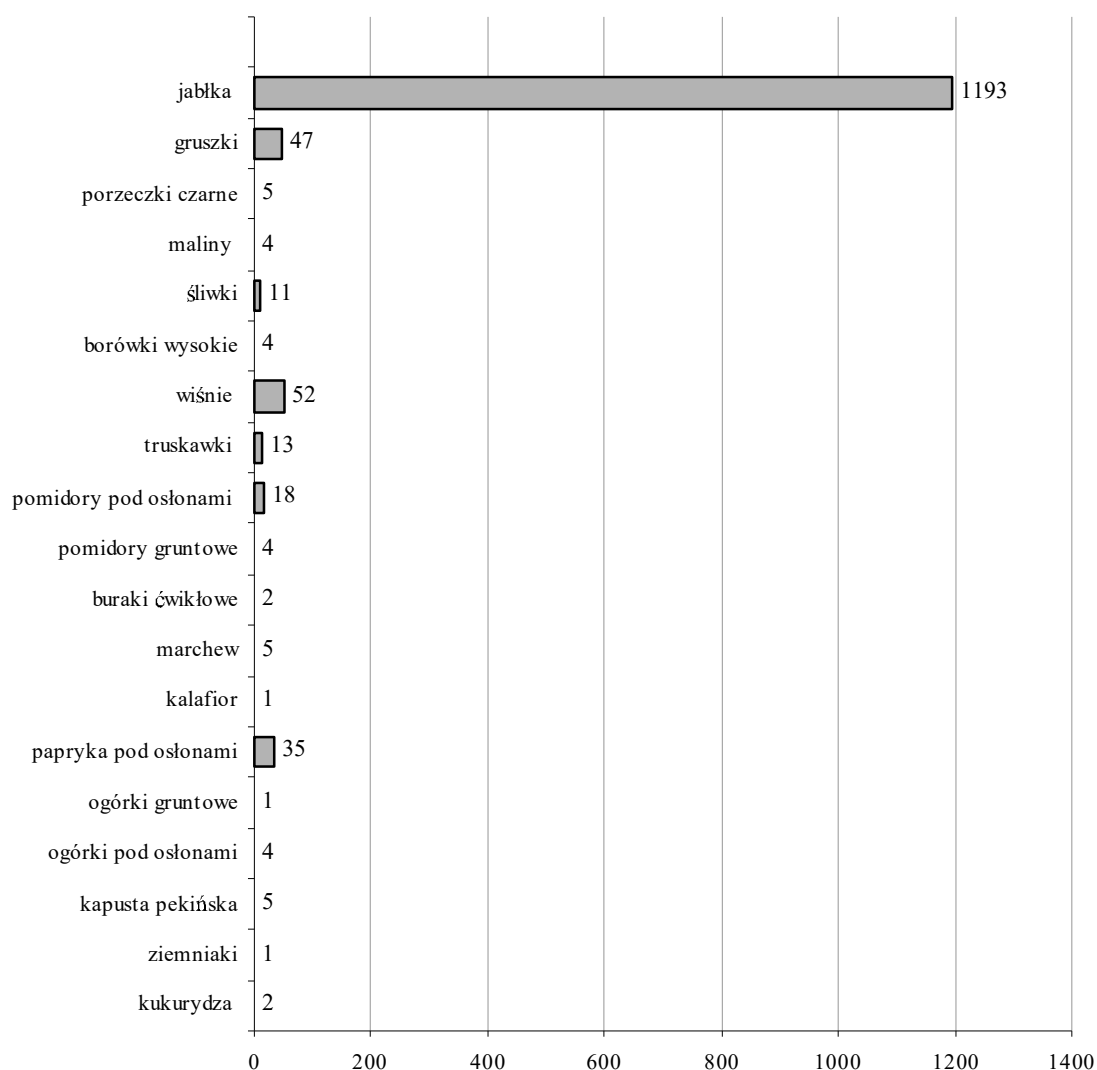
Zgłoszenia do przystąpienia do systemu Integrowanej Produkcji wpłynęły do 15 oddziałów z 1287 gospodarstw rolnych (w tym 124 gospodarstwa rolne, w których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). W stosunku do roku 2011 stanowi to 12,6 % więcej. Zdecydowanie najwięcej gospodarstw zgłoszono do Oddziału w Grójcu. Szczegółowe dane dotyczące liczby gospodarstw w poszczególnych oddziałach ilustruje wykres 2.18.

Wykres 2.18. Liczba gospodarstw zgłoszonych do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie

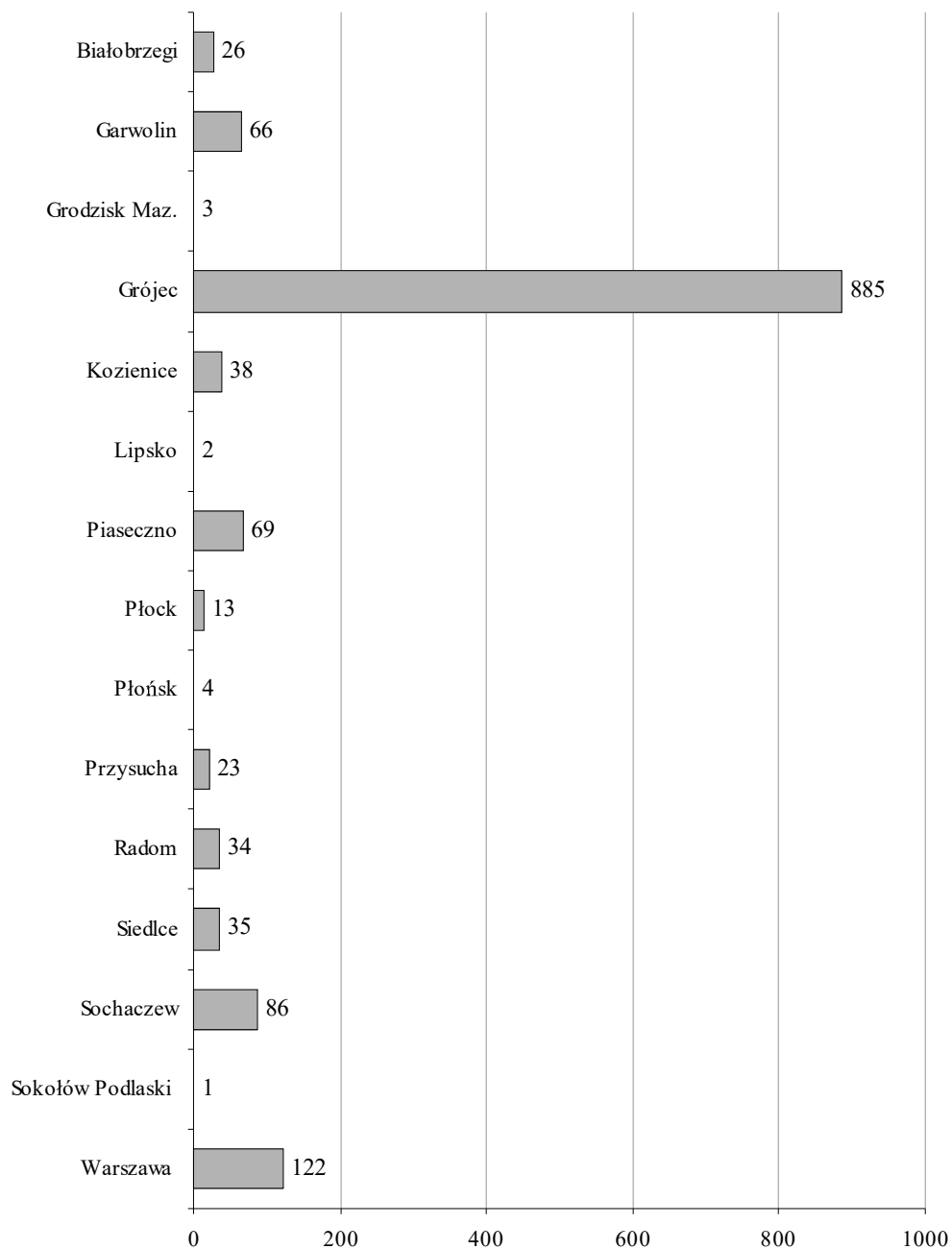
W 2012 roku do systemu integrowanej produkcji zgłoszono 1407 upraw (w tym 128 upraw, w których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), niektórzy producenci deklaruowali prowadzenie upraw więcej niż jednego gatunku roślin. Liczba zgłoszonych upraw w 2012 r. w porównaniu do 2011 r. uległa zmniejszeniu o 2,9 %. Zgłoszenia objęły 19 gatunków roślin sadowniczych, warzywniczych oraz rolniczych co stanowi odpowiednio 94,5 %, 5,3 % i 0,2 %. Najbardziej liczną grupę stanowią producenci jabłek 84,8 %, wiśni 3,7 % i gruszek 3,3 %. Wykres 2.19.

Wykres 2.19. Zestawienie zgłoszeń do IP w 2012 r. dla poszczególnych gatunków roślin.

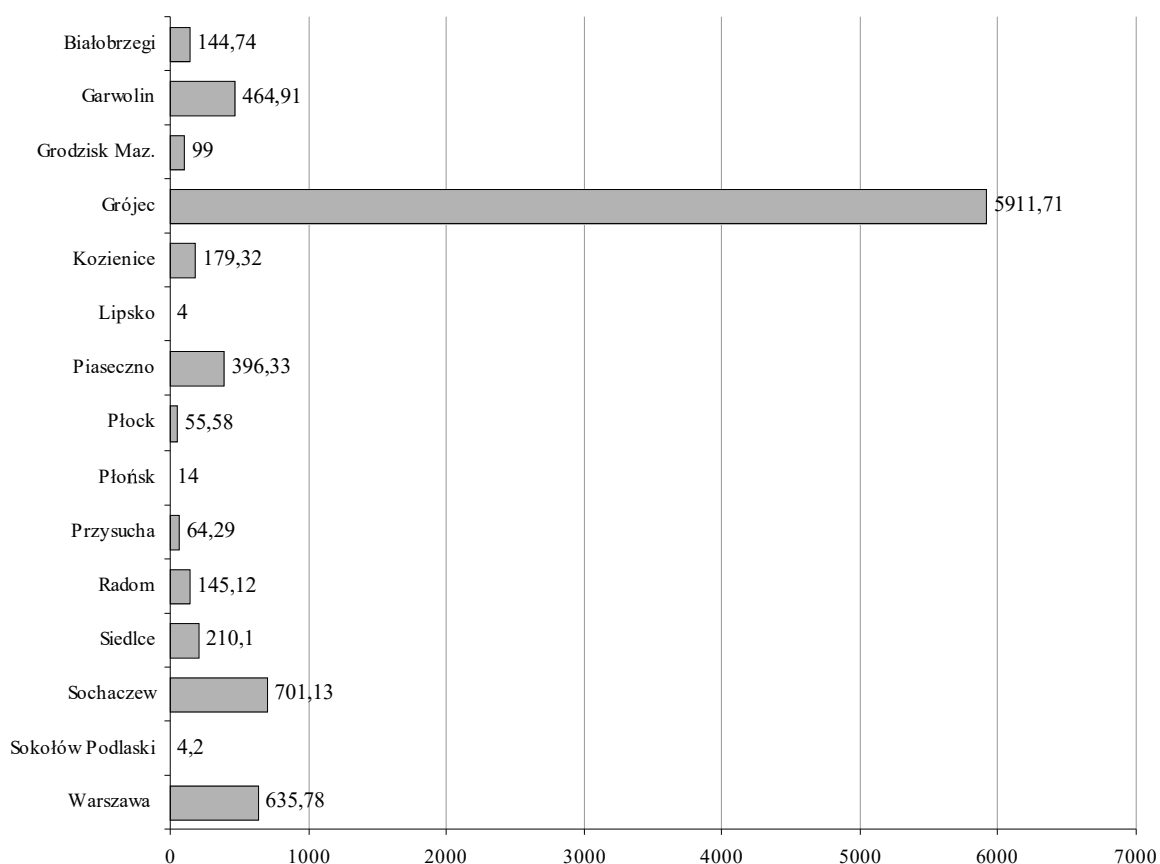
Najwięcej upraw zgłoszonych do Integrowanej Produkcji zarejestrowano w oddziale Grójec (885), Warszawa (122), Sochaczew (86) i Piaseczno (69) co stanowi odpowiednio 63 %, 8,7 %, 6,1 % i 5 % wszystkich zgłoszeń. Wykres 2.20.

Wykres 2.20 Liczba zgłoszonej produkcji do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

Zgłoszona powierzchnia upraw do systemu IP na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 9030,21 ha (w tym 870,22 ha, na których jest prowadzona Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). Największą powierzchnię upraw do Integrowanej Produkcji w 2012 r. zgłoszono w oddziale Grójec (5911,71 ha), Sochaczew (701,13 ha), Warszawa (635,78 ha) i Garwolin (464,91) co stanowi odpowiednio: 65,5 %, 7,8 %, 7 % i 5,2 % całkowitej zgłoszonej powierzchni. Wykres 2.21.

Wykres 2.21 Powierzchnia zgłoszonych upraw do IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie (ha).

Powierzchnie upraw w systemie IP przedstawiono w Tab. 2.17. Największy udział w zgłoszonej powierzchni stanowią jabłonie 8491,82 ha - 94 %.

Tabela 2.17 Zestawienie zgłoszonej powierzchni do IP w 2012 r. dla poszczególnych gatunków roślin.

Gatunek uprawy	Ilość zgłoszonej powierzchni (ha)
jabłka	8491,82
gruszki	83,85
porzeczki czarne i czerwone	36,19
maliny	12,11
śliwki	22,94
borówki wysokie	4,77
wiśnie	89,46
truskawki	32,68
pomidory pod osłonami	59,61
pomidory gruntowe	4,5
buraki ćwikłowe	8
marchew	52
kalafior	0,5
papryka pod osłonami	37,08
ogórki gruntowe	2,5
ogórki pod osłonami	7
kapusta pekińska	12,7
ziemniaki	0,5
kukurydza	72
Ogółem:	9030,21

2.4.2. Certyfikacja

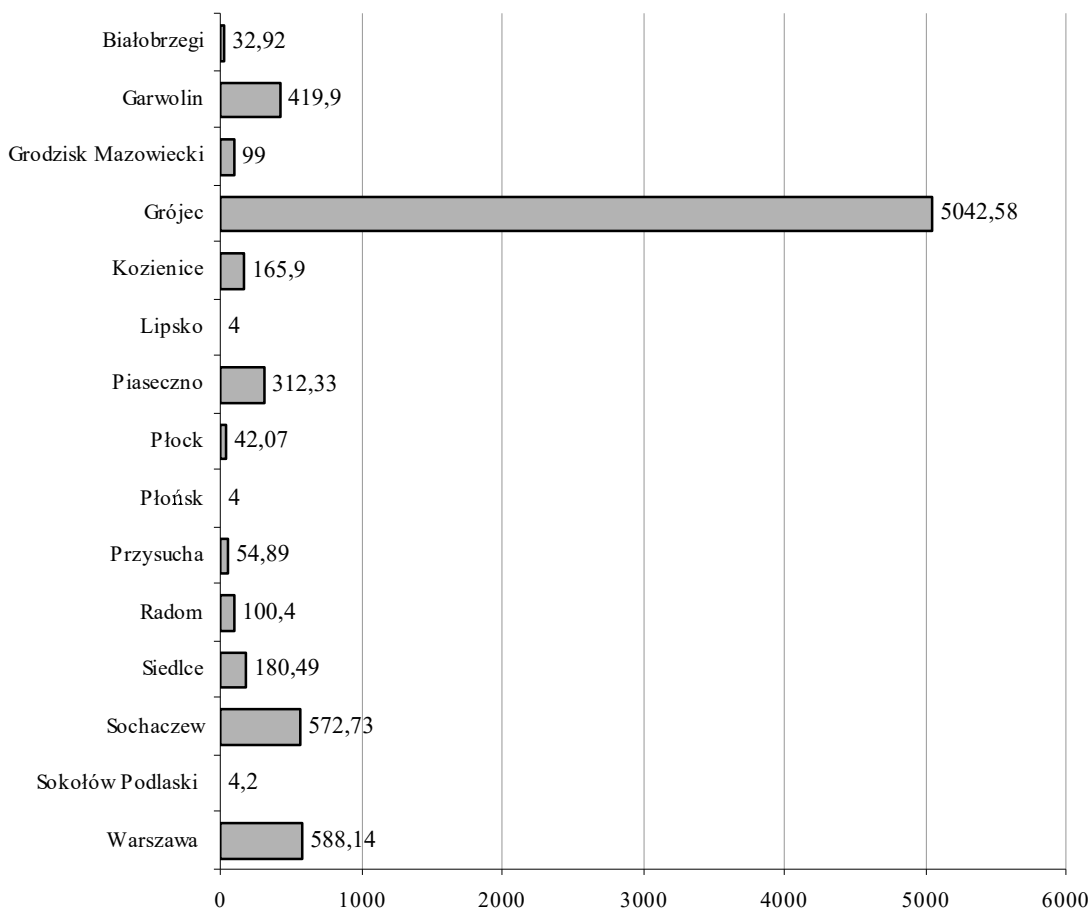
W 2012 roku do Inspekcji wpłynęło 1167 wniosków o wydanie certyfikatu IP (w tym 10 wniosków o wydanie certyfikatu od producentów, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). W dziewiątym roku nadzoru Inspekcji nad Integrowaną Produkcją wydano 1160 certyfikatów (w tym 6 certyfikatów producentom, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), z czego 1060 producentom jabłek – 91,4 % wszystkich wydanych certyfikatów. Łącznie na owoce wydano 1114 certyfikatów (96 %), na warzywa 45 (3,9 %), na uprawy rolnicze 1 certyfikat (0,1%). Największą liczbę certyfikatów wydano w Oddziale w Grójcu 747 (64 %).

Tabela 2.18 Liczba wydanych certyfikatów IP w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

L.p.	Oddział	Ilość wydanych certyfikatów IP	W tym ilość wydanych certyfikatów IP do FR
1	Białobrzegi	5	
2	Ciechanów	0	
3	Garwolin	60	
4	Grodzisk Mazowiecki	3	
5	Grójec	747	
6	Kozienice	34	3
7	Lipsko	1	
8	Łosice	0	
9	Maków Mazowiecki	0	
10	Mińsk Mazowiecki	0	
11	Mława	0	
12	Nowy Dwór Mazowiecki	0	
13	Ostrołęka	0	
14	Ostrów Mazowiecka	0	
15	Piaseczno	54	
16	Płock	6	
17	Płońsk	2	
18	Przysucha	18	1
19	Pułtusk	0	
20	Radom	20	
21	Siedlce	31	1
22	Sochaczew	62	
23	Sokołów Podlaski	1	
24	Warszawa	116	1
25	Wyszków	0	
	Ogółem:	1160	6

Certyfikacją IP w woj. mazowieckim w 2012 r. objęto 7623,55 ha upraw (w tym 41,56 ha upraw producentów, którzy prowadzą Integrowaną Produkcję na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej). Powierzchnie upraw sadowniczych, warzywniczych i rolniczych stanowiły odpowiednio 7416 ha, 137,55 ha i 70 ha. Największy udział (96 %) w ogólnej powierzchni stanowiły sady jabłoniowe. Wykres 2.22

Wykres 2.22. Wielkość certyfikowanej powierzchni w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie (ha).

Certyfikaty wydane w 2012 r. objęły łącznie produkcję 305279,93 ton owoców rolnych (w tym 4777,33 ton owoców rolnych, w których prowadzona była Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej), z czego 77,3 % stanowiły jabłka. Największą produkcję w systemie IP odnotowano w oddziale Grójec (67 % całkowitej certyfikowanej produkcji), następnie w oddziale Warszawa (11,2 %) i oddziale Sochaczew (86,3 %). Wykres 2.23.

Wykres 2.23. Wielkość certyfikowanej produkcji w tonach w jednostkach organizacyjnych WIORiN w Warszawie.

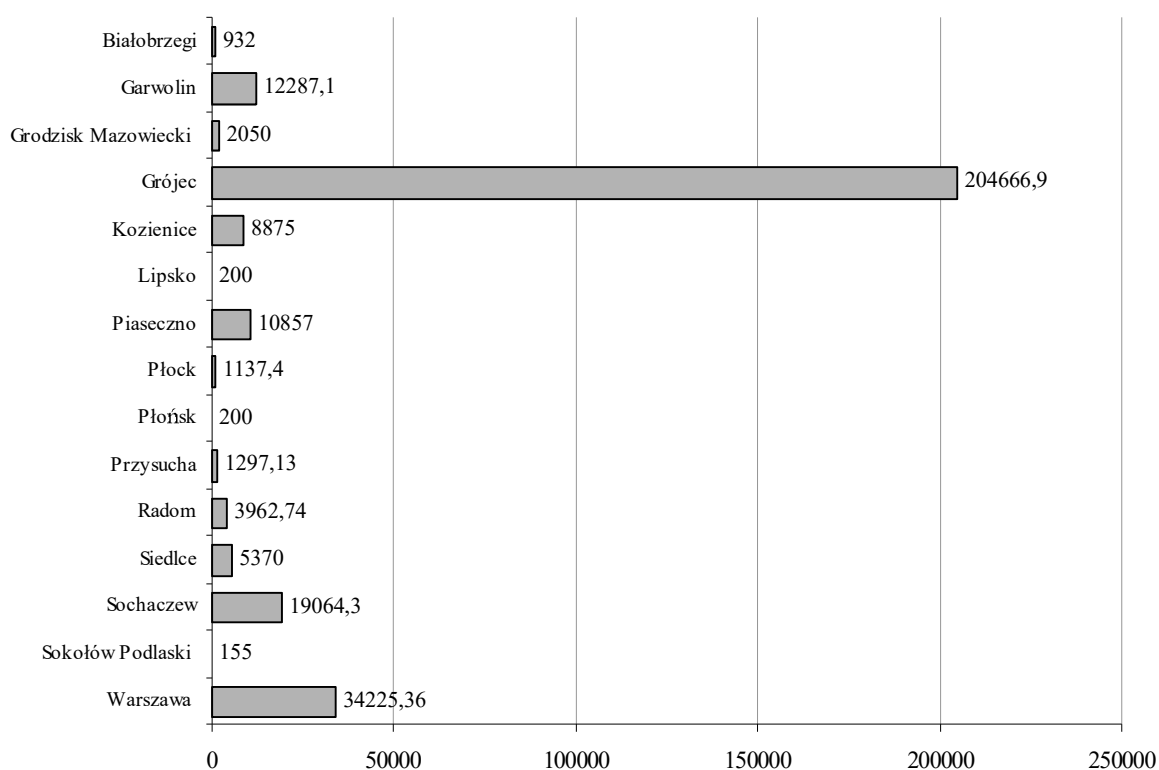

Tabela 2.19 Certyfikacja IP w 2012 r. w podziale na poszczególne uprawy.

Certyfikowany gatunek	Liczba wydanych certyfikatów	Wielkość certyfikowanej powierzchni upraw (ha)	Wielkość certyfikowanej produkcji (t)
jabłka	1060	7308,53	236051,25
gruszki	23	33,55	45798
porzeczki czarne	1	1,6	10
maliny	2	5,51	49
śliwki	2	2,95	50
borówki wysokie	2	4,35	21,5
wiśnie	20	50,13	720,48
truskawki	4	9,38	197
pomidory pod osłonami	14	50,36	16692
buraki ćwikłowe	2	6,8	300
marchew	5	52	2070
papryka pod osłonami	19	20,39	420,7
ogórki pod osłonami	4	7	1720
kapusta pekińska	1	1	80
kukurydza	1	70	1100
Ogółem:	1160	7623,55	305279,93

2.4.3. Kontrole

W gospodarstwach z Integrowaną Produkcją przeprowadzono 1224 kontrole, w wyniku których stwierdzono uchybienia u 15 producentów, dotyczyły one braku ukończenia szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy, braku aktualnego badania potwierdzającego sprawność techniczną opryskiwaczy, braku aktualnego badania gleby oraz stosowania środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą-instrukcją stosowania.

Pobrano również 27 próbek owoców rolnych do badań na pozostałości środków ochrony roślin (w tym 13 próbek, w których prowadzona była Integrowana Produkcja na potrzeby eksportu do Federacji Rosyjskiej) oraz 33 próbki na obecność pozostałości azotanów, azotynów i metali ciężkich. Pozostałe próby owoców rolnych na pozostałości środków ochrony roślin (160 próbek) pobrała Stacja Chemiczno – Rolnicza na zlecenie producenta (pełnomocnika).

Województwo mazowieckie jest województwem, w którym wydano największą liczbę certyfikatów w skali całego kraju.

2.5. Nadzór nad badaniami skuteczności środków ochrony roślin

Na podstawie art. 80 pkt. 6 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin w 2012 roku przeprowadzono 152 kontrole w jednostkach upoważnionych przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin w tym:

- 9 kontroli badań skuteczności działania środków ochrony roślin w trakcie wegetacji w miejscu prowadzenia doświadczenia. Nie stwierdzono nieprawidłowości

-143 kontrole (137 kontroli i 6 rekontroli) zgodności planów badań w zakresie skuteczności działania środków ochrony roślin z decyzjami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zezwalającymi na przeprowadzenie doświadczeń i testów do celów badań i rozwoju związanych z uwalnianiem do środowiska środków ochrony roślin.

Stwierdzono nieprawidłowości:

- w 8 planach badania (8 kontroli) naruszenie art. 54 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG oraz art. 40 ust. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 ze zmianami) w zakresie użycia do badań środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu bez uzyskania stosownego pozwolenia o którym mowa w art. 41 ust. 1 ustawy o ochronie roślin polegające na użyciu środka ochrony roślin do doświadczeń i testów prowadzonych do celów badań lub rozwoju wiążących się z uwalnianiem do środowiska środków ochrony roślin nieposiadających zezwolenia lub wiążące się z niedozwolonym zastosowaniem środka ochrony roślin bez uzyskania stosownego pozwolenia do celów przeprowadzenia próby.

- w 49 planach badania (49 kontroli) naruszenie art. 54 ust.1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG oraz art. 40 ust. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 ze zmianami) w zakresie użycia do badań środka ochrony roślin niedopuszczonego do obrotu przed uzyskaniem stosownego pozwolenia o którym mowa w art. 41 ust.1 ustawy o ochronie roślin polegające na użyciu środka ochrony roślin do doświadczeń i testów prowadzonych do celów badań lub rozwoju wiążących się z uwalnianiem do środowiska środka ochrony roślin nieposiadającego zezwolenia lub wiążące się z niedozwolonym zastosowaniem środka ochrony roślin przed uzyskaniem stosownego pozwolenia do celów przeprowadzenia próby.

- w 6 planach badania (6 kontroli) naruszenie wytycznych Europejskiej i Śródziemnomorskiej Organizacji Ochrony Roślin (EPPO) nr 152 oraz Załącznika nr 1, Części II, litera G ustęp 2 punkt b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 04 sierpnia 2004 w sprawie badań skuteczności działania środka ochrony roślin (Dz.U. Nr 183 poz. 1890 ze zmianami) dotyczące braku określania w planie badania rozmiaru poletek doświadczalnych.

Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z harmonogramem otrzymanym z GIORiN i zarządzeniem nr 8/2007 Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 16 stycznia 2007 r. „w sprawie zasad dotyczących upoważniania jednostek organizacyjnych do prowadzenia badań skuteczności działania środków ochrony roślin oraz wytycznych dotyczących nadzoru nad tymi badaniami”.

3. Ocena polowa i laboratoryjna materiału siewnego oraz kontrola obrotu tym materiałem

3.1. Ocena polowa materiału siewnego

Ocena polowa plantacji nasiennych jest urzędową czynnością mającą na celu stwierdzenie, czy podczas wegetacji roślin istniały warunki właściwe do wyprodukowania materiału siewnego wysokiej jakości oraz czy stan plantacji nasiennej odpowiadał ustalonym wymaganiom.

3.1.1. Rośliny rolnicze i warzywne

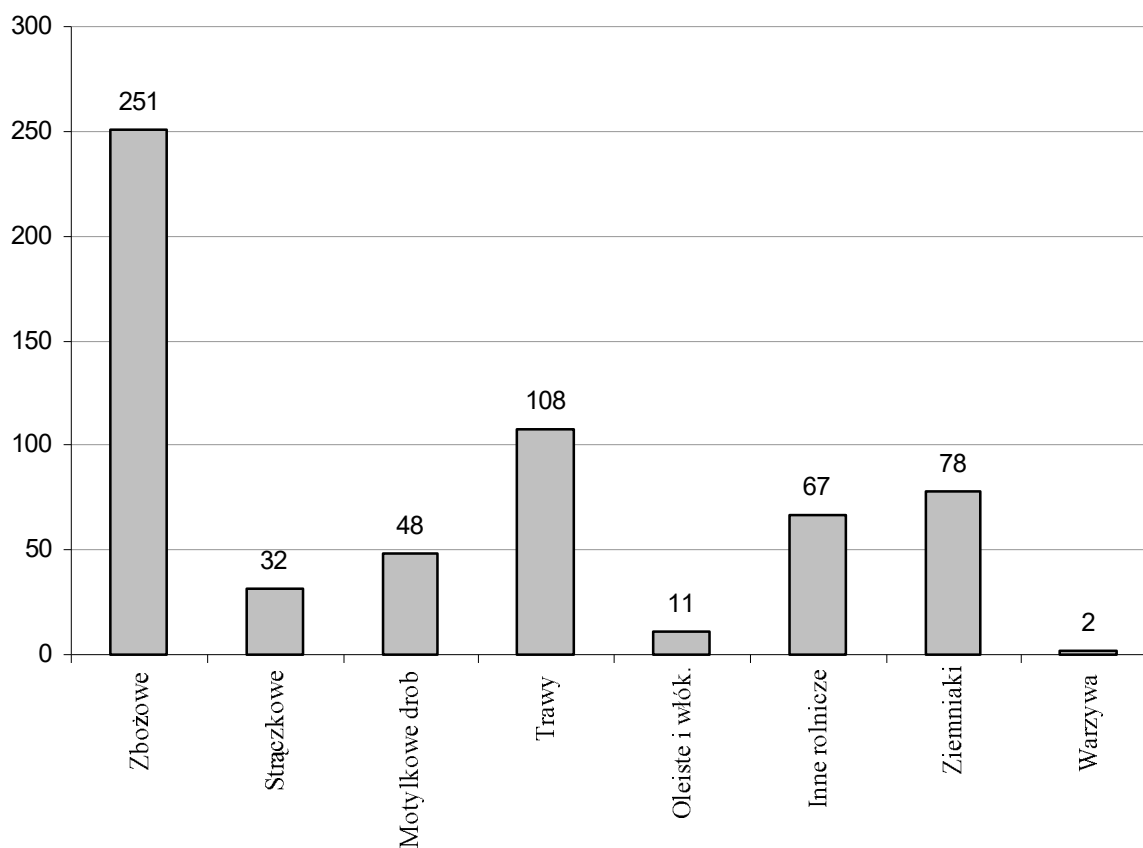
W 2012 roku ogółem oceniono w województwie mazowieckim 595 plantacji nasiennych rolniczych i 2 plantacje roślin warzywnych o łącznej powierzchni 2850,21 ha, z czego zakwalifikowano 561 plantacji o powierzchni 2720,66 ha.

3.1.1.1. Rośliny rolnicze według poszczególnych grup

Tab. 3.1 Wyniki oceny polowej plantacji nasiennych ważniejszych gospodarczo grup roślin rolniczych w 2012 r.

Grupa roślin	Objęto oceną		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano	
	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha	szt. plantacji	ha
Ogółem zboża, w tym:	251	1995,95	243	1927,09	8	68,86
-pszenica oz.	78	626,42	72	596,81	6	29,61
-pszenica j.	28	211,61	28	211,16	0	0,45
-jęczmień oz.	9	60,29	9	51,29	0	9,00
-jęczmień j.	35	300,30	34	288,30	1	12,00
-żyto oz.	12	105,38	12	100,38	0	5,00
-pszenżyto oz.	57	456,07	56	449,10	1	6,97
-pszenżyto j.	2	23,00	2	23,00	0	0,00
-owies	27	196,08	27	190,25	0	5,83
-kukurydza	3	16,80	3	16,80	0	0,00
Strączkowe, w tym:	32	138,87	28	134,81	4	4,06
-groch siewny	8	23,80	8	23,80	0	0,00
-łubin wąsk.	6	51,00	6	51,00	0	0,00
-łubin żółty	18	64,07	14	60,01	4	4,06
Motylkowe dr. w tym:	48	106,53	43	95,23	5	11,30
-koniczyna łąk.	48	106,53	43	95,23	5	11,30
Trawy, w tym:	108	267,97	95	237,79	13	30,18
-festulolium	1	5,00	1	5,00	0	0,00
-kostrzewa trz.	1	8,00	1	8,00	0	0,00
-kupkówka p.	50	104,66	41	92,16	9	12,50
-tymotka łąk.	3	10,50	3	8,00	0	2,50
-życica trwała	25	80,73	22	70,55	3	10,18
-życica wielok.	6	14,70	6	14,70	0	0,00
-życica wester.	22	44,38	21	39,38	1	5,00
Oleiste i włók. w tym:	11	63,07	10	57,07	1	6,00
-gorczyca b.	7	27,07	6	21,07	1	6,00
-soja	4	36,00	4	36,00	0	0,00
Inne rolnicze, w tym:	67	118,15	63	110,00	4	8,15
-facelia błęsk.	67	118,15	63	110,00	4	8,15
Ziemniaki	78	159,12	77	158,12	1	1,00
Warzywa	2	0,55	2	0,55	0	0,00
Ogółem	597	2850,21	561	2720,66	36	129,55

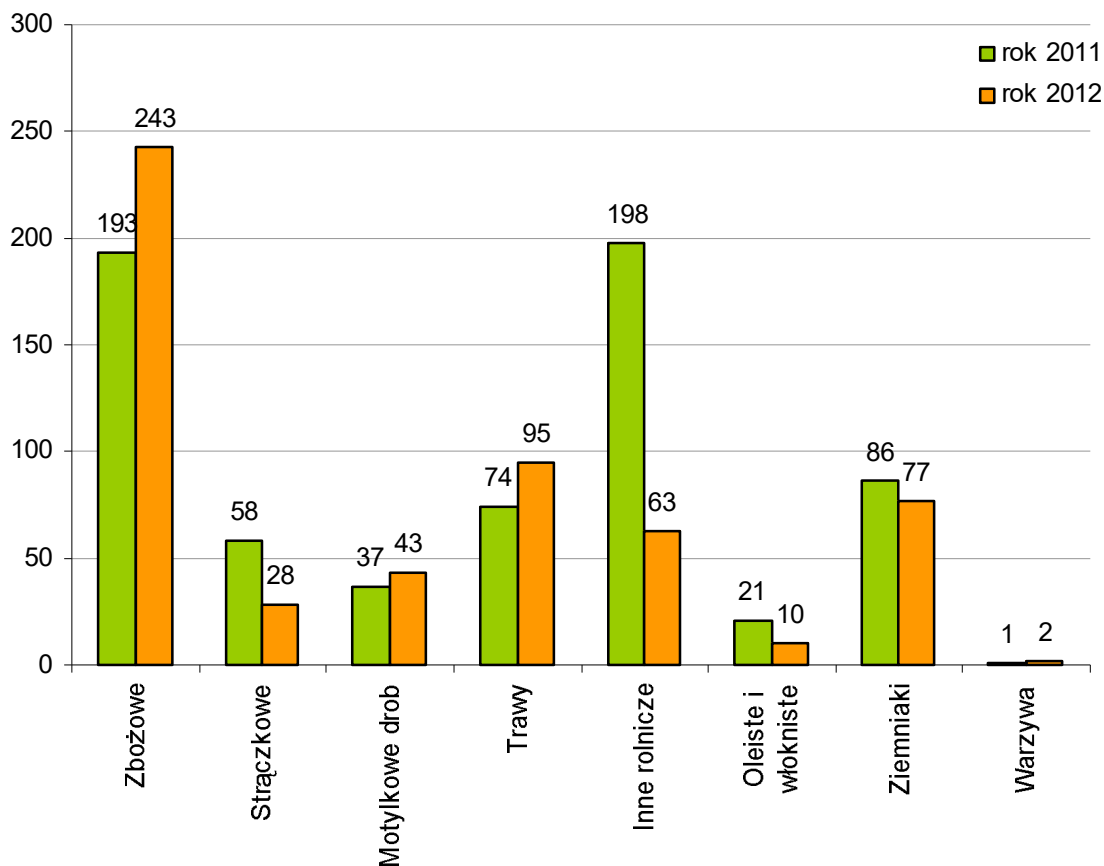
Wykres 3.1. Plantacje oceniane w 2012 roku w poszczególnych grupach roślin

Tab. 3.2. Plantacje nasienne kwalifikowane połowo w latach 2011-2012

Grupa roślin	2011	2012	2011	2012
	sztuk pl.	sztuk pl.	pow. ha	pow. ha
Zbożowe	193	243	1555,70	1927,09
Strączkowe	58	28	201,15	134,81
Motylkowe dr.	37	43	83,30	95,23
Trawy	74	95	145,69	237,79
Inne rolnicze	198	63	463,74	110,00
Oleiste i włók.	21	10	100,10	57,07
Ziemniaki	86	77	159,56	158,12
Warzywa	1	2	0,80	0,55
Ogółem	668	561	2710,04	2720,66

Wykres 3.2. Liczba plantacji nasiennych zakwalifikowanych połowo w latach 2011-2012.

Dominującą powierzchnię wśród plantacji nasiennych roślin rolniczych, w grupie roślin zbożowych zajmowała pszenica ozima, w dalszej kolejności pszenżyto ozime, pszenica jara. W grupie roślin zbożowych w porównaniu do roku 2011 nastąpił wzrost zarówno w ilości jak i powierzchni plantacji. Na uwagę zasługuje znaczny wzrost powierzchni plantacji nasiennych traw przy jednoczesnym wzroście ilości plantacji. Zmalała zarówno ilość jak i powierzchnia plantacji roślin oleistych i włóknistych, strączkowych i innych rolniczych. Rok 2012 był kolejnym rokiem znacznego spadku ilości i powierzchni plantacji ziemniaka.

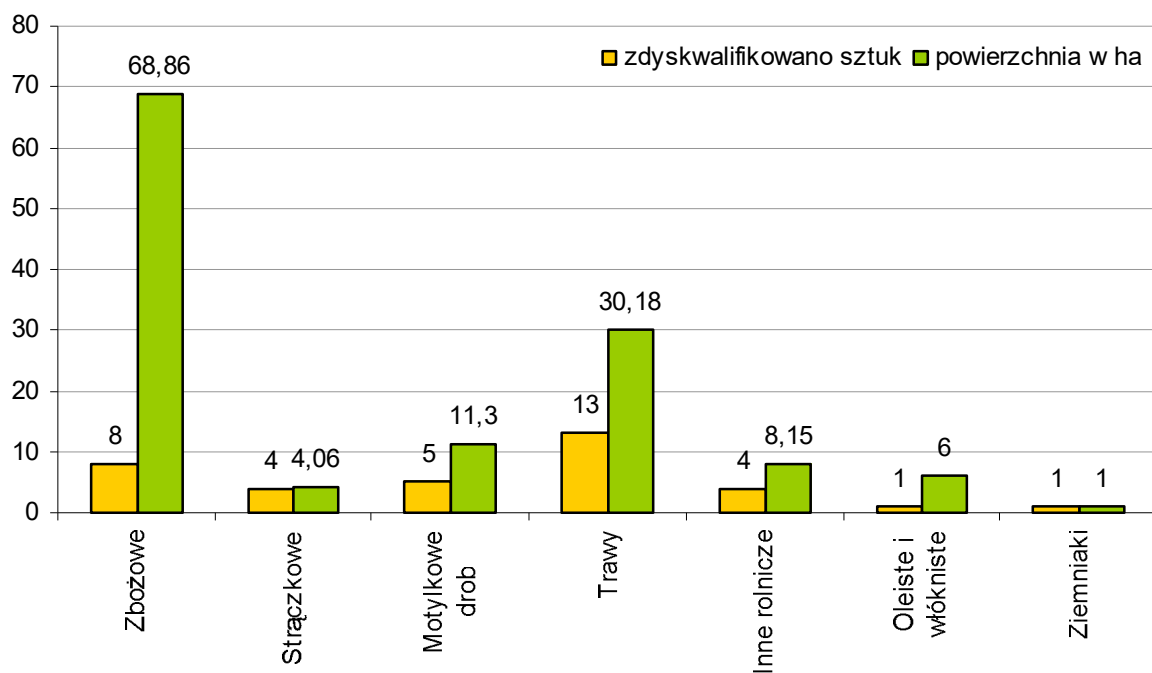
3.1.1.2. Dyskwalifikacje w ocenie połowej roślin rolniczych

W 2012 roku zdyskwalifikowanych zostało 36 plantacji roślin rolniczych o łącznej powierzchni 129,55 ha, co stanowi 4,50 % w stosunku do powierzchni objętej oceną. Najwyższy procent dyskwalifikacji powierzchni odnotowano w trawach, motylkowych drobnonasiennych, głównie na skutek nie zachowania izolacji przestrzennej i zachwaszczenia plantacji. Odsetek dyskwalifikacji plantacji nasiennych w 2012 roku był mniejszy niż w 2011 roku – 49 plantacji, 167,60 ha, co stanowiło 5,80 %.

Tab. 3.3. Powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych roślin rolniczych w 2012 r.

Lp.	Grupa roślin	Zdyskwalifikowano		
		sztuk plantacji	powierzchnia w ha	% powierzchni w ha
1	Zbożowe	8	68,86	3,4
2	Strączkowe	4	4,06	2,9
3	Motylkowe drob	5	11,3	10,6
4	Trawy	13	30,18	11,3
5	Inne rolnicze	4	8,15	6,9
6	Oleiste i włókniste	1	6	9,5
7	Ziemniaki	1	1	0,6
	Razem rolnicze	36	129,55	4,5

Wykres 3.3. Liczba i powierzchnia zdyskwalifikowanych plantacji nasiennych roślin rolniczych w 2012 r.

3.1.1.3. Ocena polowa plantacji roślin rolniczych wykonana przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych

Ocena polowa plantacji nasiennych roślin rolniczych w roku 2012 przeprowadzana była przez 16 kwalifikatorów urzędowych oraz 21 akredytowanych. Kwalifikatorzy akredytowani ocenili w sumie 302 plantacje o łącznej powierzchni 1301,60 ha, urzędowi 295 plantacje na powierzchni 1548,60 ha.

Kontrole pracy akredytowanych kwalifikatorów przeprowadzano w 18 oddziałach w stosunku do 23 oddziałów, gdzie dokonywano oceny plantacji przez kwalifikatorów akredytowanych. Wykonanie oceny kontrolnej kwalifikatorów wynosiło dla roślin samopylnych 23 % , dla obcopylnych 32 %.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli należy stwierdzić znaczącą poprawę pracy kwalifikatorów akredytowanych, choć zdarzały się jeszcze przypadki występowania nieprawidłowości a zwłaszcza w dokumentacji przedłożonej po ocenie polowej.

Stwierdzane błędy po ocenie polowej:

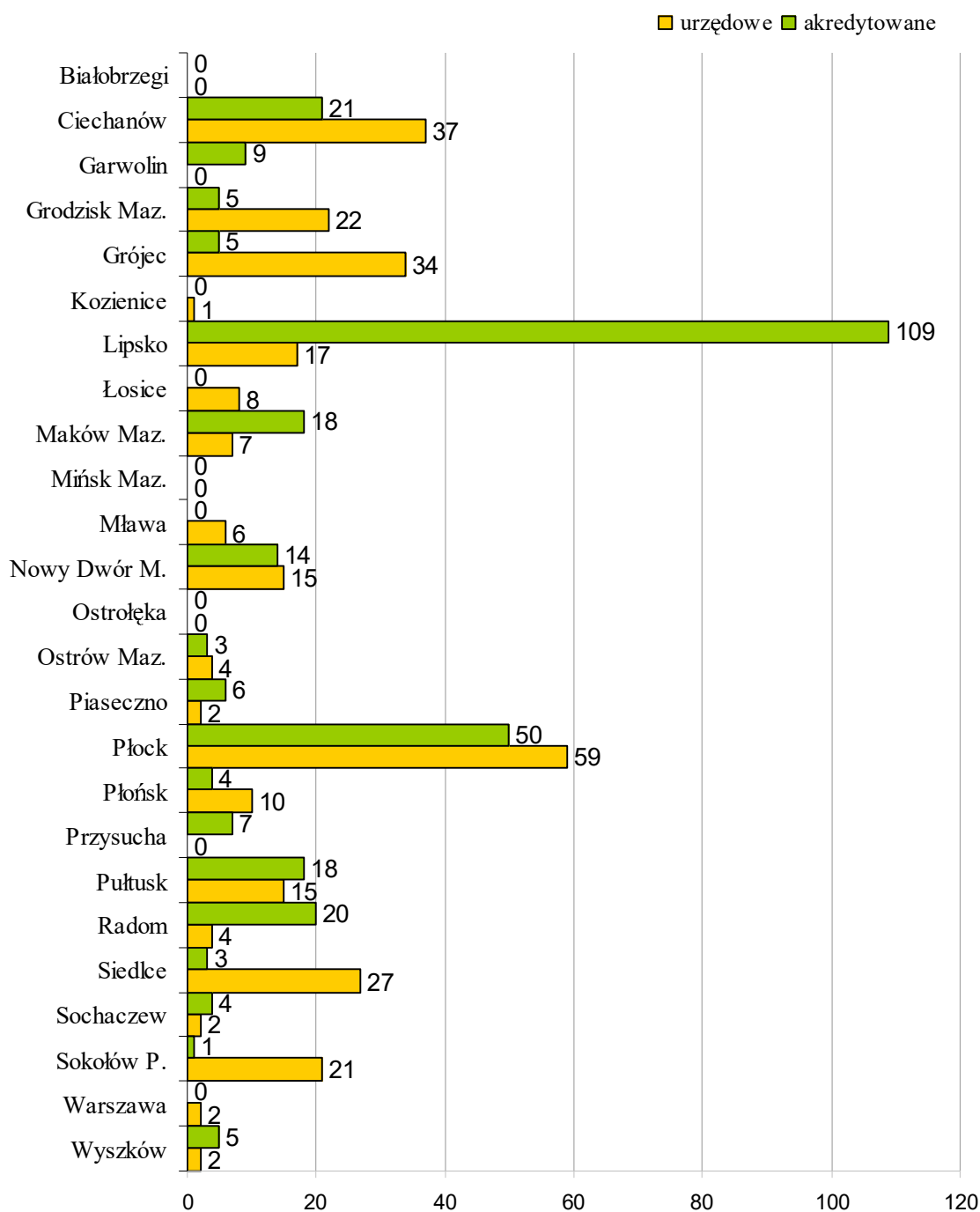
- niewłaściwe wyliczanie roślin na 1 hektarze plantacji, w konsekwencji odczytywano nieodpowiednie liczby dyskwalifikacyjne,
- nieterminowe (czyli w niewłaściwej fazie rozwojowej rośliny) dokonywanie oceny na plantacjach żyta ozimego,
- przyjęcie do oceny na arkuszu niewłaściwej powierzchni, nie uwzględniano powierzchni plantacji objętej dyskwalifikacją.

Tab.3.4. Liczba ocenianych plantacji w 2012 roku z podziałem na kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w poszczególnych oddziałach.

Lp.	Oddziały	Plantacje ocenione /sztuk/			Dyskwalifikacja kwalifikatora sztuk plantacji	
		urzędowe	akredytowane	ogółem	urzędowego	akredytowanego
1	Białobrzegi	0	0	0	0	0
2	Ciechanów	37	21	58	1	1
3	Garwolin	0	9	9	0	0
4	Grodzisk Maz.	22	5	27	2	0
5	Grójec	34	5	39	0	0
6	Kozienice	1	0	1	0	0
7	Lipsko	17	109	126	3	9
8	Łosice	8	0	8	0	0
9	Maków Maz.	7	18	25	0	1
10	Mińsk Maz.	0	0	0	0	0
11	Mława	6	0	6	0	0
12	Nowy Dwór Maz.	15	14	29	0	1
13	Ostrołęka	0	0	0	0	0
14	Ostrów Maz.	4	3	7	1	0
15	Piaseczno	2	6	8	0	0
16	Płock	59	50	109	4	1
17	Płońsk	10	4	14	0	1
18	Przysucha	0	7	7	0	0
19	Pułtusk	15	18	33	1	3
20	Radom	4	20	24	0	1
21	Siedlce	27	3	30	5	0
22	Sochaczew	2	4	6	0	0
23	Sokołów Pod.	21	1	22	0	1
24	Warszawa	2	0	2	0	0
25	Wyszków	2	5	7	0	0
	Ogółem	295	302	597	17	19

Wykres 3.4. Ocena polowa plantacji nasiennych przeprowadzona przez kwalifikatorów urzędowych i akredytowanych w 2012 rok.

Jak przedstawiono w tabeli 3.4 oraz na wykresie 3.4 największa ilość plantacji ocenianych przez kwalifikatorów akredytowanych w stosunku do ogólnej ilości ocenianych plantacji była w Oddziale Lipsko, Płock, Ciechanów, Radom.

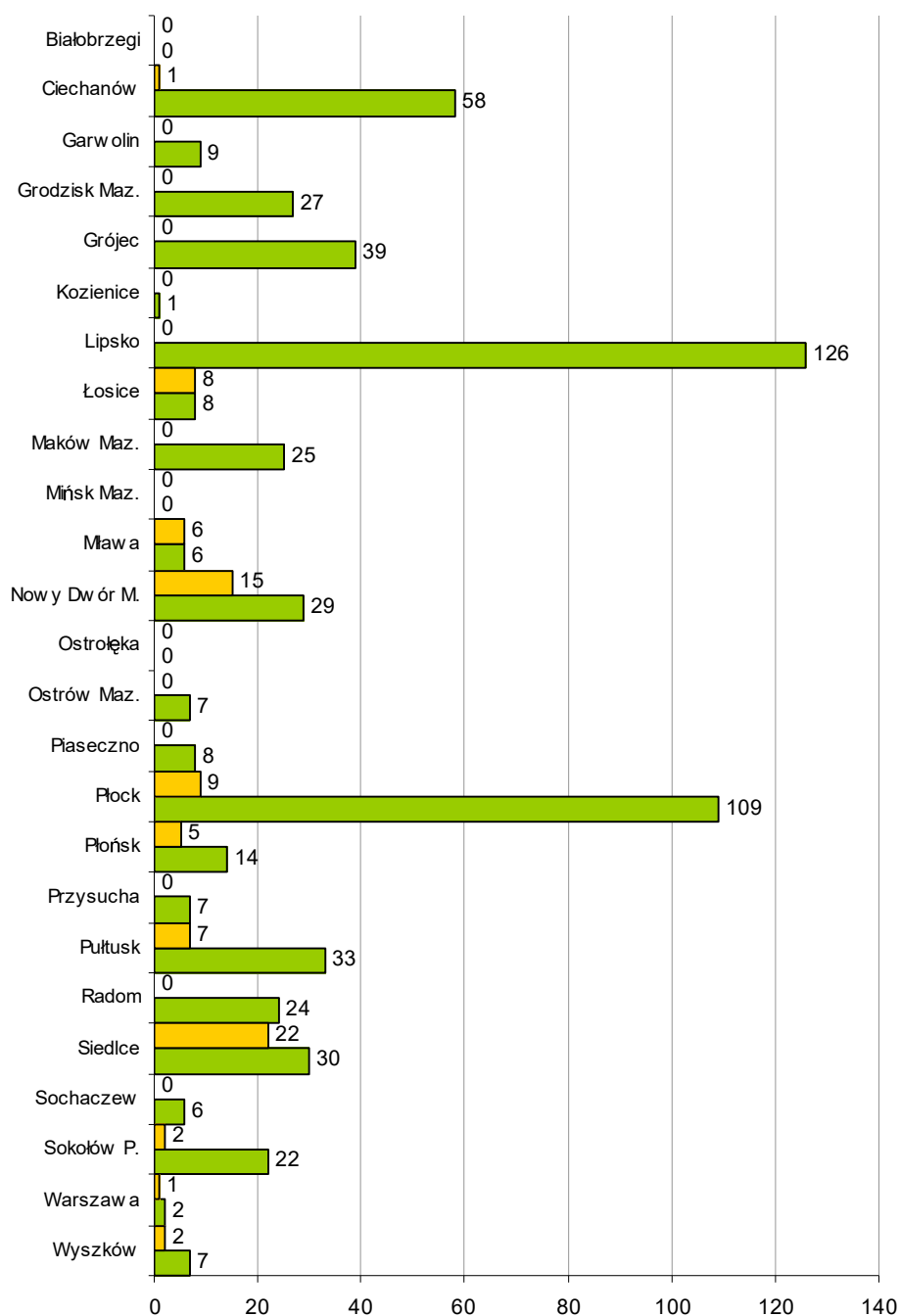
3.1.1.4. Plantacje nasienne ziemniaka

Tab.3.5. Średnia wielkość plantacji roślin rolniczych, w tym sadzeniaków ziemniaka w poszczególnych oddziałach w 2012 roku.

Lp.	Oddziały	Ogólna ilość ocenionych plantacji sztuk	Średnia wielkość plantacji ha	Ilość plantacji zdyskwalifikowanych sztuk	Ilość ocenianych plantacji ziemniaka sztuk	Średnia wielkość plantacji ziemniaka ha
1	Białobrzegi	0	0,00	0	0	0,00
2	Ciechanów	58	4,78	2	1	2,50
3	Garwolin	9	10,89	0	0	0,00
4	Grodzisk Maz.	27	10,83	2	0	0,00
5	Grójec	39	7,10	0	0	0,00
6	Kozienice	1	6,00	0	0	0,00
7	Lipsko	126	1,89	12	0	0,00
8	Łosice	8	1,14	0	8	1,14
9	Maków Maz.	25	5,90	1	0	0,00
10	Mińsk Maz.	0	0,00	0	0	0,00
11	Mława	6	1,57	0	6	1,57
12	Nowy Dwór M.	29	6,14	1	15	3,66
13	Ostrołęka	0	0,00	0	0	0,00
14	Ostrów Maz.	7	4,07	1	0	0,00
15	Piaseczno	8	7,94	0	0	0,00
16	Płock	109	5,36	5	9	2,39
17	Płońsk	14	5,16	1	5	3,33
18	Przysucha	7	5,21	0	0	0,00
19	Pułtusk	33	4,92	4	7	1,47
20	Radom	24	4,89	1	0	0,00
21	Siedlce	30	1,66	5	22	1,38
22	Sochaczew	6	8,15	0	0	0,00
23	Sokołów P.	22	5,51	1	2	1,00
24	Warszawa	2	2,01	0	1	0,02
25	Wyszków	7	2,71	0	2	1,50
	Ogółem	597	4,77	36	78	2,04

Wykres 3.5. Udział ilości plantacji nasiennych ziemniaka na terenie oddziałów do ogólnej ilości ocenianych plantacji w 2012 roku.

■ Ogólna ilość ocenianych plantacji - sztuk ■ Ilość ocenianych plantacji ziemniaka - sztuk

Rozkład upraw nasiennych plantacji ziemniaka na terenie województwa mazowieckiego przedstawia się tradycyjnie, czyli największą ilość plantacji posiada powiat Siedlce, następnie Łosice i Nowy Dwór Mazowiecki. Największa powierzchnia upraw sadzeniaka ziemniaka w tym roku jest na terenie powiatu Legionowo (Oddział Nowy Dwór Mazowiecki), gdzie 8 plantacji zostało założonych w jednym gospodarstwie na powierzchni 37,0 ha. Średnia powierzchnia plantacji roślin rolniczych w woj. mazowieckim wynosiła 4,77 ha a plantacji ziemniaka 2,04 ha.

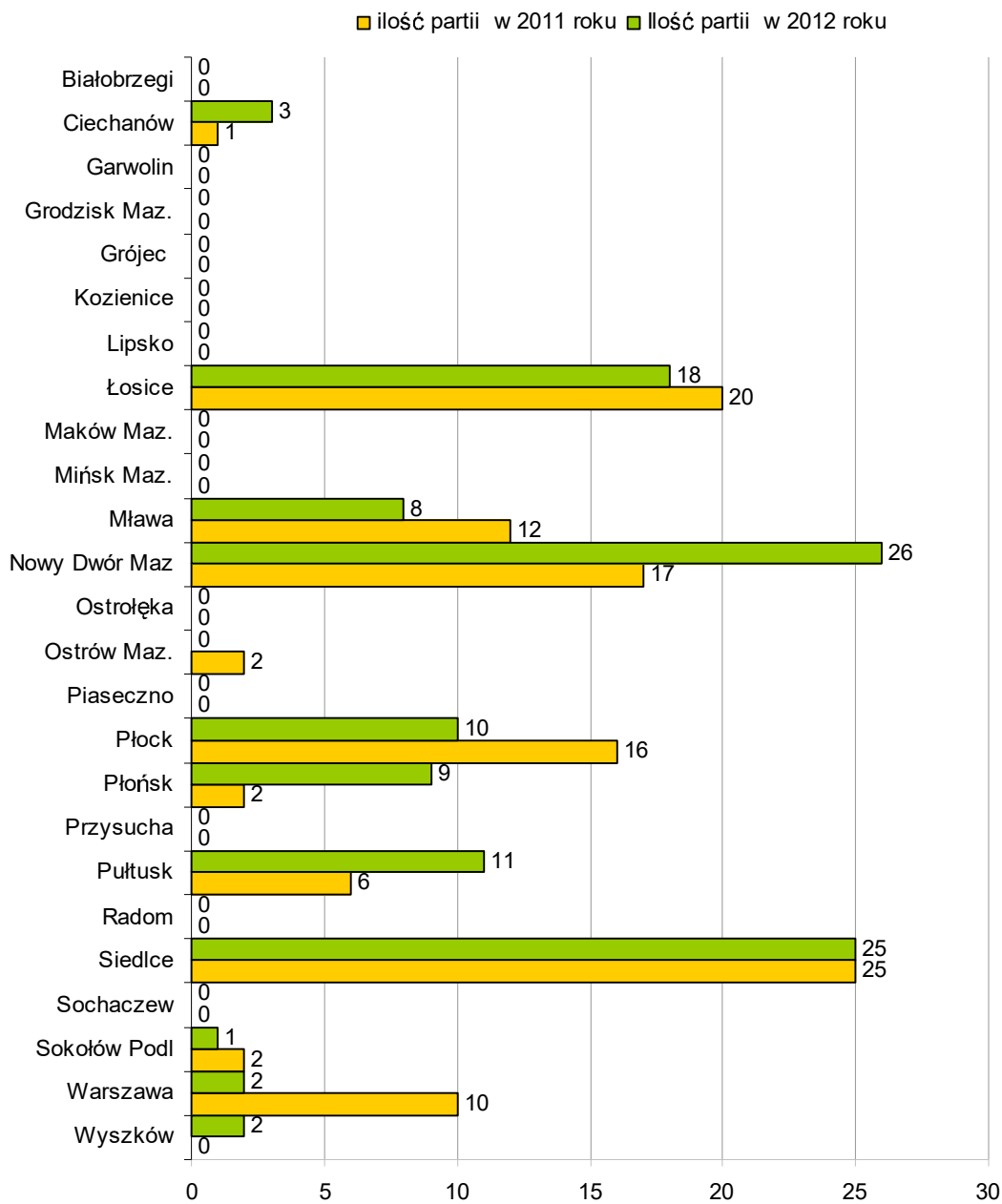
3.1.1.5. Ocena cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka

Tab. 3.6 Ocena cech zewnętrznych sadzeniaka ziemniaka w poszczególnych oddziałach w latach 2010-2012.

Lp.	Oddziały	2011		2012	
		partii	ton	partii	ton
1	Białobrzegi	0	0,00	0	0
2	Ciechanów	1	23,00	3	46,00
3	Garwolin	0	0,00	0	0,00
4	Grodzisk Mazowiecki	0	0,00	0	0,00
5	Grójec	0	0,00	0	0,00
6	Kozienice	0	0,00	0	0,00
7	Lipsko	0	0,00	0	0,00
8	Łosice	20	324,00	18	387,35
9	Maków Mazowiecki	0	0,00	0	0,00
10	Mińsk Mazowiecki	0	0,00	0	0,00
11	Mława	12	210,60	8	103,80
12	Nowy Dwór Maz.	17	424,00	26	700,23
13	Ostrołęka	0	0,00	0	0,00
14	Ostrów Mazowiecka	2	35,00	0	0,00
15	Piaseczno	0	0,00	0	0,00
16	Płock	16	209,12	10	180,00
17	Płońsk	2	60,00	9	158,90
18	Przysucha	0	0,00	0	0,00
19	Pułtusk	6	49,00	11	62,00
20	Radom	0	0,00	0	0,00
21	Siedlce	25	514,00	25	530,30
22	Sochaczew	0	0,00	0	0,00
23	Sokołów Podlaski	2	37,00	1	32,50
24	Warszawa	10	50,55	2	25,98
25	Wyszków	0	0,00	2	56,00
	Ogółem	113	1936,27	115	2283,06

Na przestrzeni lat 2010-2012 ilość plantacji i powierzchnia ha sadzeniaków ziemniaka zmniejszała się a wzrasta ilość przeprowadzanych ocen cech zewnętrznych. Występuje tendencja tworzenia i wprowadzania do obrotu partii sadzeniaków ziemniaka o mniejszym tonażu.

Wykres 3.6. Ilość partii poddanych ocenie cech zewnętrznych sadzeniaka ziemniaka w poszczególnych oddziałach

3.2. Nadzór nad materiałem siewnym

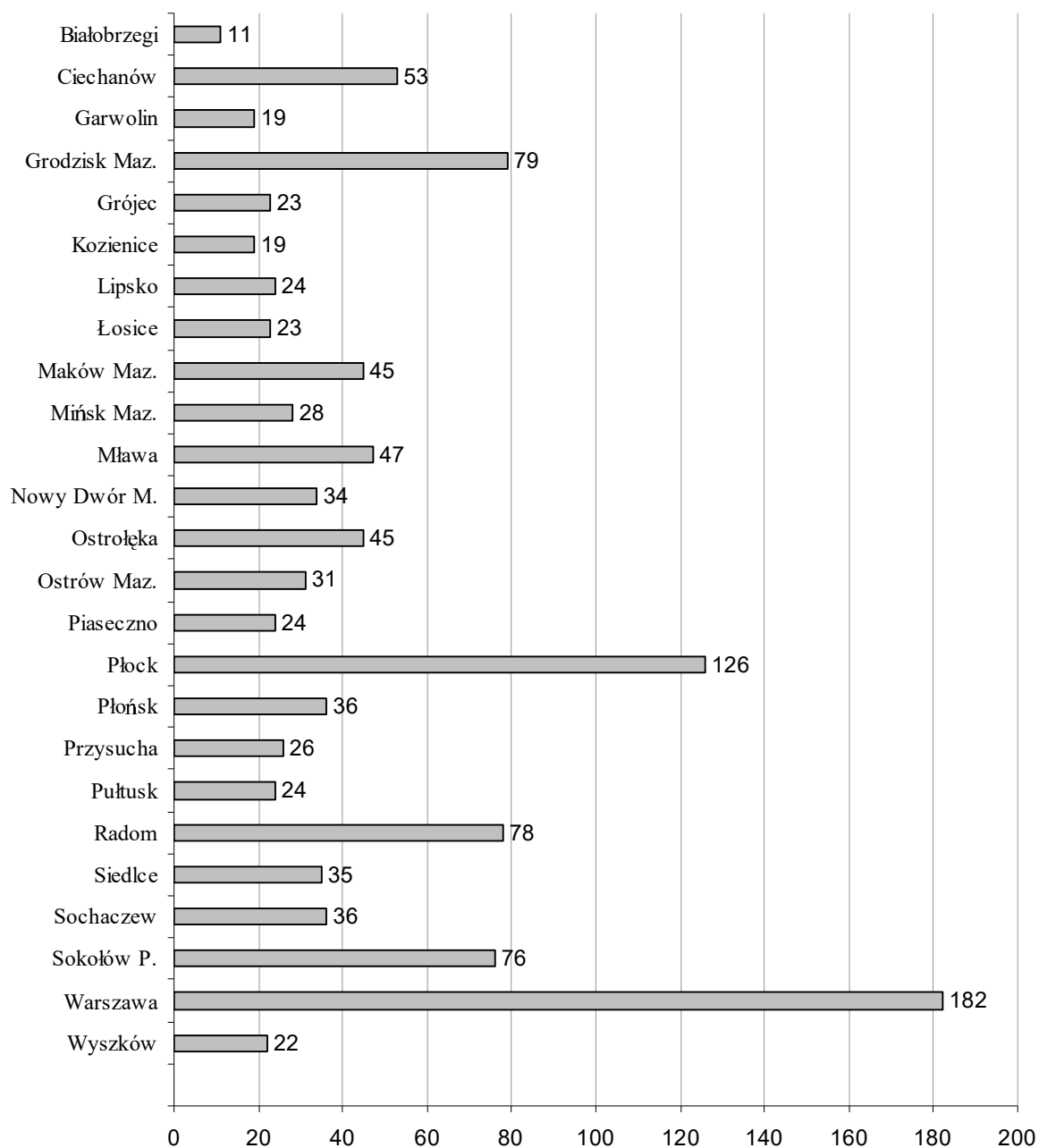
3.2.1. Wpis do rejestru przedsiębiorców i rolników prowadzących obrót materiałem siewnym

W 2012 roku wpisu do rejestru przedsiębiorców dokonywało się w oparciu o ustawę z 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (t.j Dz.U. z 2010 r. Nr 220 , poz. 1447 ze zm.) i ustawy z 26 czerwca 2003 roku o nasiennictwie (t.j Dz.U. z 2007r. Nr 41 poz, 271 ze zm) a wpisu do rejestru rolników w oparciu o ustawę o nasiennictwie.

Tab.3.7. Wpis do rejestru przedsiębiorców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2012 r.

Lp.	Oddział	Ilość przedsiębiorców wpisanych do rejestru- stan na dzień 31.12.2012	w tym	Wpis do rejestru rolników
			hurtownie	
1	Białobrzegi	11	0	0
2	Ciechanów	53	0	2
3	Garwolin	19	3	0
4	Grodzisk Maz.	79	25	2
5	Grójec	23	2	1
6	Kozienice	19	1	0
7	Lipsko	24	0	0
8	Łosice	23	1	0
9	Maków Maz.	45	2	3
10	Mińsk Maz.	28	0	0
11	Mława	47	4	1
12	Nowy Dwór M.	34	2	0
13	Ostrołęka	45	1	0
14	Ostrów Maz.	31	2	1
15	Piaseczno	24	0	3
16	Płock	126	2	3
17	Płońsk	36	1	2
18	Przysucha	26	1	0
19	Pułtusk	24	0	1
20	Radom	78	5	1
21	Siedlce	35	6	0
22	Sochaczew	36	1	1
23	Sokołów P.	76	5	3
24	Warszawa	182	13	0
25	Wyszaków	22	1	0
	Razem	1146	78	24

Wykres 3.7. Wpis do rejestru przedsiębiorców i rolników dokonujących obrotu materiałem siewnym według stanu na dzień 31.12.2012 r.

3.2.2. Kontrola materiału siewnego

W 2012 roku skontrolowano 805 podmiotów wytwarzających, prowadzących obrót materiałem siewnym, materiałem szkółkarskim roślin sadowniczych, materiałem rozmnożeniowym i nasadzeniowym roślin warzywnych i ozdobnych,
w tym:

- przedsiębiorców nasiennych, zarejestrowanych rolników 75
- innych (hurtownie, sklepy detaliczne) 187
- dostawców 528

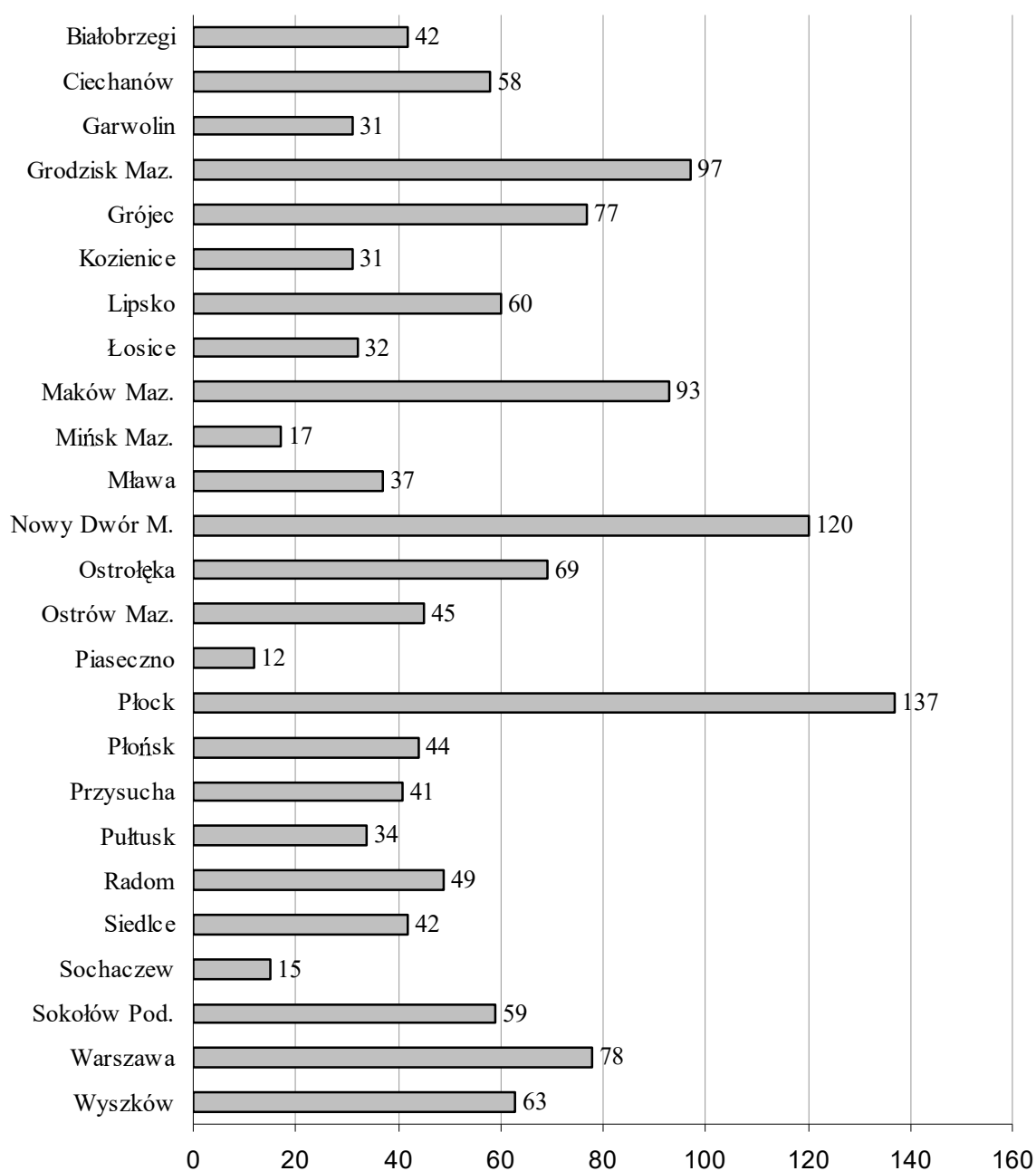
Ogółem przeprowadzono 1 383 kontrole, w tym:

- kontroli kompleksowych – 78
- kontroli problemowych – 1239
- kontroli sprawdzających – 28
- kontroli doraźnych – 38

Tab.3.8. Ilości przeprowadzonych kontroli materiału siewnego, dostawców i kwalifikatorów przez oddziały w 2012 r.

Lp.	Oddział	Ilość przeprowadzonych kontroli			
		materiału siewnego	dostawców	kwalifikatorów	ogółem
1	Białobrzegi	6	25	11	42
2	Ciechanów	40	6	12	58
3	Garwolin	8	23	0	31
4	Grodzisk Maz.	64	20	13	97
5	Grójec	27	45	5	77
6	Kozienice	11	20	0	31
7	Lipsko	11	13	36	60
8	Łosice	16	13	3	32
9	Maków Maz.	25	62	6	93
10	Mińsk Maz.	4	10	3	17
11	Mława	21	14	2	37
12	Nowy Dwór M.	21	93	6	120
13	Ostrołęka	9	46	14	69
14	Ostrów Maz.	10	35	0	45
15	Piaseczno	8	4	0	12
16	Płock	66	38	33	137
17	Płońsk	24	16	4	44
18	Przysucha	2	39	0	41
19	Pułtusk	20	8	6	34
20	Radom	20	29	0	49
21	Siedlce	23	12	7	42
22	Sochaczew	6	9	0	15
23	Sokołów Pod.	40	19	0	59
24	Warszawa	45	33	0	78
25	Wyszków	6	55	2	63
	Ogółem	533	687	163	1383

Wykres 3.8. Ilości przeprowadzonych kontroli ogółem przez oddziały w 2012 r.

Skontrolowano:

- 1) 2 188 partii roślin rolniczych – 7821 tony
- 2) 4 703 partii nasion roślin warzywnych o łącznej masie 389 482 kg
- 3) 1 073 035 szt. roślin materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego warzyw
- 4) 4 159 728 szt. materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych,
- 5) 8 703 102 szt. materiału szkółkarskiego ozdobnego

Tab. 3.9. Ilość materiału skontrolowanego, zakwestionowanego w kontroli i wyłączonego z obrotu w 2012 roku

Grupy Roślin	Liczba partii	J.m.	Skontrolowano			Liczba prób do oceny kontrolnej	Z tego nie odpowiadało wymaganiom		Wycofano z obrotu na podstawie decyzji
			Ogółem	W tym materiału kat. standard/CA C	Mat. Niedopuszczony do obrotu wg art. 57 ustawy		ogółem	w tym na jakość	
Zboża ozime	298	ton	3 828,13	0,00	0,00	62	14,15	14,15	0,00
Zboża jare	252	ton	2 794,27	0,00	10,00	52	27,65	17,65	15,00
Kukurydza *	44	j.s.	7 304,00	0,00	0,00	2	0,00	0,00	0,00
	369	ton	439,66	0,00	0,00	27	12,33	12,33	2,60
Ziemniak	41	ton	387,89	0,00	0,00	15	0,00	0,00	0,00
Strączkowe	45	ton	84,59	0,00	0,01	0	0,01	0,00	0,01
Motylk. drobnonas.	45	ton	17,70	0,00	0,01	1	0,01	0,00	0,01
Trawy	1046	ton	165,02	0,00	0,98	56	5,62	4,57	4,99
Oleiste i włókniste	15	ton	2,72	0,00	0,00	4	0,00	0,00	0,00
Burak cukrowy	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	0	ton	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Burak pastewny	0	j.s.	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
	18	ton	2,23	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Inne rolnicze	15	ton	1,98	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Warzywa - nasiona	4703	kg	389 482,40	382 130,80	888,52	476	1 763,37	874,95	1 646,57
Drzewka owocowe		szt.	3 261 498	3 198 651	0	0	0	0	0
Krzewy jagodowe		szt.	227 345	227 345	0	0	0	0	0
Podkładki		szt.	275 249	213 949	0	0	0	0	0
Sadzonki truskawek		szt.	273 220	273 180	0	0	0	0	0
Inny materiał szkółkarski		szt.	122 416	65 561	0	0	0	0	0
Warzywa - rozmnoż. i nasdz.		szt.	1 073 035	0	0	0	0	0	0
w tym cebula dymka		kg	1 009 094	0	0	0	0	0	0
Materiał ozdobny		szt.	8 703 102	0	0	0	0	0	0

Z materiału siewnego znajdującego się w obrocie pobrano 673 próby kontrolne /jakość, gmo/ w tym z :

- roślin rolniczych – 197 szt.
- roślin warzywnych – 476 szt.

W wyniku kontrolnego badania laboratoryjnego nie odpowiadało wymaganiom jakościowym z uwagi na niską zdolność kiełkowania – 82 próby materiału siewnego, w tym:

- roślin rolniczych - 15
- warzywa (kategorii elitarny i kwalifikowany) - 4
- warzywa (kategorii Standard) – 31
- mieszanki traw - 32 próby na 55 ocenionych.

W czasie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- prowadzenie obrotu bez wymaganego wpisu do rejestru przedsiębiorców i rolników,
- brak tożsamości odmianowej materiału siewnego warzyw,
- brak aktualnych informacji o okresowej ocenie laboratoryjnej materiału siewnego znajdującego się w obrocie,
- w obrocie znajdował się materiał siewny niespełniający wymagań jakościowych (niska zdolność kiełkowania),
- brak dokumentu dostawcy lub wystawiony niezgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o nasiennictwie na będący w obrocie materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin warzywnych i ozdobnych,
- obrót materiałem szkółkarskim, rozmnożeniowym i nasadzeniowym bez oznakowania,
- nazwy odmian materiału siewnego roślin warzywnych podane na opakowaniach, fakturach zakupu były niezgodne z krajowym rejestrem lub wspólnotowym katalogiem,
- niezgodność zapisów nazwy odmiany na opakowaniach z zapisami na fakturze zakupu.

W wyniku postępowania kontrolnego na skutek stwierdzonych nieprawidłowości podjęto następujące działania:

- wydano 74 decyzje zakazujące obrotu materiałem siewnym niespełniającym obowiązującym wymaganiami ,
- wydano 2 decyzje zakazujące prowadzenia obrotu materiałem siewnym (obrót materiałem siewnym bez wpisu do rejestru przedsiębiorców),
- sporządzono 56 wystąpień pokontrolnych,
- wydano 84 zalecenia pokontrolne,
- nałożono 14 mandatów karnych na kwotę 2700 zł.

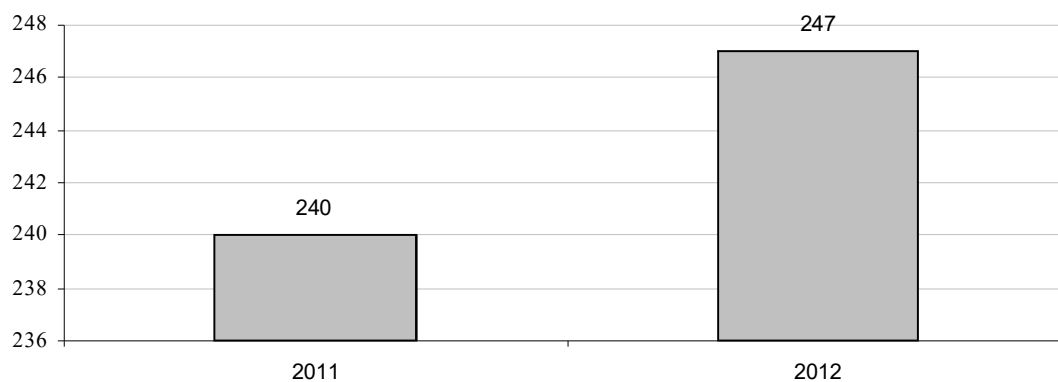
3.3. Rolnictwo ekologiczne

W 2012 roku **wydano 247 decyzji** na zastosowanie w rolnictwie ekologicznym materiału siewnego, materiału rozmnożeniowego i nasadzeniowego roślin warzywnych i ozdobnych, materiału szkółkarskiego nie wyprodukowanymi metodami ekologicznymi , zwanego „materiałem konwencjonalnym”.

Tab. 3.10. Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w 2011 - 2012 roku

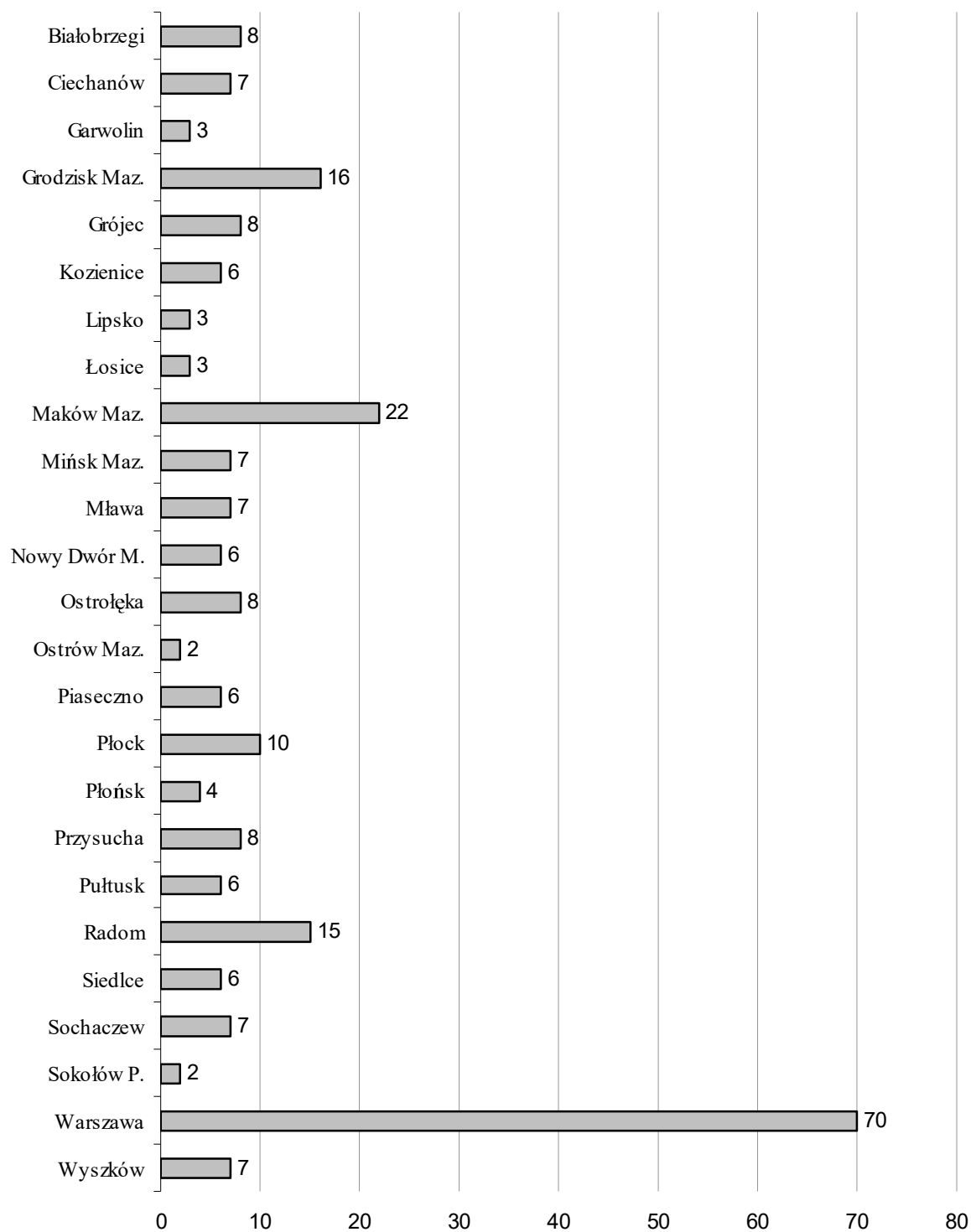
Lp.	Oddział	Rok 2011	Rok 2012
1	Białobrzegi	11	8
2	Ciechanów	6	7
3	Garwolin	9	3
4	Grodzisk Mazowiecki	9	16
5	Grójec	3	8
6	Kozienice	4	6
7	Lipsko	9	3
8	Łosice	3	3
9	Maków Mazowiecki	15	22
10	Mińsk Mazowiecki	7	7
11	Mława	11	7
12	Nowy Dwór Mazowiecki	9	6
13	Ostrołęka	9	8
14	Ostrów Mazowiecka	1	2
15	Piaseczno	6	6
16	Płock	19	10
17	Płońsk	5	4
18	Przysucha	6	8
19	Pułtusk	7	6
20	Radom	12	15
21	Siedlce	6	6
22	Sochaczew	7	7
23	Sokołów Podlaski.	4	2
24	Warszawa	53	70
25	Wyszków	9	7
	Ogółem	240	247

Wykres 3.9. Ilość wydanych decyzji ekologicznych w latach 2011- 2012

Ilość wydanych decyzji w 2012 roku zwiększyła się w stosunku do roku 2011

Wyk. 3.10 Liczba wydanych decyzji ekologicznych w poszczególnych oddziałach w 2012 roku

Ocena polowa materiału szkółkarskiego

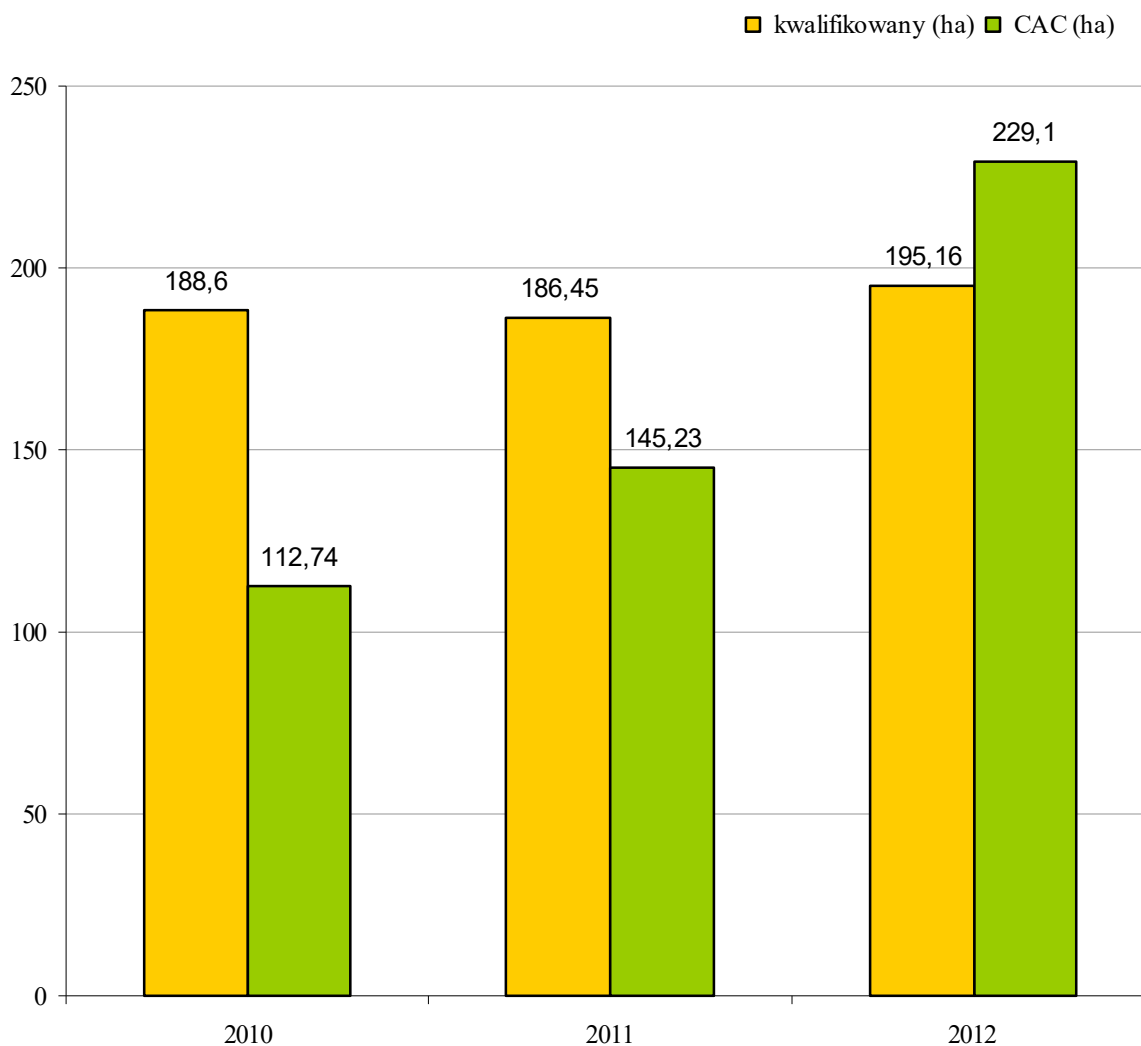
W 2012 roku dokonano oceny polowej materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych na pow. 195,16 ha. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpiło zwiększenie ocenianej powierzchni w kategorii elitarny i kwalifikowany o 8,71 ha.

Ocenę przeprowadzono w 75 gospodarstwach szkółkarskich w 24 powiatach.

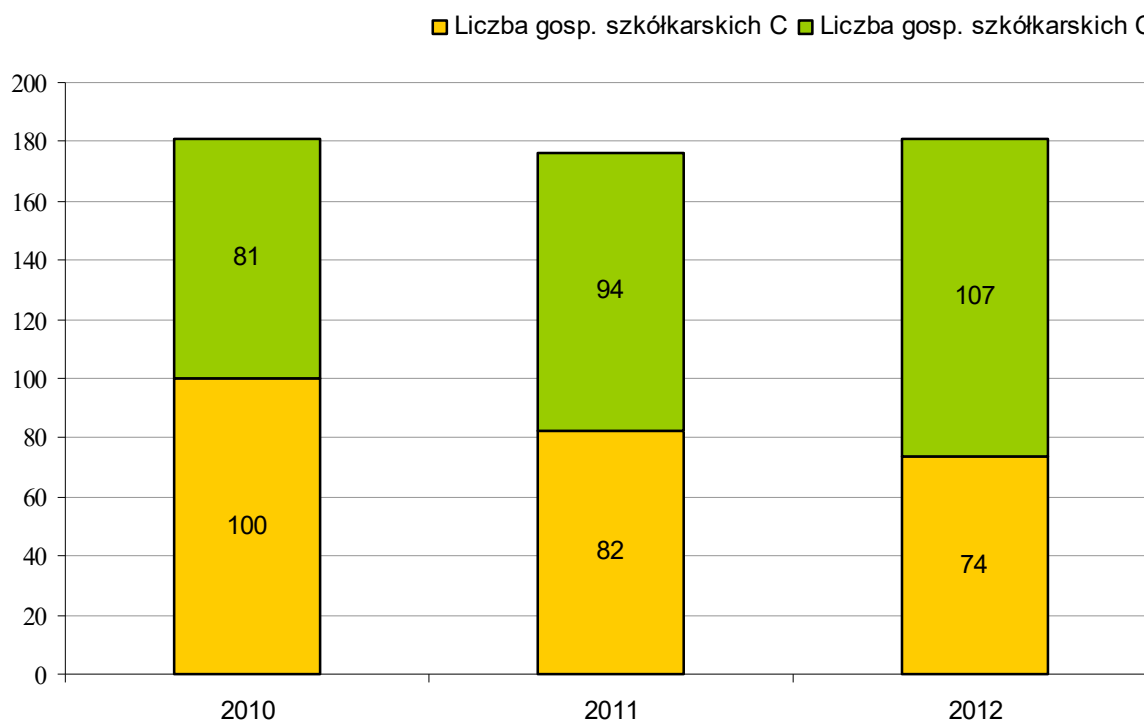
Zauważa się dużą tendencję wzrostową dla powierzchni ocenianych upraw szkółkarskich przy dużym spadku liczby gospodarstw szkółkarskich, w których wykonywana jest urzędowa ocena – kwalifikacja materiału szkółkarskiego.

W ciągu ostatnich lat następuje dalszy wzrost liczby plantacji materiału szkółkarskiego CAC i tak w roku 2011 zgłoszono 311 plantacji o powierzchni 145,23 ha, w roku 2012 zgłoszonych zostało 359 plantacji o ogólnej powierzchni 229,1 ha. Dostawcy wytwarzający niewielką ilość materiału szkółkarskiego na rynek lokalny decydują się na materiał szkółkarski w kategorii CAC.

Wykres 3.11. Powierzchnia kwalifikowanych i CAC upraw szkółkarskich (ha) w poszczególnych latach 2010- 2012.

Wykres 3.12. Liczba gospodarstw szkółkarskich ze względu na kat. CAC i kwalifikowany (C).

Największa powierzchnia ocenionych upraw szkółkarskich jest w oddziałach: Płock, Grójec, Białobrzegi, Sochaczew, Piaseczno.

Znaczącą powierzchnię wśród ocenianych rodzajów materiału szkółkarskiego w 2012 roku zajmują:

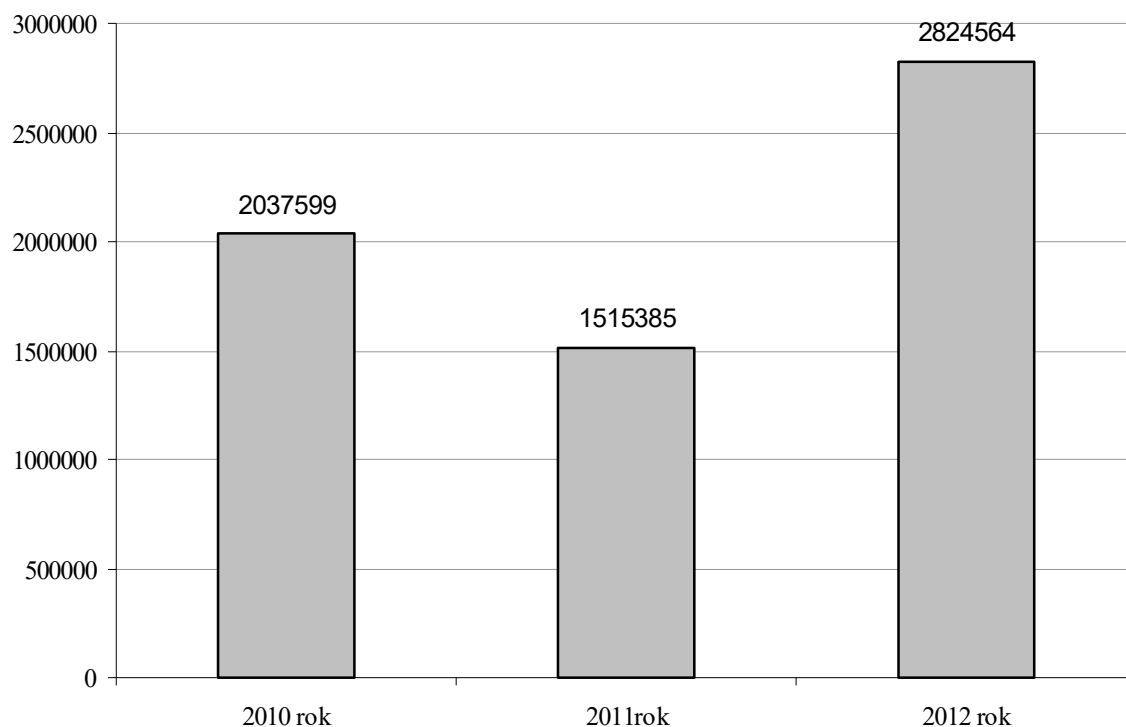
- szkółki drzewek owocowych – 91,22 ha,
- plantacje podkładek wegetatywnych 54,95 ha,
- szkółki krzewów jagodowych 21,55 ha ,
- plantacje krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek w kategorii elitarny 0,35 ha ,
- plantacje krzewów przeznaczonych do produkcji sadzonek w kategorii kwalifikowany 4,95 ha ,
- plantacje sadzonek truskawek w kategorii elitarny i kwalifikowany 9,46 ha,
- sad mateczny do pozyskiwania zrazów i sad mateczny do pozyskiwania nasion 8,75 ha,

Oceniany materiał szkółkarski spełniał wymagania jakościowe choć cechował się nieco gorszą jakością ze względu na opady śniegu w maju oraz gradu w lipcu. W szkółkach przemarzły drzewka jabłoni na podkładce M9 oraz drzewka wiśni i czereśni na czereśni ptasiej. Miało to wpływ na dyskwalifikację lub wcześniejszą decyzję dostawcy o wycofaniu z oceny materiału szkółkarskiego. Zmniejszyła się znacząco produkcja podkładek generatywnych z powodu niedoboru nasion z sadów nasiennych.

Najlepiej przetrzymały podkładki wegetatywne jabłoni P-60.

Wykres 3.13. Ilość zakwalifikowanych drzewek owocowych w latach 2010-2012.

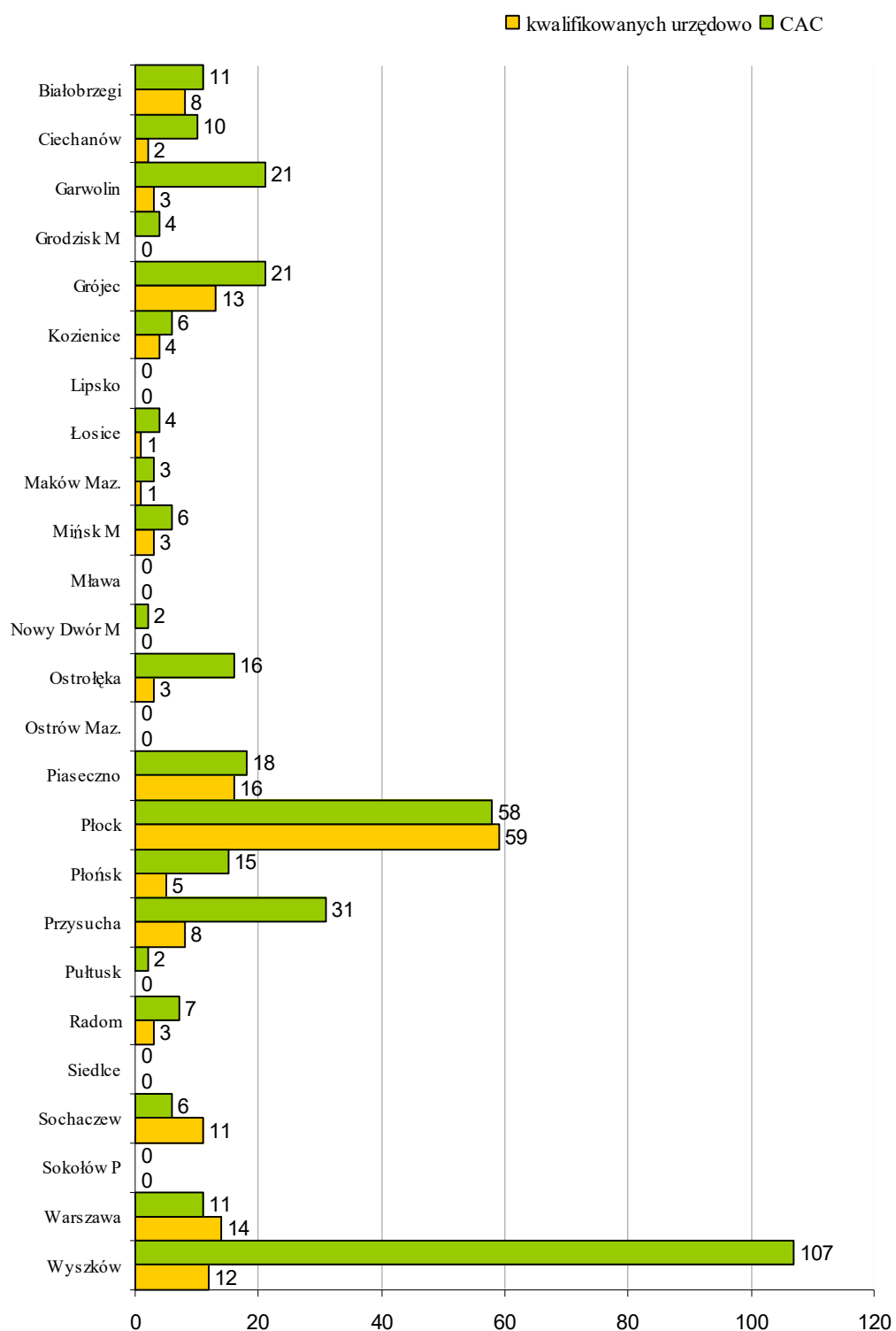
W roku 2012 na terenie woj. mazowieckiego bardzo duży udział w szkółkach drzewek owocowych stanowiły drzewka jabłoni - 2824564 szt.

Ilość zakwalifikowanych drzewek w kategorii kwalifikowany zwiększyła się o 1309179 szt. w stosunku do roku ubiegłego, również zdecydowanie wzrasta ilość drzewek owocowych w kategorii CAC - 4331513 sztuk drzewek owocowych. Łącznie wyprodukowano 7156077 szt. drzewek owocowych na terenie województwa mazowieckiego.

Tabela 3.11. Liczba plantacji kwalifikowanych urzędowo i CAC materiału szkółkarskiego w 2012 r. według oddziałów

Lp.	WIORiN Warszawa Oddział	Liczba plantacji wszystkich rodzajów materiału szkółkarskiego		Liczba drzew owocowych	
		kwalifikowanych urzędowo	CAC	Kwalifikowanyc h urzędowo	CAC
1	Białobrzegi	8	11	860600	1113500
2	Ciechanów	2	10	80932	45000
3	Garwolin	3	21	0	114100
4	Grodzisk Maz.	0	4	0	22780
5	Grójec	13	21	719400	123250
6	Kozienice	4	6	16300	120980
7	Lipsko	0	0	0	0
8	Łosice	1	4	0	0
9	Maków Maz.	1	3	0	15000
10	Mińsk Maz.	3	6	1480	9524
11	Mława	0	0	0	0
12	Nowy Dwór M.	0	2	0	7700
13	Ostrołęka	3	16	36860	207080
14	Ostrów Maz.	0	0	0	0
15	Piaseczno	16	18	293750	176000
16	Płock	59	58	594720	1119599
17	Płońsk	5	15	3750	1450
18	Przysucha	8	31	28600	245150
19	Pułtusk	0	2	0	29340
20	Radom	3	7	0	32650
21	Siedlce	0	0	0	0
22	Sochaczew	11	6	21150	1000
23	Sokołów P.	0	0	0	0
24	Warszawa	14	11	80932	32830
25	Wyszków	12	107	86090	914580
	Razem	166	359	2824564	4331513

Wykres 3.14. Liczba plantacji kwalifikowanych urzędowo i CAC materiału szkółkarskiego w 2012 r. według oddziałów

Najwięcej plantacji materiału szkółkarskiego roślin sadowniczych kategorii kwalifikowany i CAC jest w oddziałach: Wyszaków, Płock, Przysucha Grójec, Piaseczno, Garwolin, Warszawa.

Korelacje pomiędzy materiałem szkółkarskim zakwalifikowanym urzędowo a CAC w oddziałach przedstawia wykres:

Wykres 3.15. Proporcje produkcji w kategorii kwalifikowany i CAC, według rodzajów materiału szkółkarskiego sadowniczego w 2012 roku

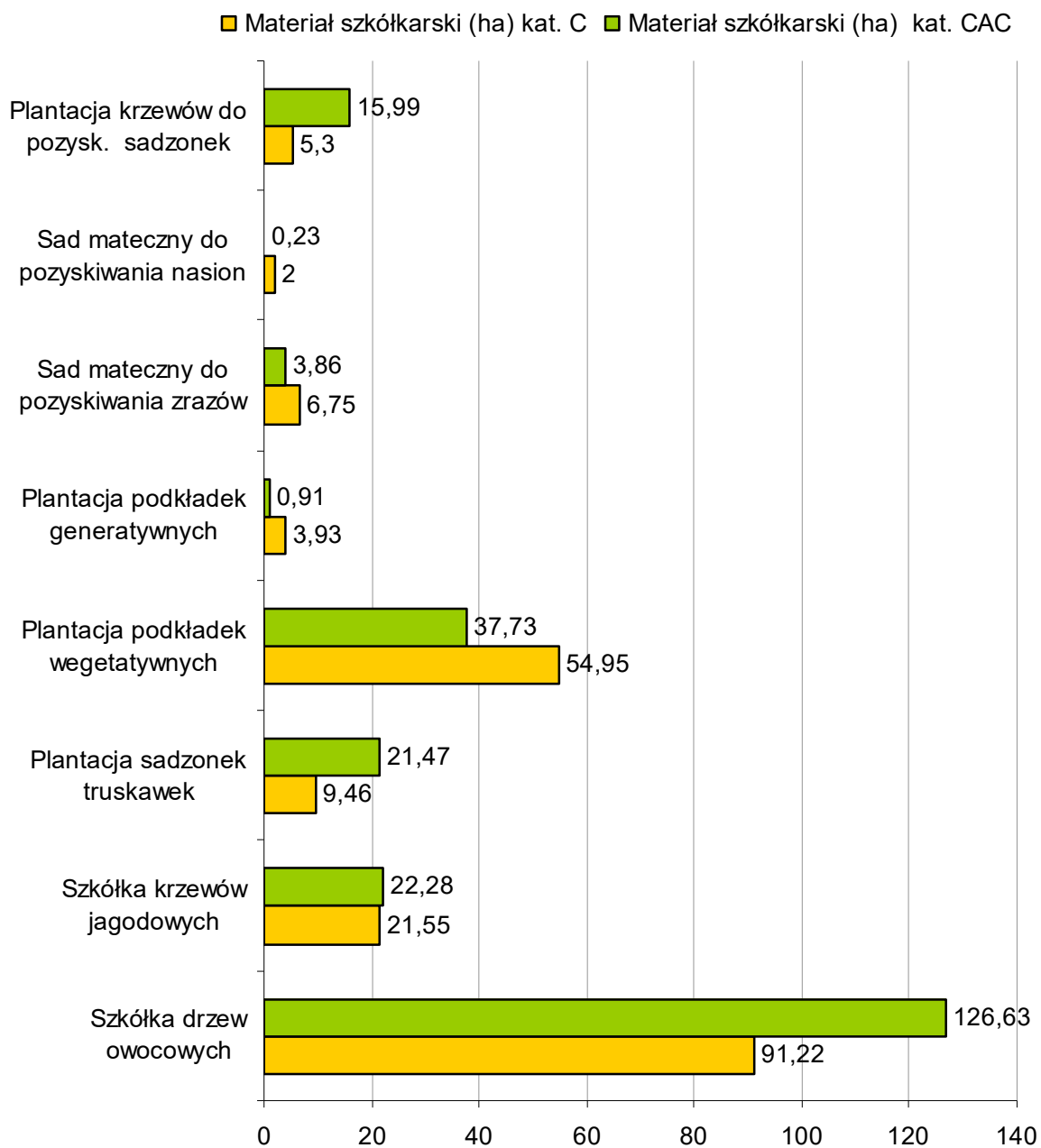

Tabela 3.12. Liczba materiału szkółkarskiego kategorii CAC i kwalifikowany (C) w 2011-2012 roku.

Lp.	Gatunek	Drzewa, krzewy, sadzonki (sztuk)			
		CAC		kwalifikowane urzędowo	
		2011 rok	2012 rok	2011rok	2012 rok
1	Brzoskwinia	17752	13632	5400	7932
2	Czereśnia	83620	86018	132030	152090
3	Grusza	30250	59217	60700	75820
4	Jabłoń domowa	2153978	3242293	1623160	2414750
5	Morela	12198	35430	17075	6940
6	Śliwa domowa	81064	580123	39060	29940
7	Śliwa japońska	0	5900	0	0
8	Wiśnia	148845	308870	47660	69180
9	Orzech włoski	50	30	0	0
10	Agrest	252988	258688	178500	90650
11	Borówka wysoka	235355	520570	0	0
12	Porzeczka czarna	670852	1158052	2512550	771000
13	Porzeczka czerwona	244478	793918	2126900	1066200
14	Leszczyna	7350	6500	0	0
15	Malina	3043	6800	0	0
16	Jeżyna	7415	11850	0	0
17	Żurawina wielkoowocowa	2850	5050	0	0
18	Truskawka	681050	2229920	4601460	3732300
19	Poziomka	0	20000	0	0

W latach 2011-2012 produkcja materiału szkółkarskiego sadowniczego w kategorii C i CAC wzrasta. Na terenie woj. mazowieckiego znajdują się dostawcy posiadający gospodarstwa o dużej powierzchni upraw szkółkarskich 10 - 20 ha, którzy decydują się na wytwarzanie materiału szkółkarskiego kategorii elitarny i kwalifikowany.

4. Diagnostyka laboratoryjna

4.1. Badania laboratoryjne

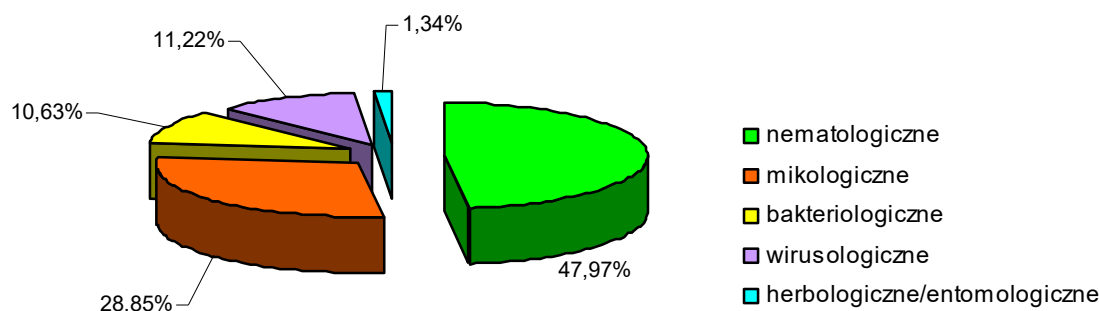
4.1.1. Działalność diagnostyczna Laboratorium Wojewódzkiego WIORiN

W 2012 roku w laboratorium fitosanitarnym Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie przebadano ogółem **12 248 próbek** roślin, produktów roślinnych i przedmiotów, wykonując **17 045 analiz laboratoryjnych**.

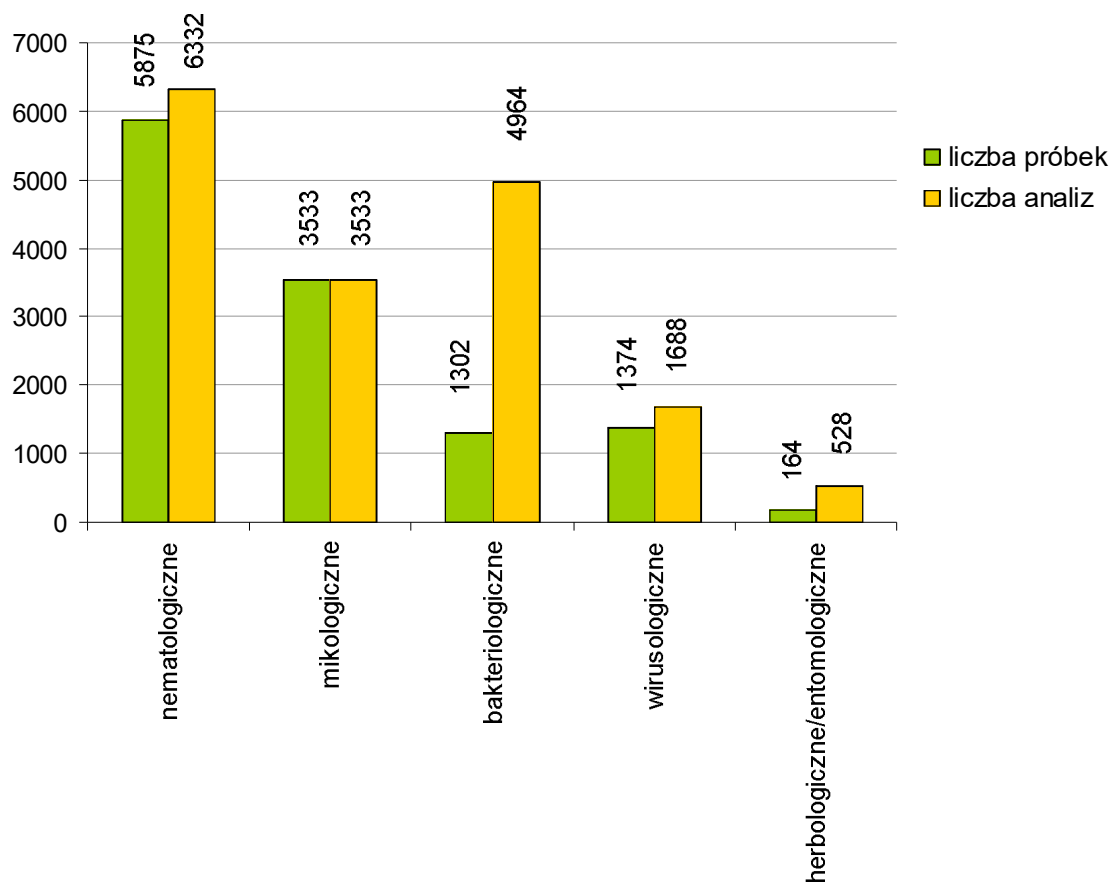
Jak przedstawiono na wykresie 4.1. wśród wykonywanych analiz dominowały:

- analizy nematologiczne – liczba przebadanych po kątem obecności nicieni wyniosła **5 875 próbek** (47,97 % ogółu przebadanych próbek).
- analizy mikologiczne – liczba przebadanych pod kątem obecności organizmów grzybowych wyniosła **3 533 próbek** (28,85 % ogółu przebadanych próbek).
- analizy bakteriologiczne - liczba przebadanych próbek na obecność bakterii kwarantannowych wyniosła **1 302 próbek** (10,63 % ogółu przebadanych próbek).
- analizy wirusologiczne - liczba przebadanych próbek na obecność wirusów i organizmów wirusopodobnych wyniosła **1 374 próbek** (11,22 % ogółu przebadanych próbek).
- analizy entomologiczne i herbologiczne - liczba przebadanych pod kątem występowania szkodników owadzi oraz chwastów roślin wyniosła **164 próbek** (1,34 % ogółu przebadanych próbek).

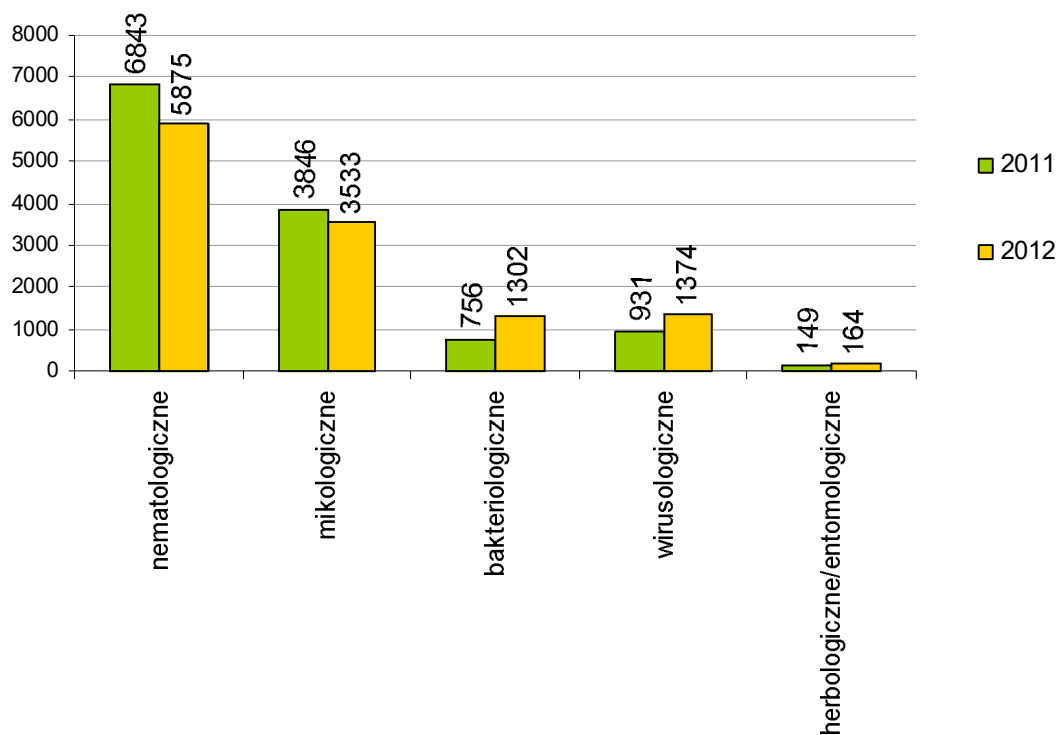
Wykres 4.1. Procentowy udział próbek badanych na obecność poszczególnych grup organizmów w ogólnej liczbie próbek w laboratorium wojewódzkim w 2012 r.

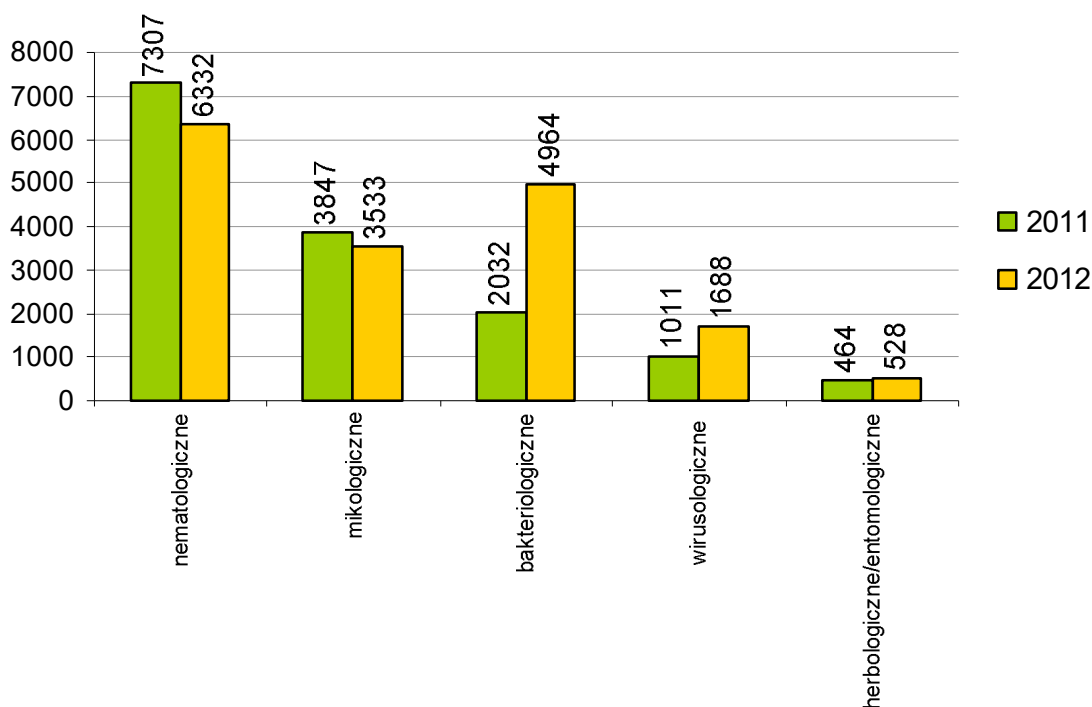
Wykres 4.2. Liczba przebadanych próbek i wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2012 r.

Wykres 4.3. Porównanie liczby przebadanych próbek w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2011r. i 2012 r.

Wykres 4.4. Porównanie liczby wykonanych analiz w poszczególnych pracowniach Laboratorium Wojewódzkiego w 2011r. i 2012 r.

- **Pracownia nematologii/entomologii/herbologii:**

W pracowni nematologii/entomologii/herbologii ogółem przebadano na obecność organizmów szkodliwych **6 039 próbek**, wykonując **6 860 analiz laboratoryjnych**. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoża uprawowych na obecność cyst mątwików z rodzaju *Globodera* (4 166 próbek). Ponadto, w ramach obowiązku przebadania gleby na obecność nicieni, przed założeniem plantacji materiałów rozmnożeniowych wykonano badania gleby na obecność nicieni z rodzaju *Longidorus spp.* i *Xiphinema spp.* – 304 próbek. Badano również nasiona cebuli, cebulki kwiatów oraz cebuli dymki pod kątem obecności niszczyka zjadliwego *Ditylenchus dipsaci* – 1 277 próbek oraz niszczyka ziemniaczaka *Ditylenchus destructor*- 8 próbek.

Liczba przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka pod kątem występowania niszczyka ziemniaczaka *Ditylenchus destructor* wynosiła 223 próbek a guzaków *Meloidogyne spp.* 215. Ponadto, w ramach monitoringu występowania węgorka sosnowca *Bursaphelenchus xylophilus* przebadano 91 próbek: drewna, produktów drzewnych i materiału opakowaniowego z drewna iglastego pochodzącego z Portugalii, porażenia przez nicienia nie stwierdzono. Badano również 19 próbek roślin akwariowych na obecność nicieni z rodzaju *Hirschmaniella*, porażenia tym nicieniem nie stwierdzono.

W kierunku występowania szkodników owadzych przebadano 432 próbki materiału roślinnego, były to sadzonki roślin ozdobnych i uprawnych, świeże owoce, produkty magazynowe. Dla próbek: nasion porzeczki, maku, kminku i błonnika, łącznie 65 próbek, poszukiwano występowanie różnych szkodników kwarantannowych. Największą grupę stanowiły owoce mandarynek, brzoskwiń i nektarynek badanych w kierunku owocanki południówki *Ceratitis capitata* – 36 próbek oraz rośliny storczyków na obecność wciornastka palmowego *Trips palm i-* 22 próbki. Przebadano również 20 próbek owoców pomidora na obecność skośnika pomidorowego *Tuta absoluta*. W ramach monitoringu do laboratorium dostarczono także 7 próbek w postaci pułapek lepowych, w kierunku poszukiwania obecności stonki kukurydzianej *Diabrotica virgifera*.

Tabela 4.1. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2012 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Kierunek badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
NICIENIE				
<i>Globodera rostochiensis</i> i <i>Globodera pallida</i>	4 166	4188	21	Wykryto <i>Globodera rostochiensis</i>
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	1 277	1 277	-	7 próbek przebadanych w Oddziale Granicznym
<i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i>	304	307	3	2 wykrycia <i>Longidorus spp</i> (niekwarantannowy) oraz 1 wykrycie <i>Xiphinema spp</i> (niekwarantannowy)
<i>Ditylenchus destructor</i>	223	224	1	Wykryto <i>Ditylenchus destructor</i>
<i>Meloidogyne fallax</i> i <i>Meloidogyne chitwoodi</i>	215	215	-	
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	91	92	-	1 próbka przebadana w Oddziale Granicznym
<i>Hirschmaniella spp.</i>	19	19	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Apchelenchoides spp.</i>	10	10	-	
SZKODNIKI OWADZIE I NASIONA				
Szkodniki owadzie (kwar.)	432	433	-	
<i>Ceratitis capitata</i>	36	37	-	
<i>Trips palmi</i>	22	22	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tuta absoluta</i>	20	20	-	
<i>Diabrotica virgifera</i>	7	7	-	
<i>Grapholita molesta</i>	6	6	1	Wykryto <i>Grapholita molesta</i>
Szkodniki owadzie/nasiona chwastów (kwar.)	1	1	-	
Szkodniki magaz./nasiona chwastów (kwar.)	1	1	-	
Nasiona	1	1	-	

- **Pracownia mikologii:**

W pracowni mikologicznej liczba przebadanych próbek w kierunku obecności grzybów i organizmów grzybopodobnych wynosiła **3 533 i 3 533 analiz** laboratoryjnych. W grupie tej przeważały badania gleby i podłoży uprawowych na obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba *Synchytrium endobioticum* - 3 513 próbek. Badania prowadzone były w celu utrzymania statusu powiatów uznanych za wolne od grzyba oraz badania próbek gleby z pól przeznaczonych pod uprawę sadzeniaków ziemniaka i roślin przeznaczonych do sadzenia, a także z upraw ziemniaków odmian nieodpornych lub o nieustalonej odporności na grzyba. Ponadto, przebadano 5 próbek roślin truskawki pod kątem występowania *Phytophthora fragariae* var. *fragariae* (czerwonej zgnilizny korzeni truskawek). W ramach kontroli nasadzeń drzewiastych roślin ozdobnych i leśnych przebadano 14 próbek tego materiału na obecność *Phytophthora ramorum*. W badanych próbach dostarczonych do laboratorium nie wykryto obecności tego patogena. Przebadano również jedną próbkę owoców pomidora na obecność grzybów fitopatologicznych – wykryto w tej próbce *Fusarium spp.*

Tabela 4.2. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2012 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	Uwagi
<i>Synchytrium endobioticum</i>	3 513	3 513	0	-
<i>Phytophthora ramorum</i>	14	14	0	-
<i>Phytophthora fragariae</i> var. <i>fragariae</i>	5	5	0	-
<i>Fusarium spp.</i>	1	1	0	-

- **Pracownia bakteriologii:**

W pracowni bakteriologicznej przebadano **1 302 próbek** bulw ziemniaków na obecność występowania bakterii kwarantannowych: *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* i *Ralstonia solanacearum*. Ogółem wykonano **4 964 analiz** laboratoryjnych, w tym:

- 3008 testem IF (immunofluorescencji),
- 684 testem FISH (fluorescent in situ hybridisation),
- 667 metodą hodowlaną,
- 273 testem biologicznym,
- 232 testem patogeniczności.

Porażenie bakterią kwarantannową *Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus* stwierdzono w 232 próbkach bulw ziemniaków.

Tabela 4.3. Zestawienie liczby próbek i analiz w 2012 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>	1302	3662	232	17,8%	Wykryto <i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>sepedonicus</i>
<i>Ralstonia solanacearum</i> (Smith) Yabuuchi et al.		1 302	-	-	

- **Pracownia wirusologii:**

W pracowni wirusologicznej ogółem przebadano **1 374 próbki** materiału roślinnego na obecność wirusów i organizmów wirusopodobnych. Najliczniejszą pozycję stanowiły badania materiału szkółkarskiego na występowanie wirusa szarki *Plum pox potyvirus* – 725 próbek (w tym 22 próbki porażone). Wirusa pierścieniowej plamistości pomidora *Tomato ringspot virus* poszukiwano w 229 próbkach roślin pelargonii, a w 110 próbkach roślin niecierpka wirusa brązowej plamistości pomidora *Tomato spotted wilt virus*.

Przebadano również 80 próbek w kierunku występowania wirusów *Apple chlorotic leaf spot virus* (porażenie tym wirusem stwierdzono w 5 próbkach) i *Apple mosaic virus* oraz 80 próbek na obecność wirusów *Prune dwarf virus* i *Prunus necrotic ringspot virus*.

Brak obecności wiroida *Chrysanthemum stunt viroid* potwierdzono w 33 próbkach złocieni. Ponadto w ramach monitoringu przebadano metodą elektroforezy powrotnej 20 próbek kwalifikowanego materiału siewnego sadzeniaków ziemniaka na obecność wrzecionowatości bulw ziemniaka *Potato spindle tuber viroid*.

Prowadzono również badania owoców pomidora (w obrocie i pochodzących z innych państw członkowskich) na obecność wirusa mozaiki pepino *Pepino mosaic virus*- przebadano 20 próbek. Porażenie tym patogenem stwierdzono w 4 próbkach pomidora.

Tabela 4.4 Zestawienie liczby próbek i analiz w 2012 r. (uszeregowanie najważniejszych grup badań wg ilości przebadanych próbek)

Rodzaj badania	Liczba próbek badanych	Liczba analiz	Liczba próbek porażonych	% próbek porażonych	Uwagi
<i>Plum pox potyvirus</i>	725	725	22	3%	Wykryto <i>Plum pox potyvirus</i>
<i>Tomato ringspot virus</i> (ToRSV)	229	229	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Tomato spotted wilt virus</i>	110	110	-	-	Badania w Oddziale Granicznym
<i>Prune dwarf virus</i> (PDV)	80	80	-	-	
<i>Prunus necrotic ringspot virus</i> (PNRSV)		80	-	-	
<i>Apple chlorotic leaf spot virus</i> (ACLSV)	80	80	5	6,25%	Wykryto <i>Apple chlorotic leaf spot virus</i>
<i>Apple mosaic virus</i> (ApMV)		80	-	-	
<i>Chrysanthemum stunt viroid</i> (CSVd)	33	33	-	-	
<i>Pepino mosaic virus</i>	20	20	4	20%	Wykryto <i>Pepino mosaic virus</i>
<i>Potato spindle tuber viroid</i> (PSTVd)	20	20	-	-	

• **Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka ze zbioru 2012:**

W pracowni wirusologicznej badano również kwalifikowany materiał siewny sadzeniaków ziemniaka. Ogółem przebadano **77 próbek** sadzeniaków ziemniaka na obecność następujących wirusów jakościowych:

- Potato leafroll virus (PLRV) – liścierzewka,
- Potato virus Y (PVY) – smugowatość,
- Potato mosaic virus (PVM) – wirus M ziemniaka

Z przebadanych próbek sadzeniaków ziemniaka zakwalifikowano ogółem 56 próbek, zdyskwalifikowano 21 próbek z powodu ponadnormatywnego porażenia wirusami.

Tabela 4.5. Ocena laboratoryjna sadzeniaków ziemniaka w 2012 r.

Laboratoryjna ocena zdrowotności sadzeniaków ziemniaka							
ocena	objęto oceną		zakwalifikowano		zdyskwalifikowano		
	plantacji	ha	plantacji	ha	plantacji	ha	%
ogółem w tym:	77	158,12	56	113,94	21	44,18	28%
jedynie w próbie oczkowej	35	61,24	23	39,15	12	22,09	14%
w próbie oczkowej i teście ELISA	42	96,88	33	74,79	9	22,09	14%

4.2. Rozwój bazy diagnostycznej Inspekcji

4.2.1. Działania w kierunku poprawy warunków technicznych, w tym zapewnienia bezpieczeństwa fitosanitarnego

Funkcjonowanie Laboratorium Wojewódzkiego opiera się na dobrze wykwalifikowanym personelu diagnostycznym oraz wyposażeniu pracowni diagnostycznych w specjalistyczny sprzęt laboratoryjny. Laboratorium Wojewódzkie spełnia zasady bezpieczeństwa fitosanitarnego poprzez wprowadzone w laboratorium różne rozwiązania organizacyjno-techniczne, np podział laboratorium na strefy o różnych poziomach zabezpieczeń, zastosowanie instalacji systemu wentylacji powietrza z odpowiednimi filtrami, zastosowanie systemu dezynfekcji ścieków technologicznych, posiadanie komór laminarnych do prac mikrobiologicznych II klasy bezpieczeństwa fitosanitarnego, stanowiących zabezpieczenie przed uwolnieniem organizmów szkodliwych do środowiska. Ponadto zapewniono wyższy standard realizacji badań poprzez uzupełnienie w nowe urządzenia specjalistyczne i pomocnicze.

W 2012 roku zmodernizowano pracownię mikologii dobudowując służbę w pracowni przeznaczonej do analiz na obecność grzyba *Synchytrium endobioticum*. Dodatkowo wydzielono pracownię przeznaczoną wyłącznie do badań innych grzybów fitopatologicznych. Ponadto w celu zapewnienia bezpieczeństwa ograniczono dostęp osób trzecich do laboratorium poprzez wydzielenie przedsionka dla klientów i zamontowanie drzwi z kodem dla osób upoważnionych.

4.2.2. Działania ukierunkowane na akredytację metod badawczych w Laboratorium Wojewódzkim

Laboratorium Wojewódzkie posiada akredytację (Nr AB 1167) od 23 marca 2010 roku. Laboratorium otrzymało Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego na cztery procedury badawcze. W marcu 2011 roku rozszerzyliśmy zakres akredytacji o kolejne trzy metody.

W listopadzie 2012 r. odbył się kolejny audit przeprowadzony przez audytorów Polskiego Centrum Akredytacji. W dniu 7 grudnia 2012 roku Polskie Centrum Akredytacji podjęło decyzję o utrzymaniu akredytacji Nr AB 1167. Obecny zakres akredytacji obejmuje metody badawcze przedstawione w tabeli 4.6.

Otrzymany Certyfikat jest potwierdzeniem wdrożonego w Laboratorium Systemu Zarządzania spełniającego wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Apl.2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” w zakresie planowania, przygotowania i wykonywania badań próbek gleby, roślin, produktów roślinnych i przedmiotów na obecność organizmów szkodliwych podlegających obowiązkowi zwalczania, jak również jest potwierdzeniem, że laboratorium posiada kompetencje w zakresie wykonywania określonych badań.

Tabela 4.6. Metody badawcze objęte systemem akredytacji w 2012 r.

Badane obiekty / Grupa obiektów	Metody badawcze	Procedury badawcze
Bulwy ziemniaka/materiał roślinny	Obecność bakterii <i>Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i> . Metody jakościowe: - Test immunofluorescencji pośredniej (IF) - Test FISH (ang. Fluorescent In Situ Hybridisation) - Test biologiczny i test patogeniczności na roślinach oberżyny - metoda hodowlana	Wykrywanie i identyfikacja <i>Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus</i> w bulwach ziemniaka. PB/B-01.00.00 wyd. 6 z dn. 28.11.2011 r.
	Obecność bakterii <i>Ralstonia solanacearum</i> Metoda jakościowa - Test immunofluorescencji pośredniej (IF)	Wykrywanie i identyfikacja <i>Ralstonia solanacearum</i> w bulwach ziemniaka. PB/B – 02.00.00 wyd.4 z dn. 28.11.2011 r.
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność zarodni przetrwalnikowych grzyba <i>Synchytrium endobioticum</i> Metody jakościowe: - Metoda Jellema	Wykrywanie i identyfikacja zarodni przetrwalnikowych <i>Synchytrium endobioticum</i> PB/M – 01.00.00 wyd. 5 z dn. 28.11.2011 r.
	Obecność nicieni <i>Globodera spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji z zastosowaniem automatycznego ekstraktora cyst, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Globodera</i> . PB/N – 01.00.00 wyd. 6 z dn. 28.11.2011 r.
Trociny, zrębki drewna, drewniane materiały opakowaniowe	Obecność nicieni <i>Bursaphelenchus spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda ekstrakcji nicieni – metoda Baermanna, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Bursaphelenchus</i> , grupa „ <i>xylophilus</i> ”. PB/N-04.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Gleba i podłoża uprawowe	Obecność nicieni <i>Longidorus spp.</i> i <i>Xiphinema spp.</i> Metody jakościowe: - Metoda z zastosowaniem aparatu Oostenbrinka, - Metoda mikroskopowa (morfologiczno-metryczna) do identyfikacji nicieni	Wykrywanie i identyfikacja nicieni z rodzaju <i>Longidorus</i> i <i>Xiphinema</i> . PB/N-03.00.00 wyd. 4 z dn. 28.11.2011 r.
Materiał roślinny – rośliny <i>Prunus</i>	Obecność <i>Plum pox potyvirus</i> Metody jakościowe: - Test Elisa	Wykrywanie <i>Plum pox potyvirus</i> testem Elisa PB/W-01.00.00 wyd. 5 z dn. 28.11.2011 r.

4.3. Nadzór merytoryczny nad działalnością diagnostyczną Inspekcji

4.3.1. Porównania międzylaboratoryjne/badania biegłości

Laboratorium Wojewódzkie w 2012 roku brało udział w 2 porównaniach międzylaboratoryjnych, których organizatorami byli: Centralne Laboratorium GIORiN oraz Terenowa Stacja Doświadczalna IOR-PIB w Rzeszowie.

Tabela 4.7. Udział Laboratorium Wojewódzkiego w porównaniach międzylaboratoryjnych w 2012 r.

Metoda badawcza	Organizator porównań międzylaboratoryjnych	Obiekty badań lub materiały	Wynik porównań międzylaboratoryjnych
Metoda makroskopowa	Terenowa Stacja Doświadczalna IOR-PIB w Rzeszowie	5 próbek <i>Diabrotica virgifera</i>	Z*
Metoda morfologiczno – metryczna	Centralne Laboratorium GIORiN Nr AB 1205	3 próbki (fragmenty plechy na agarze) – <i>Phytophthora ramorum</i>	Z*

* Z - ocena zadowalająca

Uzyskane wyniki z porównań międzylaboratoryjnych w 2012 r. i ubiegłych latach świadczą o wysokich kompetencjach kadry diagnostycznej Laboratorium Wojewódzkiego oraz o tym, że udział pracowników w szkoleniach specjalistycznych daje oczekiwane rezultaty.

4.3.2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Laboratorium Wojewódzkiego.

W ramach poszerzania wiedzy specjalistycznej i kwalifikacji zawodowych pracownicy laboratorium brali udział w szkoleniach specjalistycznych związanych z wykonywaniem analiz diagnostycznych na obecność organizmów kwarantannowych i niekwarantannowych.

W temacie tym przeszkolonych zostało 9 pracowników merytorycznych. Szkolenia organizowane były przez GIORiN – Centralne Laboratorium oraz jednostki zewnętrzne. Wszystkie szkolenia specjalistyczne, w których uczestniczyli pracownicy merytoryczni, zostały ocenione jako skuteczne, potrzebne i przyniosły oczekiwane rezultaty.

Pracownicy Laboratorium przeszkoleni zostali również w zakresie zagadnień związanych z Systemem Zarządzania Laboratorium. Szkolenia zewnętrzne dotyczyły: nowelizacji dokumentów PCA, walidacji metod, pracy niezgodnej z wymaganiami, organizacji badań porównawczych oraz szacowania niepewności metod badawczych.

Oceniając szkolenia z zakresu SZL należy stwierdzić, że szkolenia te są skutecznym narzędziem w utrzymaniu i doskonaleniu systemu zarządzania, są bardzo potrzebne i przynoszą zamierzone efekty. Podnoszą wśród pracowników laboratorium świadomość i istotę ważności wprowadzonego systemu zarządzania laboratorium.

5. Ocena laboratoryjna materiału siewnego.

5.1. Ocena laboratoryjna.

Laboratorium Oceny Nasion w okresie sprawozdawczym wykonało ocenę laboratoryjną 2 839 prób materiału siewnego.

Tabela 5.1 . Liczba ocenionych laboratoryjnie prób materiału siewnego wg typu oceny

Rodzaj oceny	Liczba prób	Udział [w %]
Ocena urzędowa - pierwotna	334	11,8
Ocena powtórna	57	2,0
Ocena okresowa (remanenty)	760	26,8
Zlecenia	957	33,7
Próby kontrolne	731	25,7
Razem	2839	100,0

Tabela 5.2. Liczba przebadanych partii materiału siewnego kategorii elitarny i kwalifikowany roślin rolniczych i warzywnych oraz ich masa w ocenie laboratoryjnej w 2012 r.

Grupa roślin	Oceniono laboratoryjnie		Zakwalifikowano		Zdyskwalifikowano		
	partii	ton	partii	ton	partii	ton	%
Razem rośliny rolnicze:	332	5501,3	299	5089,3	33	412,0	7,5
w tym:							
1. zbożowe, w tym:	245	4524,7	220	4141,6	25	383,1	8,5
- pszenica ozima	65	1407,7	59	1320,0	6	87,7	6,2
- pszenica jara	27	626,9	23	531,9	4	95,0	15,2
- jęczmień ozimy	5	67,2	5	67,2	0	0	0
- jęczmień jary	41	760,2	36	691,1	5	69,1	9,1
- żyto ozime	17	246,0	16	236,0	1	10,0	4,1
- pszenżyto ozime	57	968,8	53	879,6	4	89,2	9,2
- pszenżyto jare	0	0,0	0	0,0	0	0	0
- owies	28	369,4	23	337,3	5	32,1	8,7
kukurydza	5	78,6	5	78,6	0	0	0
2. pastewne, w tym	49	290,952	44	264,594	5	26,358	9,1
- strączkowe	20	184,5	17	171,5	3	13,0	7,0
- motylkowate drobnonasienne	16	62,7	14	49,3	2	13,4	21,3
- trawy	12	43,1	12	43,1	0	0	0
- inne rolnicze (facelia błękitna)	1	0,6	1	0,6	0	0,0	0
3. buraki	34	680,0	34	680,0	0	0	0
4. oleiste i włókniste - gorczyca biała	4	5,667	1	3,05	3	2,617	46,2
Razem rośliny warzywne:	2	0,693	2	0,7	0	0	0
w tym:							
- cebulowe	1	0,4	1	0,4	0	0	0
- korzeniowe	1	0,2	1	0,2	0	0	0
RAZEM ROŚ. ROL. I WARZYW.	334	5501,982	301	5089,957	33	412,025	7,5

Ogółem oceniono laboratoryjnie 334 partie materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych kategorii elitarny i kwalifikowany o łącznej masie 5 501,982 tony:

- zakwalifikowano 301 partii o masie 5 089,957 tony,
- zdyskwalifikowano 33 partie o masie 412,025 tony.

Najwięcej dyskwalifikacji zanotowano w grupie roślin oleistych i włóknistych – 46,2 % oraz w grupie roślin pastewnych – 9,1 %. W przypadku roślin oleistych dyskwalifikacje dotyczyły nasion gorczycy białej – 46,2%, natomiast w grupie roślin pastewnych – motylkowatych drobnonasiennych (koniczyny łąkowej) – 21,3%. Dla porównania w 2011 r. w przypadku gorczycy białej nie odnotowano żadnego przypadku dyskwalifikacji, natomiast w grupie roślin pastewnych procent dyskwalifikacji był wyższy i wynosił 17,8%

W 2012 r. zdyskwalifikowano 7,5% ocenianego materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych, podczas gdy w 2011 r. dyskwalifikacja była na poziomie 6,2%. Najczęstszym powodem dyskwalifikacji była niska zdolność kiełkowania nasion. Niekorzystne warunki atmosferyczne, które wystąpiły w czasie wegetacji roślin, spowodowały znaczne obniżenie plonów oraz negatywnie wpłynęły na jakość wytworzonego materiału siewnego.

5.1.1. Ogólne podsumowanie.

W stosunku do roku 2011 liczba prób materiału siewnego zgłoszona do urzędowej oceny laboratoryjnej, utrzymała się na porównywalnym poziomie, natomiast w przypadku wszystkich prób ocenianych w Laboratorium Oceny Nasion odnotowano wzrost o 4,4%. W 2012 r. pod nadzorem Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie znajdowały się początkowo 3 akredytowane laboratoria, oceniające materiał siewny roślin rolniczych lub warzywnych kategorii kwalifikowany. W trakcie sezonu z akredytacji laboratorium zrezygnowano w firmie PNOS Ożarów Mazowiecki. Pod nadzorem WIORiN Warszawa pozostały tylko laboratoria akredytowane oceniające materiał siewny roślin rolniczych (IHAR PIB Radzików i CN Warszawa).

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa zgodnie ze swymi właściwościami nałożonymi przez ustawę o nasiennictwie i ustawę o ochronie roślin pełni obowiązki urzędu kwalifikacyjnego oraz urzędu kontrolującego jakość materiału siewnego znajdującego się w obrocie na obszarze RP. Co roku w ramach urzędowej kontroli materiału siewnego pobierane są próby kontrolne z partii materiału siewnego roślin rolniczych i warzywnych wprowadzonych do obrotu lub partii ocenionych przez podmioty akredytowane. W 2012 r. liczba prób kontrolnych w stosunku do roku 2011 utrzymała się na podobnym poziomie.

W 2012 r. w Laboratorium Oceny Nasion wystawiono:

- 301** – świadectwa oceny laboratoryjnej
- 50** – świadectwa dla mieszanek nasiennych
- 2 538** – informacji o wynikach badania oraz informacji o dyskwalifikacji partii materiału siewnego
- 116** – międzynarodowych świadectw ISTA - „orange”.

W stosunku do poprzedniego roku ilość wydanych świadectw ISTA utrzymała się na podobnym poziomie.

W 2012 r. do oceny tożsamości odmianowej z materiału siewnego roślin rolniczych oraz roślin warzywnych zostały pobrane przez urzędowych próbobiorców 172 próby.

5.1.2. Testy sprawdzające „Proficiency Test” organizowane przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (ISTA) oraz krajowe testy porównawcze.

Laboratorium Oceny Nasion posiada akredytację Międzynarodowego Związku Oceny Nasion (ISTA) i zobowiązane jest do brania udziału w międzynarodowych testach sprawdzających tzw. „Proficiency Test”. W roku 2012 laboratorium wykonało analizy laboratoryjne 9 próbek testowych. Celem testów było sprawdzenie poprawności wykonania analizy czystości, określenia zawartości nasion innych gatunków, wilgotności, żywotności metodą tetrazolinową czy zdolności kiełkowania oraz wypełniania międzynarodowego świadectwa „orange” dla gatunków *Sorghum bicolor*, *Phleum pratense* oraz *Lactuca sativa*.

Międzynarodowy Związek Oceny Nasion pozytywnie ocenił wszystkie wyniki wykonanych analiz przyznając najwyższe oceny „A”

Laboratorium uczestniczy w testach sprawdzających od samego początku ich wprowadzenia tj. od 1995 roku.

W ramach porównawczych testów między laboratoryjnych oceniono, przygotowane przez LON Poznań, 3 próby pszenżyta (wykonano analizy czystości i zdolności kiełkowania oraz zawartości nasion innych gatunków).

W 2012 r. Laboratorium Oceny Nasion w Warszawie przygotowało 13 prób testowych z nasion roślin zbożowych i warzywnych, które zostały przekazane do analizy dla laboratoriów akredytowanych, znajdujących się na terenie województwa mazowieckiego.

5.1.3. Nadzór i kontrola nad podmiotami akredytowanymi.

Zgodnie z przepisami ustawy o nasiennictwie wojewódzcy inspektorzy Ochrony Roślin i Nasiennictwa są zobowiązani do udzielania zainteresowanym przedsiębiorcom akredytacji w zakresie oceny laboratoryjnej, pobierania próbek materiału siewnego oraz przestrzegania przepisów w tym zakresie przez podmioty akredytowane.

5.1.3.1. Laboratoria akredytowane.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie prowadzi nadzór i kontrolę nad pracą 2 laboratoriów akredytowanych firm: Centrala Nasienna w Warszawie, i IHAR Radzików. W 2012 r. przeprowadzono kontrolę wszystkich podległych laboratoriów, w czasie których sprawdzano:

- dokumentację prowadzoną w laboratorium oraz wystawione świadectwa i informacje po ocenie laboratoryjnej,
- przygotowanie merytoryczne personelu,
- działanie sprzętu i aparatury laboratoryjnej,
- przechowywanie prób po ocenie laboratoryjnej,
- poprawność wykonywania analiz materiału siewnego, zgodnie z międzynarodową metodyką ISTA.

W ramach kontroli pobrano również i oceniono laboratoryjnie 82 pozostałości prób roboczych materiału siewnego. W wyniku kontroli stwierdzono, że uzyskane wyniki są poza jednym, zgodne z wynikami laboratoriów akredytowanych.

W 2012 r. laboratoria akredytowane trzeci rok z rzędu uczestniczyły w ogólnokrajowych testach sprawdzających przygotowanych przez LON Poznań. Wyniki testów były poprawne lub mieściły się w granicach tolerancji.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do uchylenia akredytacji.

5.1.3.2. Nadzór i kontrola nad próbobiorcami akredytowanymi i urzędowymi

W 2012 r. w ramach nadzoru nad akredytowanymi podmiotami skontrolowano wszystkich 3 akredytowanych próbobiorców upoważnionych do pobierania prób materiału siewnego kategorii kwalifikowany. Kontrola próbobiorców polegała na sprawdzeniu poprawności pobierania prób, sporządzania protokółów pobrania prób lub ponownym pobraniu prób z partii, z których wcześniej pobierał próby kontrolowany próbobiorca lub sprawdzeniu tzw. duplikatów pobranych przez niego prób. Pobrano i oceniono laboratoryjnie 10 prób. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na terenie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie działa 23 urzędowych próbobiorców.

Zgodnie z wcześniej przyjętymi założeniami i opracowanym harmonogramem kontroli w 2012 r. skontrolowano 7 urzędowych próbobiorców. Sprawdzano posiadany sprzęt, dostępność materiałów merytorycznych, sposób rejestrowania pobieranych prób, ilość prób pobranych w ostatnim sezonie oraz nazwy firm zlecających próbobranie. W miarę możliwości przeprowadzano także audyt próbobrania. W pozostałych przypadkach próbobiorca musiał opisać sposób postępowania od momentu otrzymania zlecenia do momentu właściwego próbobrania.

Poza tym w ramach kontroli poprawności pobierania prób materiału siewnego przez wszystkich urzędowych próbobiorców w 2012 r. pobrano i oceniono laboratoryjnie 110 prób. W wyniku kontroli nie stwierdzono uchybień, które byłyby podstawą do uchylenia upoważnień.

5.1.4. Nadzór nad upoważnieniami do wypełniania etykiet urzędowych materiału siewnego.

W 2012 r. na terenie województwa mazowieckiego działała tylko jedna firma upoważniona do wypełniania urzędowych etykiet materiału siewnego (DANKO Hodowla Roślin Oddział w Laskach). Ze względu na położenie siedziby firmy, upoważnienie zostało wydane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Poznaniu.

WIORiN w Warszawie był natomiast odpowiedzialny za bezpośredni nadzór i przeprowadzenie kontroli sposobu postępowania przy wypełnianiu urzędowych etykiet (prowadzenie rejestru i rozliczenie etykiet zakupionych w WIORiN Warszawa, sprawdzenie prawidłowości wypełniania etykiet).

W wyniku przeprowadzonej w ciągu okresu sprawozdawczego kontroli nie stwierdzono uchybień, będących podstawą do uchylenia posiadanego upoważnienia.

5.1.5. Drukowanie etykiet i paszportów.

W 2012 r. do obowiązków LON należało wzorem lat ubiegłych drukowanie etykiet rolniczych oraz paszportów szkółkarskich i dla sadzeniaków ziemniaka. Ogółem wydrukowano **420 931 szt.** paszportów i etykiet nasiennych.

Tabela 5.3. Liczba wydrukowanych paszportów i etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety/ paszportu	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety nasienne	130 934	31,1
Paszporty szkółkarskie	165 789	39,4
Etykiety szkółkarskie	26 084	6,2
Paszporty ziemniaczane	61 569	14,6
Etykiety eksportowe OECD	36 555	8,7
Razem	420 931	100,0

Tabela 5.4. Liczba wydrukowanych etykiet nasiennych

Rodzaj etykiety (kolor)	Ilość szt.	Udział [w %]
Etykiety białe z f. paskiem	601	0,5
Etykiety białe	12 990	9,9
Etykiety niebieskie	94 073	71,8
Etykiety czerwone	9 944	7,6
Etykiety zielone	13 236	10,1
Etykiety szare	80	0,1
Etykiety pomarańczowe	10	śląd
Razem	130 934	100,0

Tabela 5.5. Liczba wydrukowanych paszportów (etykiet)

Rodzaj paszportu (etykiety)	Ilość szt.	Udział [w %]
Paszporty szkółkarskie WW	111 484	44,0
Paszporty szkółkarskie MP	54 305	21,4
Etykiety szkółkarskie	26 084	10,3
Paszporty ziemniaczane b. z f. p	23	śląd
Paszporty ziemniaczane niebieskie	61 546	24,3
Razem	253 442	100,0